

“จิตวิญญาณในวัฒนธรรมชา” สารคดีสั้นเพื่อการสืบทอดวัฒนธรรมชาของประเทศจีน

JINLONG HU

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2566

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

“จิตวิญญาณในวัฒนธรรมชา” สารคดีสั้นเพื่อการสืบทอดวัฒนธรรมชาของประเทศจีน

JINLONG HU

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2566

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

"Spirit of Tea Culture" A Documentary on Inheriting Chinese Tea Culture

JINLONG HU

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR MASTER DEGREE OF FINE AND APPLIED ART
IN VISUAL ARTS AND DESIGN
FACULTY OF FINE AND APPLIED ARTS
BURAPHA UNIVERSITY
2023
COPYRIGHT OF BURAPHA UNIVERSITY

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ JINLONG HU ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ภานุ สรวัยสุวรรณ)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

.....
(รองศาสตราจารย์ปิติวราธรณ์ สมไทย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิสิทธิ์ก์ สิ้นธุ์ภาค)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ภานุ สรวัยสุวรรณ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ปิติวราธรณ์ สมไทย)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภฤกษ์ คณิตวานันท์)

..... คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร. เสกสรรค์ ตันยาภิรมย์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ ของ
มหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิทวัส แจ่มเอี่ยม)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

63920065: สาขาวิชา: ทัศนศิลป์และการออกแบบ; ศป.ม. (ทัศนศิลป์และการออกแบบ)
 คำสำคัญ: วัฒนธรรมชา, ภาพยนตร์สารคดี, สัญลักษณ์วัฒนธรรมชา, จิตวิญญาณวัฒนธรรมชา

JINLONG HU : “จิตวิญญาณในวัฒนธรรมชา” สารคดีสั้นเพื่อการสืบทอดวัฒนธรรมชาของประเทศจีน. ("Spirit of Tea Culture" A Documentary on Inheriting Chinese Tea Culture) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: ภาณุ สรวายสุวรรณ, ปิตุวรรณ สมไทย ปี พ.ศ. 2566.

ชาเป็นเครื่องดื่มหลักไม่มีแอลกอฮอล์¹ ใน 3 ของโลก เป็นที่ชื่นชอบของคนจำนวนมาก แต่มีเพียงไม่กี่คนที่เข้าใจวัฒนธรรมชาของจีน งานวิจัย “จิตวิญญาณในวัฒนธรรมชา” สารคดีสั้นเพื่อการสืบทอดวัฒนธรรมชาของประเทศจีน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาด้านกำเนิดและวัฒนธรรมชาจีน วิเคราะห์ความสำคัญของชาในวัฒนธรรมวิถีชีวิตของชาวจีน เพื่อนำไปสู่การสร้างสรรคภาพยนตร์สารคดีสั้นที่แสดงถึงคุณค่าของชาจีนในวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชาวจีน โดยงานวิจัยนี้มีผสมผสานการวิจัยทางเอกสาร การวิเคราะห์กรณีศึกษา การสำรวจภาคสนาม การสำรวจด้วยแบบสอบถาม โดยมีการใช้ตัวดำเนินเรื่องที่มีอัตลักษณ์และสถานะที่แตกต่างกัน 3 ท่านในการอธิบายคุณค่าทางวัตถุและคุณค่าทางจิตวิญญาณของวัฒนธรรมชาและสร้างสรรค์เป็นผลงานภาพยนตร์สารคดีที่แสดงออกถึงวัฒนธรรมชาของจีนทั้งหมด 5 ตอนประกอบด้วย 1) วัฒนธรรมชาโลก 2) ต้นกำเนิดของชา 3) วัฒนธรรมชาจีน 4) บทบาทของชา 5) การสืบทอดชา โดยจากการประเมินผลงานของผู้ชมพบว่าแนวคิดของเรื่องที่สร้างขึ้นโดยสารคดีเรื่อง “จิตวิญญาณในวัฒนธรรมชา” มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการสร้าง การเลือกตัวดำเนินเรื่องมีความเหมาะสม ดนตรีประกอบฉากค่อนข้างมีความลงตัว แนวคิดความหมายแฝงสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการสร้างสรรค์ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ระหว่าง 4.85 ถึง 3.85 สามารถสรุปได้ว่าผู้ชมมีความพึงพอใจโดยรวมค่อนข้างสูง นอกจากนี้ สารคดีเรื่องนี้สามารถใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงสำหรับการศึกษาในสาขาที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมในอนาคตได้อีกด้วย

63920065: MAJOR: VISUAL ARTS AND DESIGN; M.F.A. (VISUAL ARTS AND DESIGN)

KEYWORDS: Tea culture, Documentary, Symbol of tea culture, Spirit of tea culture

JINLONG HU : "SPIRIT OF TEA CULTURE" A DOCUMENTARY ON INHERITING CHINESE TEA CULTURE. ADVISORY COMMITTEE: PANU SUAYSUWAN, Ph.D. PITIWAT SOMTHAI 2023.

Tea is one of the three non-alcoholic drinks in the world. It is favorable among a large number of people. However, only a few people have insights into Chinese tea culture. The research on "Spirit of Tea Culture" A Documentary on Inheriting Chinese Tea Culture aimed to study the origin and culture of Chinese tea; and to analyze the significance of tea in the cultural way of life among Chinese people so as to create a documentary reflecting the values of Chinese tea in their way of life and culture. This is a mixed methods research, i.e., a documentary research, case study analysis, a field survey, and a questionnaire survey. 3 protagonists with different identities and status were used to describe material as well as spiritual values of tea. Then, the data obtained was created into a documentary reflecting Chinese tea culture with 5 episodes, i.e., 1) The World Tea Culture, 2) The Origin of Tea, 3) Chinese Tea Culture, 4) The Roles of Tea, and 5) The Inheritance of Tea. According to the evaluation from viewers, it was found that the concept of "Spirit of Tea Culture" was congruent with the objectives. The selection of protagonists was appropriate. The sound effects rather blended with the contents. The implications were congruent with the objectives ($\bar{x} = 4.85 - 3.85$). Thus, it can be concluded that the overall satisfaction of viewers was rather high. Furthermore, this documentary can also be used as a reference for future studies in the related fields.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง“จิตวิญญาณในวัฒนธรรมชา” สารคดีสั้นเพื่อการสืบทอดวัฒนธรรมชาของประเทศไทยสำเร็จสมบูรณ์ตามเป้าหมายได้ด้วยดีเพราะความกรุณา ช่วยเหลือและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งของรองศาสตราจารย์ ดร.ภานุ สรวายสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตั้งแต่ขั้นตอนการเตรียมหัวข้อวิทยานิพนธ์ แนวคิด การเขียน ไปจนถึงขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัย และการจัดทำวิทยานิพนธ์ ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ปิติวรรณ สมไทย อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม และคณาจารย์ทุกท่านของคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาที่ช่วยสั่งสอนให้ความรู้ ให้ความช่วยเหลือ และดูแลเอาใจใส่ด้านการเรียนการสอนมาโดยตลอด

ขอขอบคุณผู้แปลและทีมล่ามทุกคน ขอขอบคุณเพื่อนร่วมชั้นเรียนที่คอยดูแล ช่วยเหลือซึ่งกันและกันมาโดยตลอด ขอขอบคุณความช่วยเหลือและสนับสนุนของทุกคนที่ทำให้งานวิจัยของข้าพเจ้าดำเนินสำเร็จลุล่วงไปอย่างราบรื่น ขอขอบคุณกำลังใจจากทุกคน

ขอขอบพระคุณครอบครัวของข้าพเจ้าเป็นอย่างสูงที่ได้สนับสนุนและให้กำลังใจข้าพเจ้ามาโดยตลอด ทำให้ข้าพเจ้ามีความหนักแน่นที่จะต้องทำให้บรรลุเป้าหมายในการวิจัยและทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จไปได้ด้วยดี

คุณค่าและคุณประโยชน์อันพึงจะมีจากงานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบและอุทิศแด่บุพการี คณาจารย์ ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชา และผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่านที่ได้อบรมสั่งสอนและให้ความรู้แก่ผู้วิจัยมาตลอด

JINLONG HU

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
วิธีดำเนินการวิจัย.....	6
ขั้นตอนการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	9
ต้นกำเนิดและการพัฒนาของชา.....	9
1. ภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ของชา.....	9
2. เส้นทางหลักในการเผยแพร่ชา.....	10
2.1 เส้นทางสายไหม.....	10
2.2 เส้นทางค้าใบชาบนหลังม้าโบราณ.....	11

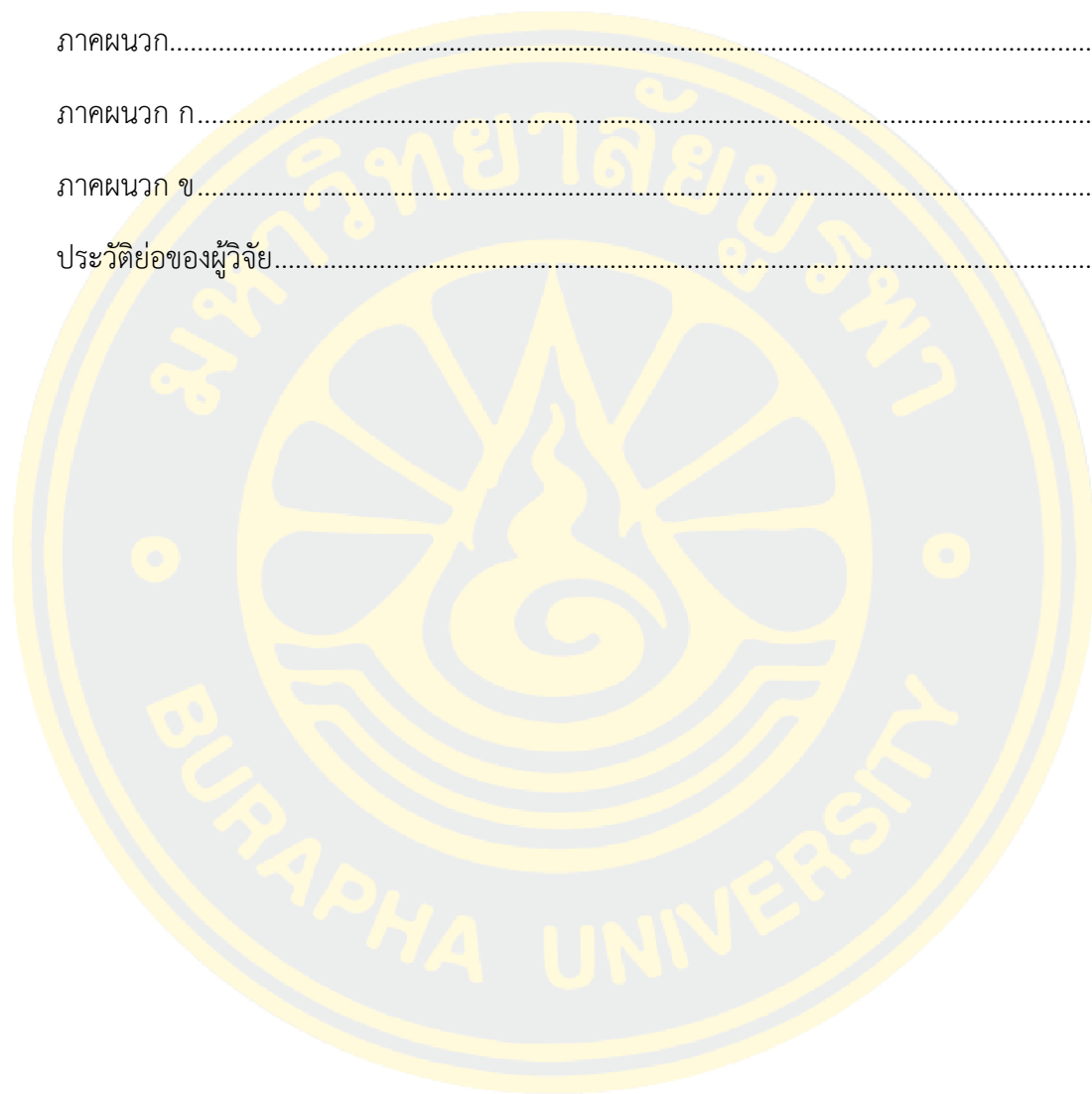

2.3 เส้นทางชาหมื่นลี.....	12
วัฒนธรรมชาจีน.....	13
1. ความหมายและความหมายแฝงของวัฒนธรรมชาจีน.....	13
2. ต้นกำเนิดของวัฒนธรรมชาจีน	13
2.1 วัฒนธรรมขงจื๊อกับชา.....	14
2.2 วัฒนธรรมลัทธิเต๋อกับชา.....	14
2.3 วัฒนธรรมพุทธศาสนากับชา.....	15
บุคคลหรือหน่วยงานหลักในการเผยแพร่วัฒนธรรมชาจีนระหว่างประเทศ.....	16
1. รัฐบาล	16
2. องค์กรทางสังคม	16
3. บุคคล.....	17
วัฒนธรรมและประเพณีการดื่มชา.....	17
1. ชาในชีวิตประจำวัน.....	18
2. ชาในประเพณีพื้นบ้านของชาติ.....	19
2.1 ชาในพิธีการแต่งงาน.....	19
2.2 ชาในพิธีกรรมบูชา.....	19
2.3 ชาและฤดูกาล.....	20
3. ชากับมารยาทแบบแผน	20
ความสำคัญของการผลิตภาพยนตร์สารคดี.....	21
1. ความหมายของสารคดี.....	21
2. คุณสมบัติของสารคดี	22
3. ภาษาภาพและเสียงของการเล่าเรื่องในสารคดี	23
3.1 ภาษาภาพ.....	23
3.2 การแสดงออกขององค์ประกอบเสียง	24

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	25
ห้องฟ้า.....	25
พื้นดิน.....	30
ผู้คน.....	32
ซา 34	
การเผยแพร่วัฒนธรรมชาในสารคดี.....	35
1. รูปแบบของการเล่าเรื่อง.....	35
1.1 แนวคิดการเล่าเรื่อง que เข้าถึงผู้คนในท้องถิ่น	35
1.2 รูปแบบการเล่าเรื่องที่มีความเป็นสากล.....	36
2. องค์ประกอบภาพ	37
2.1 การถ่ายแบบลองเทค (Long Take).....	38
2.2 การเลือกใช้ระยะภาพ.....	38
3. การใช้เสียง.....	39
3.1 เสียงที่บันทึกในเวลา que ถ่ายจริง (synchronized sound).....	39
3.2 คำบรรยาย.....	39
ขั้นตอนก่อนการผลิต	40
1. สตอรี่บอร์ด (Story Board).....	40
2. วางกำหนดแผนการถ่ายทำ	41
3. การเลือกสถานที่ถ่ายทำ.....	42
4. การเลือกผู้ให้สัมภาษณ์	43
5. การวิเคราะห์แบบสอบถามก่อนการสร้างสรรคผลงาน	45
6. การวิเคราะห์กรณีศึกษา.....	47
6.1 การเผยแพร่สรรพคุณของซาไม่ถูกต้องแม่นยำ	50
6.2 ระยะเวลาสารคดียาวเกินไปส่งผลให้ดูไม่จบเรื่อง	50

6.3 เนื้อหาที่มีความคล้ายคลึงกัน ขาดการสำรวจลักษณะเฉพาะและความหมายแฝงทาง วัฒนธรรมของชา.....	50
การสร้างสรรค์ผลงาน	51
1. การเลือกเลนส์กล้องและอุปกรณ์	51
RF24-105mm F4 L IS USM.....	52
2. ขั้นตอนการถ่ายทำ.....	54
ขั้นตอนหลังการผลิต.....	89
1. การตัดต่อ.....	89
2. เสียงและการปรับสี.....	90
ผลงานสารคดี “จิตวิญญาณในวัฒนธรรมชา”	93
บทที่ 4 การวิเคราะห์ผลงาน.....	95
การวิเคราะห์ผลงานภาพยนตร์สารคดี	95
การวิเคราะห์คุณค่าของวัฒนธรรมชา.....	102
1. คุณค่าทางวัตถุ.....	102
2. คุณค่าทางจิตวิญญาณ.....	102
การวิเคราะห์ความสำคัญของชาในวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชาวจีน.....	103
1. การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ชม.....	104
2. การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ชมทั่วไป.....	106
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	111
สรุปผลการวิจัย.....	111
การอภิปรายผลการวิจัย.....	112
ข้อเสนอแนะและการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์.....	113
1. ข้อเสนอแนะจากการใช้ประโยชน์ของสารคดีเรื่องนี้.....	113
2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	113

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการประยุกต์ใช้ความรู้จากวัฒนธรรมชาสู่การผลิตสารคดีสั้น	113
4. ข้อเสนอแนะจากกรรมการผู้เชี่ยวชาญ	113
บรรณานุกรม.....	114
ภาคผนวก.....	117
ภาคผนวก ก.....	118
ภาคผนวก ข.....	126
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	129

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3-1 24 ช่วงเวลาที่เหมาะกับการดื่มชา	26
ตารางที่ 3-2 สตอรี่บอร์ด.....	40
ตารางที่ 3-3 การเลือกเลนส์กล้องและอุปกรณ์.....	51
ตารางที่ 3-4 story Board	54
ตารางที่ 3-5 การวิเคราะห์ดนตรีประกอบ	91
ตารางที่ 4-1 การวิเคราะห์ผลงาน	95
ตารางที่ 4-2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	105

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1-1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	5
ภาพที่ 2-1 เส้นทางสายไหม.....	10
ภาพที่ 2-2 เส้นทางค้าใบชาบนหลังม้าโบราณ.....	11
ภาพที่ 2-3 เส้นทางชาหมื่นลี้.....	12
ภาพที่ 3-1 ความสัมพันธ์ระหว่างท้องฟ้า พื้นดิน ผู้คนละชา.....	25
ภาพที่ 3-2 ไก่หว่านจี (ถ้วยชาที่มีฝาปิด).....	31
ภาพที่ 3-3 สารคดีเรื่อง“A Bite of China” ตอนที่ 1.....	37
ภาพที่ 3-4 สารคดีเรื่อง “A Bite of China” ตอนที่ 3.....	38
ภาพที่ 3-5 โรงน้ำชาจางอี่หยวนเทียนเฉียน.....	42
ภาพที่ 3-6 โรงน้ำชาเหลาเส่อ.....	43
ภาพที่ 3-7 หมู่บ้านต้าจีเซียง ตำบลสี่ไห่ เขตเหยียนชิ่ง กรุงปักกิ่ง.....	43
ภาพที่ 3-8 หลิวเฉินผู้ให้สัมภาษณ์.....	44
ภาพที่ 3-9 เซ่าเฟิงผู้ให้สัมภาษณ์.....	44
ภาพที่ 3-10 เหลี่ยวซือ ผู้ให้สัมภาษณ์.....	45
ภาพที่ 3-11 ผลการตอบแบบสอบถามความต้องการที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมชา.....	46
ภาพที่ 3-12 ผลการตอบแบบสอบถามของผู้ชมเกี่ยวกับการมองเห็นวัฒนธรรมชาในชีวิตประจำวัน.....	46
ภาพที่ 3-13 ผลการตอบแบบสอบถามของผู้ชมเกี่ยวกับความเข้าใจในวัฒนธรรมชา.....	47
ภาพที่ 3-14 ผลการตอบแบบสอบถามของผู้ชมเกี่ยวกับประเด็นที่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับชา.....	47
ภาพที่ 3-15 สารคดีเรื่องTea: Story of the Leaf.....	48
ภาพที่ 3-16 สารคดีเรื่อง Tea in China.....	49
ภาพที่ 3-17 สารคดีเรื่อง Pure : A Gift From Heaven.....	49

ภาพที่ 3-18 การบันทึกวิดีโอตอนสัมภาษณ์	87
ภาพที่ 3-19 การบันทึกวิดีโอตอนสัมภาษณ์	88
ภาพที่ 3-20 การบันทึกวิดีโอตอนสัมภาษณ์	88
ภาพที่ 3-21 การบันทึกวิดีโอตอนสัมภาษณ์	89
ภาพที่ 3-22 ขั้นตอนการตัดต่อ.....	90
ภาพที่ 3-23 ขั้นตอนการปรับสี.....	92
ภาพที่ 3-24 ผลงานสารคดี “จิตวิญญาณในวัฒนธรรมชา”	93
ภาพที่ 3-25 โปสเตอร์ผลงานสารคดี “จิตวิญญาณในวัฒนธรรมชา”	94
ภาพที่ 4-1 บรรยายภาพการฉานสารคดีเรื่อง “จิตวิญญาณในวัฒนธรรมชา”	109
ภาพที่ 4-2.....	109
ภาพที่ 4-3.....	110
ภาพที่ 4-4 ผลสรุปว่าผู้ชมได้เรียนรู้อะไรเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และประเพณีของวัฒนธรรมชาจากสารคดีเรื่องนี้.....	110
ภาพที่ 4-5 ผลสรุปความพึงพอใจของผู้ชมที่มีต่อการฉายสารคดี	111

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย

ประเทศจีนเป็นแหล่งกำเนิดวัฒนธรรมชาโลก เป็นประเทศแรกในการผลิตและใช้ประโยชน์จากชา และเป็นต้นกำเนิดของชา

ในประเทศจีนชาเป็นทั้งสิ่งที่ส่ง่างามและสิ่งที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน ตั้งแต่มีการค้นพบ ชา ก็ได้อยู่ในวิถีชีวิตของผู้คนมาโดยตลอด จากมุมมองของการพัฒนาทางประวัติศาสตร์ ในสมัยโบราณ ชาได้ถูกจัดอยู่ใน 8 สิ่งที่มีความส่ง่างามของจีน ซึ่งทั้งหมดประกอบด้วย พิน หมากกรุก พู่กันเงิน ภาพวาดจีน บทกวี เหล้า ดอกไม้และชา ในหมู่ชาวจีนมีคำกล่าวที่ส่งต่อกันว่า สิ่งจำเป็น 7 อย่างในชีวิตของชาวจีนก็คือ ฟิน ข้าวสาร น้ำมัน เกลือ ซอส น้ำส้มสายชูและชา และจากข้อมูลทางประวัติศาสตร์จำนวนมากก็ได้ให้ข้อพิสูจน์แล้วว่า จีนเป็นประเทศแรกในโลกที่ค้นพบและใช้ประโยชน์จากชา จนถึงปัจจุบันชาได้มีประวัติศาสตร์กว่า 5000 ถึง 6000 ปี โดยตั้งแต่ยุคแรกเริ่ม ชาวจีนถือว่าชาและการดื่มชาเป็นวัฒนธรรมประเภทหนึ่ง ซึ่งได้มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของอารยธรรมโบราณของประเทศจีน และได้มีบทบาทสำคัญต่อความเจริญรุ่งเรืองของจีนอีกด้วย ในขณะเดียวกัน วัฒนธรรมชาจีนและวัฒนธรรมขงจื้อและวัฒนธรรมลัทธิเต๋าที่มีความสัมพันธ์จากรากเดียวกัน มีการผสมผสานและส่งเสริมซึ่งกันและกัน จนกลายเป็นส่วนหนึ่งที่ไม่สามารถแยกออกจากกันได้

วัฒนธรรมชาของจีนได้แพร่กระจายไปทั่วโลก ได้แทรกซึมและผสมผสานรวมเข้ากับวัฒนธรรมท้องถิ่น ทำให้เกิดวัฒนธรรมชาที่เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละประเทศและแต่ละชนชาติ ตัวอย่างเช่น พิธีการชงชาได้เข้าสู่ประเทศญี่ปุ่น ได้ผสมผสานเข้ากับขนบธรรมเนียมประจำชาติอันเข้มข้นของญี่ปุ่น จนทำให้พิธีการชงชาของญี่ปุ่นมีระบบ รูปแบบ และขั้นตอนพิธีการที่มีเอกลักษณ์เฉพาะเป็นของตัวเอง หรืออย่างเช่น การที่วัฒนธรรมชาได้เข้าสู่ประเทศอังกฤษก็ได้ส่งอิทธิพลอย่างมากต่อสังคมอังกฤษ และได้กลายเป็นสไตล์ที่เป็นเอกลักษณ์ของตัวเอง ซึ่งได้เปลี่ยนโครงสร้างการรับประทานอาหารของผู้คนในอังกฤษ และในวิถีชีวิตของคนสมัยใหม่ ชาซึ่งมีอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่แข็งแกร่งกำลังมีบทบาทสำคัญมากขึ้นเรื่อย ๆ และได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมสมัยนิยมที่ไม่สามารถแยกออกไปได้ (Chen Shu, 2013)

ในปัจจุบันนี้ ด้วยการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ทำให้ผู้คนเริ่มแสวงหาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และชาก็ได้กลับคืนสู่กิจกรรมทางวัฒนธรรมที่มีความสง่างาม วัฒนธรรมชาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งของวัฒนธรรมดั้งเดิมของจีน ซึ่งได้ประกอบด้วยแนวคิด วิถีคิด และค่านิยมของคนจีน โดยการถ่ายทอดศาสตร์ที่มีการใช้ชาเป็นสื่อกลางในการอธิบายแนวคิดที่ลึกซึ้งเหล่านี้ จะช่วยทำให้ผู้ชมสามารถเข้าใจถึงประเทศจีนได้อย่างแท้จริงและช่วยยกระดับความสามารถในการศึกษาวัฒนธรรมจีนและการสื่อสารกับคนจีนของตัวผู้วิจัยอีกด้วย

วัฒนธรรมชาในฐานะที่เป็นปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรมและสังคมมีคุณสมบัติทั่วไปสามประการ หนึ่งคือ มีความเป็นสังคม ด้วยการพัฒนาไปของเวลา การดื่มชาก็ได้แทรกซึมเข้าไปในสังคมหลาย ๆ ชนชั้น และเข้าไปอยู่ในวิถีชีวิตทุก ๆ ด้าน ตั้งแต่การเช่นไหว้บูชา งานแต่งงาน งานศพ การมีปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนทางสังคม การฝึกปฏิบัติ ตลอดจนการดำรงชีวิตอยู่อย่างประหยัดและเรียบง่าย ถือได้ว่าชาก็ได้กลายเป็นส่วนสำคัญของวัฒนธรรมทางสังคม ซึ่งในปัจจุบันนี้ก็ยังมีบางพื้นที่ที่ยังคงใช้ชาในพิธีกรรมบูชา สองคือ มีความเป็นชนชาติ วัฒนธรรมชาเริ่มต้นที่ประเทศจีน แล้วแพร่กระจายไปยังที่อื่นๆ ผ่านช่องทางต่างๆ แต่หลังจากที่วัฒนธรรมชาจีนได้เป็นที่รู้จักกันในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งแล้วนั้นก็ก็จะผ่านกระบวนการการปรับตัวให้เข้ากับพื้นที่นั้นอยู่เสมอ โดยจะมีการเพิ่มวิถีชีวิตและความรู้สึกนึกคิดของคนในพื้นที่เข้าไปกลายเป็นวัฒนธรรมชาที่มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง มีสัญลักษณ์เป็นของตนเอง เช่น วัฒนธรรมน้ำชายามบ่ายของอังกฤษ หรือวัฒนธรรมพิธีชงชาของญี่ปุ่น เป็นต้น สามคือ มีความเฉพาะทางพื้นที่ บนโลกอันกว้างใหญ่นี้มีประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ลักษณะทางภูมิศาสตร์ ขนบธรรมเนียมทางสังคม และความคิดของชนชาติที่แตกต่างกันมากมาย และชาในฐานะที่เป็นสินค้าอุปโภคบริโภคก็จะมี ความแตกต่างกันออกไปตามลักษณะที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ ตัวอย่างเช่นคนส่วนใหญ่ในทางตะวันออกชอบดื่มผลิตภัณฑ์ชาเดี่ยว ๆ แต่สำหรับทางยุโรปและสหรัฐอเมริกาจะนิยมบริโภคชาดำเป็นจำนวนมาก และผู้คนก็คุ้นเคยกับการผสมชากับน้ำผึ้ง มะนาว นม และเครื่องดื่มผสมอื่นๆ

เนื่องจากชีวิตสมัยใหม่ที่เร่งรีบ ผู้คนจึงมีความต้องการความเร็วในทุกสิ่ง ต้องการการจัดส่งที่รวดเร็ว อินเทอร์เน็ตที่รวดเร็ว และการรับประทานอาหารที่รวดเร็ว โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นนั้นอยากที่จะลดความเร็วในเรื่องต่าง ๆ ลง ต้องอดทนเสพงานศิลปะอย่างช้า ๆ หรือค่อยๆ จิบชาอย่างพิถีพิถันควบคู่ไปกับการพัฒนาของสังคมที่เครื่องตีประเภทต่างๆทั้งในและต่างประเทศก็หลั่งไหลออกมาอย่างไม่รู้จัก ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา กระแสของร้านกาแฟ บาร์ และน้ำชายามบ่ายได้รับความนิยมเป็นอย่างสูง ทำให้ผู้คนเกิดความสนใจและคิดวิเคราะห์ถึงที่มาที่ไปวัฒนธรรมการดื่มชาเพิ่มมากขึ้น และคนจีนก็กำลังพยายามที่จะออกจากชีวิตที่เร่งรีบในปัจจุบันให้มีชีวิตที่ช้าลง เพราะฉะนั้น ในทุกวันนี้ การถ่ายภาพศิลปะและครูสอนศิลปะชาจึงเป็นที่นิยมมากขึ้นเรื่อย ๆ และในอดีตการพูดคุยทางธุรกิจมักจะถูกจัดขึ้นที่โต๊ะไวน์พร้อมกับอาหารค่ำ แต่ทุกวันนี้ ผู้คนจำนวนมากเลือกที่จะดื่มชาในโรง

น้ำชาที่หรูหรา ซึ่งสิ่งนี้ได้กลายเป็นกระแสนิยมมากขึ้นเรื่อย ๆ และผู้คนก็ให้ความสำคัญกับ “การทำงานเพื่อใช้ชีวิต” มากขึ้น ซึ่งก็ได้ทำให้การแสวงหาชีวิตที่เต็มไปด้วยความพิถีพิถันของผู้คนได้เกิดขึ้นอีกครั้ง และก็ได้ทำให้ชาได้มีการพัฒนาใหม่ ๆ เกิดขึ้น

สารคดีได้รับการยกย่องว่าเป็นวัฒนธรรมชั้นสูง ถือเป็นหนึ่งในรูปแบบของการแสดงออกทางศิลปะ ซึ่งสารคดีนั้นสามารถสร้างคุณูปการได้มากกว่าสื่อวิดีโอทั่วไป สารคดีสามารถเผยแพร่วัฒนธรรมและภาพลักษณ์ของชาติใดชาติหนึ่งไปยังโลกภายนอกได้ และยังเป็นวิธีที่ดีที่สุดในการเผยแพร่วัฒนธรรม ค่านิยม และอุดมการณ์ของชาติให้กับผู้คนในประเทศอีกด้วย ความสำคัญของการมีอยู่ของสารคดีนั้นมีคุณค่าไปอีกขั้นกว่าศิลปะรูปแบบอื่น ๆ และคุณค่านี้ก็ถูกค้นพบอย่างต่อเนื่องในการศึกษาสารคดี

สารคดีเป็นช่องทางและแนวทางที่ดีที่สุดในการทำความเข้าใจกับการพัฒนาประเทศ สังคม และวัฒนธรรมของชนชาติใดชนชาติหนึ่ง เพราะสิ่งที่ได้รับการเก็บรักษาไว้ในสารคดีก็คือประวัติศาสตร์ของอารยธรรมมนุษย์ ซึ่งคุณค่าอันล้ำค่าเหล่านี้ไม่สามารถถูกแทนที่ได้ สารคดีทางโทรทัศน์ของประเทศจีนได้เกิดขึ้นในปี 1958 จนถึงทุกวันนี้ก็ผ่านระยะเวลาไปกว่า 50 ปี (Wang Xueqing, 2013)

ด้วยการพัฒนาของยุคสมัยและความก้าวหน้าของเทคโนโลยี สารคดีก็ได้รับการให้ความสำคัญใหม่อยู่เรื่อย ๆ ตามความเข้าใจที่แตกต่างกันของผู้คนเกี่ยวกับสารคดีในแต่ละยุคสมัย สารคดีได้ผ่านกระบวนการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาเรื่อย ๆ จากในยุคก่อตั้งสาธารณรัฐประชาชนจีนที่เป็นสารคดีข่าวก็พัฒนามาเป็นภาพยนตร์สารคดีเฉพาะเรื่องที่สำคัญกับการส่งเสริมการศึกษาหรือกลายมาเป็นภาพยนตร์ในการแสวงหาความจริงของผู้คนอย่างสมบูรณ์ ซึ่งจำกัดความของสารคดีนั้นก็มียุ่อย่างมากมาย

ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา สารคดีเกี่ยวกับวัฒนธรรมดั้งเดิมของจีนได้รับความนิยมอย่างมากทั้งในตลาดภายในประเทศและต่างประเทศ โดยสารคดีที่นำเสนอวัฒนธรรมเทศกาลดั้งเดิมของจีน วัฒนธรรมอาหารจีน วัฒนธรรมการแพทย์แผนจีน วัฒนธรรมผ้าไหม และวัฒนธรรมเครื่องเคลือบจีน อย่าง “Chinese New Year 2016” “A Bite of China” “The Tale Of Chinese Medicine” “Silk and Brocade” “China Porcelain” ก็ได้ปลูกกระแสการรับชมสารคดีและได้รับการตอบรับจากผู้คนทั่วโลก ในขณะเดียวกัน สารคดีได้ผสมผสานวัฒนธรรมเข้ากับเทคโนโลยีวิดีโอสมัยใหม่ด้วยสื่อไฮเทคที่เข้าใจง่าย ทำให้เป็นช่องทางให้ผู้ชมได้เข้าใจวัฒนธรรมชาของชนชาติและประเทศต่าง ๆ ได้โดยตรง และสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมได้อีกด้วย

แก่นแท้ทางจิตวิญญาณของวัฒนธรรมจีนเกิดขึ้นภายใต้อิทธิพลของลัทธิขงจื้อ พุทธศาสนา และลัทธิเต๋า กิจกรรมการชงชาก็เช่นเดียวกัน ซึ่งไม่ว่าจะเป็นการปลูกชา การเก็บชา การทำชาหรือการชิมชาก็ล้วนสะท้อนถึงแก่นแท้ทางจิตวิญญาณของวัฒนธรรมจีน ตัวอย่างเช่น ชาผู้เออร์ที่เรามักจะ

เห็นว่ามีการอัดให้เป็นรูปทรงแบบอิฐหรือคูกี้ซ่า และจะไม่ทำออกมาเป็นรูปแบบอื่น ๆ เพราะรูปทรงเหล่านี้มีด้านหนึ่งที่เป็นทรงกลมด้านหนึ่งเป็นทรงสี่เหลี่ยมซึ่งสัญลักษณ์เหล่านี้สามารถสะท้อนแนวคิดของลัทธิเต๋าเรื่องจักรวาลกลม พสุธาเหลี่ยมได้ แก้วน้ำชาของชาจีนที่มีฝาปิดประกอบด้วยฝาปิด ถ้วย และฐานรองถ้วย ผู้คนเชื่อว่าฝาถ้วยเป็นสัญลักษณ์แทนท้องฟ้า ตัวถ้วยเป็นสัญลักษณ์แทนผู้คน และฐานรองถ้วยเป็นสัญลักษณ์แทนพื้นดิน ซึ่งสิ่งเหล่านี้สื่อความหมายถึงชาเกิดมาเพื่อหล่อเลี้ยงผู้คน และเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความจริงที่ว่าเราควรอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างสันติ ซึ่งได้พิสูจน์ให้เห็นถึงแนวคิด “ท้องฟ้า” “พื้นดิน” “ผู้คน” และ “ชา” ในงานวิจัยนี้ ชาจีนมีเนื้อหาเกี่ยวกับลัทธิขงจื้อ พุทธศาสนา และลัทธิเต๋าเป็นจำนวนมาก บางคนเชื่อว่าคุณลักษณะทางธรรมชาติของชาสอดคล้องกับลัทธิขงจื้อ พุทธศาสนา และลัทธิเต๋า ซึ่งได้สะท้อนและแสดงออกถึงชีวิตและโลกในลักษณะที่เรียบง่ายและสุขุม ในการศึกษาครั้งนี้จะนำเสนอวัฒนธรรม การพัฒนา ความหมาย และการสืบทอดวัฒนธรรมชาในรูปแบบของสารคดี โดยสารคดีถือเป็นรูปแบบการแสดงออกทางทัศนศิลป์ประเภทหนึ่งที่จะทำให้เราสามารถสัมผัสถึงน้ำหนักรสชาติของใบชาได้ทั้งทางสายตาและทางการได้ยิน และผู้วิจัยก็เชื่อว่าวิธีนี้จะสามารถดึงดูดความสนใจของผู้คนได้มากขึ้น รวมทั้งยังสามารถช่วยสืบทอดและการพัฒนาวัฒนธรรมชาได้อีกด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาคุณค่าเชิงวัฒนธรรมของชาจีน
2. วิเคราะห์ความสำคัญของชาในวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชาวจีน
3. สร้างสรรค์ภาพยนตร์สารคดีสั้นเพื่อแสดงถึงคุณค่าของชาจีนในวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของ

ชาวจีน

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา งานวิจัยนี้มีวัฒนธรรมชาเป็นพื้นฐานแล้วดำเนินการวิจัยและสร้างสรรค์ผลงาน โดยทำการวิเคราะห์ความสำคัญของชาในวัฒนธรรมวิถีชีวิตของชาวจีนผ่านการรวบรวมข้อมูลทางเอกสารและการสัมภาษณ์ แล้วทำการสรุประบบทฤษฎีของตัวเองที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างท้องฟ้า พื้นดิน ผู้คนและชา จากนั้น วิเคราะห์วิธีการสร้างสรรค์ที่มีอยู่ แล้วนำระบบทฤษฎีที่ได้ไปใช้กับสารคดีที่จะสร้างสรรค์ขึ้น

ขอบเขตด้านพื้นที่ เนื่องจากกรุงเทพฯ มีมรดกทางวัฒนธรรมที่ลึกลับซึ้ง เพราะฉะนั้นขอบเขตด้านพื้นที่สำคัญจึงกำหนดให้เป็นกรุงเทพฯ

ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย ประชากรกลุ่มเป้าหมายของการศึกษานี้คือ มุมมองของคนหนุ่มสาวอายุระหว่าง 18-30 ปีเกี่ยวกับวัฒนธรรมชาเพื่อศึกษามุมมองของคนรุ่นใหม่ต่อวัฒนธรรมการดื่มชาจีน และมุมมองของผู้เชี่ยวชาญด้านชาสมัยใหม่เกี่ยวกับวัฒนธรรมชา

ขอบเขตด้านการสร้างสรรค์ สร้างสารคดีสั้นเกี่ยวกับวัฒนธรรมชา โดยมีความยาวประมาณ 40 นาที โดยในสารคดีจะสอดแทรกระบบทฤษฎี “ท้องฟ้า พื้นดิน ผู้คน และชา” อยู่ในช่วงต่าง ๆ ของสารคดี เพื่อให้ผู้ชมเข้าใจและยอมรับได้ง่ายขึ้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ พัฒนาการ และคุณค่าทางวัฒนธรรมของวัฒนธรรมชาจีน
2. ได้ชุดคำตอบจากการรวบรวมข้อมูลและการสัมภาษณ์เพื่อนำไปสร้างสรรค์สารคดี
3. ได้ผลงานสารคดีสั้น “จิตวิญญาณในวัฒนธรรมชา” เพื่อสืบทอดวัฒนธรรมชาจีน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การวิจัยทางเอกสาร

ศึกษาค้นคว้าข้อมูลทางเอกสารที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมชาจีนและความสำคัญของชาในวัฒนธรรมวิถีชีวิตของชาวจีน ตลอดข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์สารคดีผ่านหนังสือ ตำรา บทความทางวิชาการและเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง

2. การวิเคราะห์กรณีศึกษา

คัดเลือกผลงานสารคดีที่เกี่ยวข้องกับชาจำนวน 3 เรื่อง ได้แก่ “Tea: Story of the Leaf” “Tea in China” และ “Pure : A Gift From Heaven” ซึ่งการเลือกกรณีศึกษานี้เป็นไปตามหลักการของความหลากหลายและความเกี่ยวข้องของกลุ่มตัวอย่าง โดยวิเคราะห์กรณีศึกษาเหล่านี้

เพื่อศึกษาและเรียนรู้เกี่ยวกับเนื้อหา โครงสร้าง และการเล่าเรื่องเพื่อนำไปประยุกต์ใช้กับการสร้างสรรค์ผลงาน

3. การวิจัยภาคสนาม

3.1 การลงพื้นที่สำรวจภาคสนาม

ผู้วิจัยลงพื้นที่ไปยังเมืองปักกิ่งเพื่อเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์และโรงน้ำชาที่เกี่ยวข้องเพื่อรวบรวมข้อมูล ลงพื้นที่ไปยังโรงน้ำชาหรือแหล่งปลูกชาเพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับการปลูกชา การเก็บชา และการดื่มชา เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการผลิตสารคดีขั้นต่อไป

3.2 การสัมภาษณ์

ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยกำหนดจากความเชี่ยวชาญด้านชา โดยมีรายละเอียดของดังนี้ 1. หลิวฉิน เป็นพนักงานร้านชาที่มีประสบการณ์ในอุตสาหกรรมชาเป็นเวลา 7 ปี 2. เซ่าเฟิง เป็นศาสตราจารย์อาวุโสของสมาคมวิจัยวัฒนธรรมชาปักกิ่ง 3. เหลี่ยวซือ เป็นศิลปินชงชาอาวุโส โดยผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านมีความเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับวัฒนธรรมการดื่มชา และแต่ละท่านก็สอดคล้องกับชนชั้นทางสังคมที่แตกต่างกัน

3.3 การทำแบบสอบถาม

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเพื่อศึกษาความเข้าใจของสาธารณชนเกี่ยวกับชาและวัฒนธรรมชา และระดับของความเข้าใจที่มีต่อวัฒนธรรมชา เพื่อนำข้อมูลที่ได้เป็นองค์ประกอบในการสร้างสรรค์สารคดี โดยกลุ่มตัวอย่างของผู้ตอบแบบสอบถามคือ กลุ่มประชากรทั่วไปที่ทำงานและอาศัยอยู่ในเมืองปักกิ่ง อายุ 18-30 ปี ไม่จำกัดเพศ เพื่อเป็นการกำหนดรูปแบบและลักษณะของสารคดีวัฒนธรรมชาผู้วิจัยจะเลือกเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมชาที่เป็นตัวแทนมากที่สุดจากการทำแบบสอบถามในช่วงแรกนี้มาใช้ในการสร้างสรรค์สารคดีที่เหมาะสมสอดคล้องสำหรับผู้ชม และใช้ในการประเมินผลงานการสร้างสรรคภาพยนตร์สารคดีหลังจากถ่ายทำเสร็จเพื่อทราบถึงความพึงพอใจที่มีต่อผลงานในแต่ละด้าน

ขั้นตอนการวิจัย

1. กำหนดหัวข้อและแนวทางของการวิจัย
2. รวบรวมและวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมชา
3. วิเคราะห์ความสำคัญของชาในวัฒนธรรมวิถีชีวิตของชาวจีน
4. สรุปรบบทฤษฎีตามแนวคิดท้องฟ้า พื้นดิน ผู้คน ชา
5. วิเคราะห์และสรุปกรณีศึกษาสารคดีที่เกี่ยวข้องกับชา
6. วางแผนการถ่ายทำและเขียนสตอรี่บอร์ด

7. ดำเนินการตามแผนและสร้างสรรค์สารคดีสั้นให้เสร็จสิ้น

นิยามศัพท์เฉพาะ

สารคดี หมายถึง การใช้กล้องบันทึกเหตุการณ์จริงและนำเสนอในรูปแบบภาษาภาพและเสียง โดยเป็นการบอกเล่าเรื่องราวบนพื้นฐานของการรักษาความถูกต้องและความสมบูรณ์ ซึ่งผู้สร้างสรรค์สารคดีสามารถผสมผสานข้อมูลที่รวบรวมในระยะแรกของการสร้างสรรค์โดยใช้เทคนิคการเล่าเรื่องและกลยุทธ์ของภาพยนตร์ รายการโทรทัศน์ และผลงานภาพยนตร์และโทรทัศน์อื่น ๆ ในกระบวนการการสร้างสรรค์ได้ สารคดีเป็นผลผลิตที่ได้จากจากการบันทึกและตัดต่อ เป็นรูปแบบทางศิลปะภาพยนตร์และโทรทัศน์ที่นำเสนอหลังจากการมีการตัดแต่งเพิ่มเติมทางศิลปะและเป็นการใช้เรื่องราวจริงเพื่อกระตุ้นความคิดของผู้คน

วัฒนธรรมชา หมายถึง วัฒนธรรมที่มีความเป็นรูปธรรมและจิตวิญญาณ เป็นการผสมผสานเข้ากันอย่างลงตัวระหว่างอารยธรรมฝ่ายวิญญาณและอารยธรรมทางวัตถุ โดยวัฒนธรรมชาได้อาศัยเอกลักษณ์ทางวัตถุของตนเองในการถ่ายทอดวัฒนธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษาวัฒนธรรมชาเป็นการสืบทอดและการพัฒนาค่านิยมหลักของวัฒนธรรมชา ซึ่งค่านิยมหลักของวัฒนธรรมชาก็คือการทำให้สิ่งที่ป็นรูปธรรมใน “วัฒนธรรมชา” กลายมาเป็น “สิ่งที่เข้ากับมนุษย์” มากยิ่งขึ้น ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงโลกทัศน์ ทศนคติต่อชีวิตและค่านิยมของผู้คน ซึ่งความหลากหลายของเชื้อชาติในประเทศต่าง ๆ ก็เป็นตัวกำหนดความหลากหลายให้กับวัฒนธรรมโลก

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้จะเป็นการศึกษาข้อมูลทางเอกสารที่เกี่ยวข้องต้นกำเนิดของวัฒนธรรมชา ภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ของชา วัฒนธรรมชาจีน ความหมายและความหมายแฝงของวัฒนธรรมชาจีน บุคคลหรือหน่วยงานหลักในการเผยแพร่วัฒนธรรมชาจีนระหว่างประเทศ วัฒนธรรมและประเพณีการดื่มชา และภาพรวมของสารคดี ซึ่งจะเป็ข้อมูลพื้นฐานในการทำความเข้าใจกับวัฒนธรรมชาจีนและการสร้างสรรค์ผลงานในขั้นตอนต่อไป

ต้นกำเนิดและการพัฒนาของชา

1. ภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ของชา

ชาเป็นไม้ยืนต้นที่เขียวชอุ่มตลอดทั้งปี เติบโตในภูมิภาคเขตร้อนและกึ่งเขตร้อน การปลูกชาและการใช้ประโยชน์จากชามีต้นกำเนิดในประเทศจีน ซึ่งตั้งแต่มีการค้นพบในยุคแรกมาสู่การสืบทอดทางวัฒนธรรมในปัจจุบันก็ได้ผ่านวิวัฒนาการมาเป็นเวลาหลายพันปี ในตำนานจีนโบราณ เทพกสิกร(เสินหนง)มีความเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับต้นกำเนิดของชา แต่ตำนานก็เป็นเพียงตำนาน และไม่สามารถนำมาเป็นหลักฐานหรือข้ออ้างอิงทางการวิจัยเชิงวิชาการได้ จนกระทั่งในสมัยราชวงศ์ถัง อวี๋ (Lu Yu) ได้รวบรวมเขียนคัมภีร์เกี่ยวกับชาจีนขึ้นเป็นคนแรกชื่อว่า “ฉาจิง (แปลว่า คัมภีร์ชา)” โดยหนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือชาที่สมบูรณ์ที่สุดในสมัยโบราณ ภายในหนังสือเล่มนี้มีการกล่าวถึงประวัติศาสตร์ชาในสมัยราชวงศ์ถังและก่อนราชวงศ์ถัง นอกจากนี้ลู อวี๋ (Lu Yu) ยังมีการไปศึกษาสำรวจชาด้วยตนเอง ซึ่งภายในหนังสือเล่มนี้ได้มีเนื้อหาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับชาทั้งหมด อาทิ การจำแนกประเภทชา แหล่งกำเนิดชา คุณสมบัติของชา การเพาะปลูกชา และการดื่มชา เป็นต้น ซึ่งตั้งแต่มีหนังสือเล่มนี้ออกมา ไม่เพียงแต่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาของชาและเศรษฐกิจในยุคสมัยนั้น แต่ยังทำให้มีช่องทางในการเผยแพร่วัฒนธรรมชาที่ตึขึ้นอีกด้วย และสิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือ ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาก็ทำให้การศึกษาเกี่ยวกับชาได้หลักฐานหรือแหล่งอ้างอิงที่น่าเชื่อถือที่ค่อนข้างสมบูรณ์

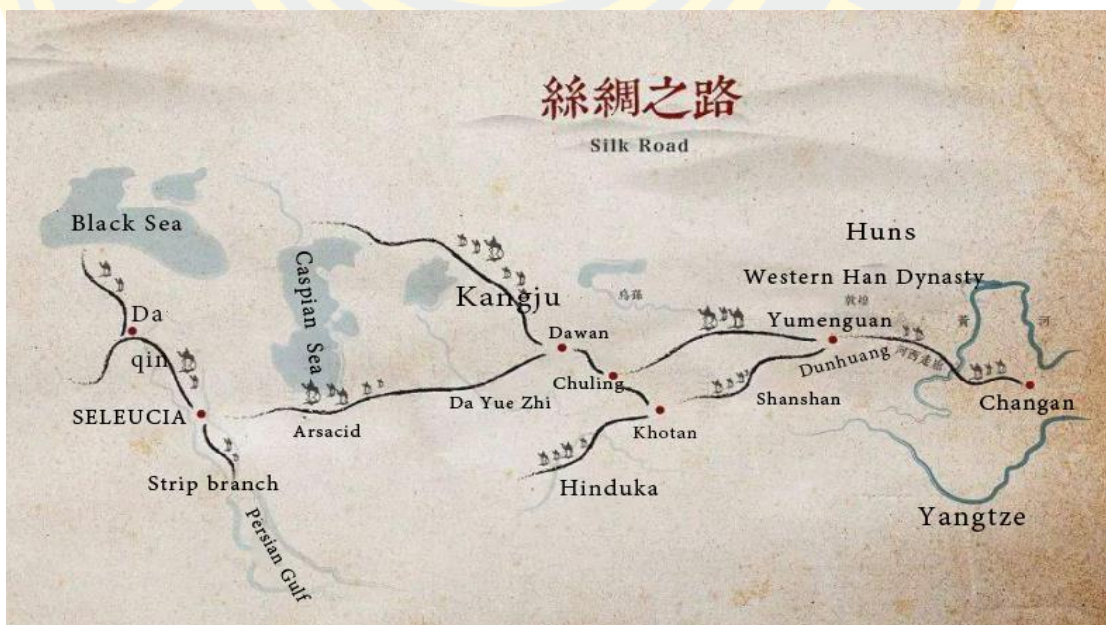
ตั้งแต่สมัยราชวงศ์ฮั่นของประเทศจีน วัตถุประสงค์ของการใช้ชาได้เปลี่ยนจากเพื่อสรรพคุณทางยามาเป็นเครื่องดื่มแทน และตั้งแต่ปลายศตวรรษที่ 6 ถึงต้นศตวรรษที่ 7 ชาวจีนได้เผยแพร่วิธีการปลูกชาและวัฒนธรรมชาไปยังทั่วทุกมุมโลกด้วยวิธีการต่าง ๆ ทั้งแบบโดยตรงและแบบโดยอ้อม ผู้คนในสมัยนั้นบอกว่า トラบใดที่ยังมีคนอยู่ก็จะมองเห็นเงาของวัฒนธรรมชาจีนได้ ดร.

โจเซฟ นีดแฮม (Joseph Needham) นักประวัติศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีชาวฝรั่งเศสที่มีชื่อเสียง ยกย่องชาว่าเป็นผลงานสำคัญประการที่ 5 ของมนุษยชาติ รองจากดินปืน การผลิตกระดาษ เซ็มทิส และการพิมพ์ (Joseph Needham, 1954)

2. เส้นทางหลักในการเผยแพร่ชา

2.1 เส้นทางสายไหม

ในช่วงสมัยจักรพรรดิฮั่นอู่ตี้แห่งราชวงศ์ฮั่นตะวันตก จักรพรรดิฮั่นอู่ตี้ได้ส่งจางเจียน (Zhang Qian) ไปเป็นทูตเดินทางไปยังภูมิภาคตะวันตก โดยตั้งใจจะรวมกองกำลังกับแคว้นต้าเยว่ชือ (Dayueshi) เพื่อต่อสู้กับชนเผ่าซงหนู (Xiongnu) และได้บุกเบิกสร้างเส้นทางสายไหมขึ้น ซึ่งเป็นที่รู้จักในนาม “การเปิดเส้นทางใหม่” และตั้งแต่สมัยราชวงศ์ฮั่นสินค้าหลักของเส้นทางสายไหมเส้นนี้ นอกจากผ้าไหมจีนแล้ว ยังมีชาและเครื่องเคลือบอีกด้วย ตามบันทึกทางเอกสาร หลังจากราชวงศ์ถัง ปริมาณการซื้อขายชาบนเส้นทางสายไหมมีมากกว่าปริมาณของผ้าไหม และในสมัยราชวงศ์ซ่งและราชวงศ์หมิงก็ได้มีบันทึกทางประวัติศาสตร์จำนวนมากที่เกี่ยวข้องกับการแลกเปลี่ยนที่เรียกว่า “ตลาดชายแดนชาม้า” ระหว่างภูมิภาคตะวันตกและภูมิภาคตะวันตก และหลังจากราชวงศ์ถัง สินค้าที่จำเป็นบนเส้นทางสายไหมได้เปลี่ยนจากผ้าไหมเป็นชา ดังนั้น นักวิชาการบางคนจึงเชื่อว่าเส้นทางสายไหมได้ถูกแปรสภาพเป็นเส้นทางค้าใบชาบนหลังม้าโบราณตั้งแต่สมัยราชวงศ์ถังและซ่ง (Sheng Min, 2017, p.29) (Baidu, 2013)

ภาพที่ 2-1 เส้นทางสายไหม

(ที่มา: https://www.sohu.com/a/432140909_99905096)

2.2 เส้นทางค้าใบชาบนหลังม้าโบราณ

ถนนชาม้าโบราณ เริ่มต้นจากเมืองฉางอาน เมืองหลวงของราชวงศ์ถัง ผ่านพื้นที่สามเหลี่ยมที่เป็นจุดเชื่อมต่อระหว่างมณฑลยูนนาน-ทิเบต-เสฉวน ก้าวข้ามเขตแดนของทิเบตที่ได้ชื่อว่าเป็นหลังคาโลก เป็นถนนสายโบราณที่เชื่อมต่อระหว่างเอเชียกับยุโรปซึ่งมีจุดประสงค์หลักของการค้าชา โดยที่สินค้าโภคภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น ชา ม้า เกลือ ขนสัตว์ และยาจะถูกแลกเปลี่ยนผ่านวิธีการขนส่งแบบ “บนหลังม้าหรือลา” เส้นทางค้าใบชาบนหลังม้าโบราณทอดยาวไปทางทิศตะวันตก ทิศเหนือ และทิศใต้สู่เอเชียตะวันตก เอเชียใต้ และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เชื่อมต่อกับเส้นทางอารยธรรมโบราณของยุโรป เอเชีย และแอฟริกาบนเส้นทางสายไหม เส้นทางค้าใบชาบนหลังม้าโบราณสายนี้ไม่เพียงแต่เป็นการแลกเปลี่ยนสินค้าเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมทางจิตวิญญาณกับประเทศต่าง ๆ ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงการสื่อสารทางวัฒนธรรม ถนนสายโบราณเมื่อพันกว่าปีที่แล้ว ยังคงดำเนินต่อไปมาจนถึงทุกวันนี้ ซึ่งสามารถกล่าวได้ว่าเป็นปาฏิหาริย์ครั้งใหญ่ในประวัติศาสตร์อารยธรรมมนุษย์ (Sheng Min, 2017, p30)

ภาพที่ 2-2 เส้นทางค้าใบชาบนหลังม้าโบราณ

(ที่มา: <https://baike.baidu.com/item/%E8%8C%B6%E9%A9%AC%E>)

2.3 เส้นทางชาหมื่นลี่

เส้นทางชาหมื่นลี่ เป็นเส้นทางการค้าระหว่างประเทศที่สำคัญที่เกิดขึ้นในยูเรเชีย

หลังจากการเสื่อมถอยลงของเส้นทางสายไหม ตามบันทึกในตำราชื่อ “การค้าขายใบชา 《茶叶贸易实务》” ในช่วงต้นของรัชสมัยจักรพรรดิฉินแห่งราชวงศ์หมิง ชาจีนได้เริ่มขายให้กับรัสเซียทางบกจากพรมแดนทางตะวันตกเฉียงเหนือ ครั้งแรกที่เข้ามาถึงเซนต์ปีเตอร์สเบิร์กคือในปี ค.ศ. 1618 ถูกนำไปเป็นของขวัญที่มาจากประเทศจีนมอบให้กับซาร์ อเล็กซิส ในขณะนั้นผู้ส่งสารของซาร์ไม่รู้อะไรเกี่ยวกับชาและไม่เต็มใจที่จะยอมรับมัน แต่หลังจากการโน้มน้าวใจก็ได้รับการยอมรับไปอย่างไม่เต็มใจ จากนั้นเขานำชากลับไปเซนต์ปีเตอร์สเบิร์กและซาร์ก็สั่งให้คนใช้ของเขาชงชาและเชิญให้เหล่าขุนนางมาชิมชา พวกเขาเหล่านั้นต่างก็ชื่นชมชาเป็นอย่างมาก ตั้งแต่นั้นมา รัสเซียก็เริ่มมีประวัติศาสตร์อันยาวนานเกี่ยวกับการดื่มชา ชาวรัสเซียเรียก “เส้นทางชาหมื่นลี่” ของประเทศจีนว่า “ถนนชาอันยิ่งใหญ่” จนกระทั่งช่วงทศวรรษที่ 1930 ถนนสายนี้ก็ถูกตัดขาดไป (Sheng Min, 2017, P.31)

ภาพที่ 2-3 เส้นทางชาหมื่นลี่

(ที่มา: https://www.sohu.com/a/454200386_120259959)

วัฒนธรรมชาจีน

1. ความหมายและความหมายแฝงของวัฒนธรรมชาจีน

ประเทศจีนเป็นบ้านเกิดของชา ชามีต้นกำเนิดในประเทศจีนและยังเป็นหนึ่งในเครื่องดื่มยอดนิยมของโลก จากการรวบรวมข้อมูลพบว่ามีมากกว่า 150 ประเทศทั่วโลกที่มีนิสัยชอบดื่มชา และหนึ่งในสามมีพื้นที่ในการผลิตชาเป็นของตัวเอง เกาของชาได้กระจายออกไปทั่วโลก จะเห็นได้ว่าในแต่ละประเทศจะมีการถ่ายทอดและพัฒนาวัฒนธรรมชาในแบบของตัวเอง มีสไตล์ วัฒนธรรม และเทคนิคการชงชาเป็นของตัวเอง

คำว่า “วัฒนธรรม” มีความหมายแฝงอยู่มากมาย แต่ความหมายแฝงเหล่านั้นไม่ชัดเจนนัก และนักวิชาการก็ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า “วัฒนธรรม” อยู่อย่างนับไม่ถ้วน ในหนังสือหลายเล่มของประเทศจีนสามารถค้นเจอคำว่า “คุณธรรมชา” “ผลิตภัณฑ์ชา” “พิธีชงชา” แต่กลับไม่มีคำว่า “วัฒนธรรมชา” แม้แต่หนังสือเกี่ยวกับชาสมัยใหม่และหนังสืออื่น ๆ ก็ตามแทบจะไม่ได้มีการบันทึกแต่จนกระทั่งในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาบันทึกเกี่ยวกับ “วัฒนธรรมชา” ค่อย ๆ ปรากฏขึ้น และนับตั้งแต่นั้นมา นักวิชาการบางคนเริ่มให้ความสนใจและนำมาเป็นหัวข้อในการศึกษา และวัฒนธรรมชาก็ได้รับการยอมรับจากผู้คนและได้รับการเผยแพร่ออกไปอย่างกว้างขวาง (Zhuang Wanfang, 1982)

วัฒนธรรมชาถูกนักวิชาการให้คำจำกัดความจากมุมมองทางวัฒนธรรมว่าเป็นส่วนหนึ่งของ “วัฒนธรรม” แต่ก็มีนักวิชาการหลายคนที่มีมุมมองที่แตกต่างกัน เพราะบางคนคิดว่าวัฒนธรรมหมายถึง มิติทางจิตวิญญาณของวัตถุ เพราะฉะนั้น วัฒนธรรมชาจึงมีนัยสำคัญสองประการ ประการหนึ่งคือวัตถุ อีกประการหนึ่งคือจิตวิญญาณ แต่ก็มีบางคนคิดว่าวัฒนธรรมชาเป็นการผสมผสานกันโดยตรงระหว่างวัฒนธรรมทางวัตถุ จิตวิญญาณ และกฎเกณฑ์ ซึ่งปรากฏการณ์ทางสังคมที่เกิดจากผู้คนในกระบวนการศึกษาค้นคว้าเรื่องชานั้นก็คือ วัฒนธรรมชา และโดยทั่วไป วัฒนธรรมชาก็คือ การแสดงทางอารมณ์ความรู้สึกระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติและระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ในกระบวนการผลิต สร้างและพัฒนาชาผ่านตัวกลางที่เรียกว่าชานั่นเอง วัฒนธรรมชาใช้ชาเป็นสื่อกลาง และเชื่อมโยงวัฒนธรรมต่าง ๆ เข้ากับชาอย่างเป็นธรรมชาติผ่านการชิมชา เพื่อที่จะนำชีวิตทางจิตวิญญาณของผู้คนไปสู่ระดับที่สูงขึ้น เพราะฉะนั้นวัฒนธรรมชาจึงมีความเปิดกว้างเป็นอย่างมาก ไม่เพียงแต่เป็นวัฒนธรรมระหว่างผู้คนที่ชากับชาเท่านั้น แต่ยังรวมถึงอาหาร ตัวอักษร ประติมากรรม การร้องเพลงและการเต้นรำ ศาสนา วรรณกรรม มารยาท ขนบธรรมเนียม และแง่มุมอื่น ๆ อีกด้วย (He Long, 2015, p.6)

2. ต้นกำเนิดของวัฒนธรรมชาจีน

บนพื้นฐานของการผสมผสานกันแท้ทางแนวคิดเรื่อง “ความกลมกลืน” ในลัทธิขงจื้อ พุทธศาสนา และลัทธิเต๋า วัฒนธรรมชาจีนก็ได้สร้างและพัฒนาความหมายแฝงทางปรัชญาเรื่อง “ความ

กลมกลืน”ขึ้นมาเป็นของตัวเอง วัฒนธรรมชาวจีนมีรากฐานมาจากวัฒนธรรมดั้งเดิมที่มีมาช้านานของประเทศจีน ลัทธิขงจื้อ พุทธศาสนา และลัทธิเต๋าแบบดั้งเดิมของจีน ได้มีอิทธิพลสำคัญในกระบวนการก่อตัวและพัฒนาของวัฒนธรรมชาวจีน ความหลากหลายของและความยิ่งใหญ่วัฒนธรรมชาวจีนเป็นผลมาจากอิทธิพลของลัทธิขงจื้อ พุทธศาสนาและลัทธิเต๋า อาจกล่าวได้ว่าหากไม่มีลัทธิขงจื้อ พุทธศาสนา และลัทธิเต๋า ก็จะไม่มีความหลากหลาย และวัฒนธรรมชาวจีนก็จะไม่เกิดขึ้นอย่างแน่นอน ในประวัติศาสตร์อันยาวนาน ลัทธิขงจื้อ พุทธศาสนาและลัทธิเต๋าได้มีอิทธิพลอย่างมากต่อวัฒนธรรมชาวจีนและยังแสดงถึงวัฒนธรรมชาวจีนร่วมกันอีกด้วย แต่ในท้ายที่สุด ก็การยากที่จะตัดสินได้ว่าสิ่งใดมีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมชาวจีนมากที่สุด เพราะทุกอย่างมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน (Sun Jia, 2016, P.14)

2.1 วัฒนธรรมขงจื้อกับชา

แนวคิดของขงจื้อเรื่อง “ความกลมกลืนและทางสายกลาง” ได้ประกอบขึ้นเป็นแก่นแท้ของวัฒนธรรมชาคือ “ความกลมกลืน” เนื่องจากในความคิดของผู้รู้หนังสือชาวจีนลัทธิขงจื้ออยู่ในสถานะผู้นำทางความคิด ทำให้ลัทธิขงจื้อจึงมีอิทธิพลอย่างมากต่อวัฒนธรรมชาของจีน นอกจากนี้ ในขั้นตอนการลิ้มรสชาของนักปราชญ์แห่งชาในลัทธิขงจื้อยังมีการนำลักษณะการเป็นกลางของชาเข้ามาเชื่อมโยงกับการปลูกฝังคุณธรรมของผู้คน มองว่าพิธีชงชาถือเป็นวิธีการสัมผัสกับหลักการแห่งธรรมชาติ เป็นวิธีการขัดเกลาจิตใจและกระบวนการฝึกฝนตนเอง เชื่อกันว่ากิจกรรมชิมชาจะส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพของผู้คนให้ดีขึ้น เพราะฉะนั้น นักปราชญ์แห่งชาในลัทธิขงจื้อจะต้องปฏิบัติตนไม่ให้สูญเสียความเป็นกลางอันสง่างามของลัทธิขงจื้อไม่ว่าจะเป็นการดื่มชา การใช้ช้อนน้ำชา กระบวนการชงชาหรือพิธีกรรมเกี่ยวกับชา แสวงหาความกลมกลืนหรือสมดุลทางร่างกายและจิตใจ ในขณะเดียวกันนำแก่นแท้และแนวคิดของลัทธิขงจื้อเรื่องความกลมกลืนและความเป็นกลางทางจิตวิญญาณเข้ามาผสมผสานเข้ากับวัฒนธรรมชา ซึ่งจะค่อยๆ กลายเป็นการวางแนวค่านิยมเรื่อง “ความกลมกลืน” และแนวคิดเรื่อง “ความกลมกลืน” ในวัฒนธรรมชาจีน โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ทุกคนเกิดความกลมกลืนทางจิตใจและร่างกาย (Tan Zhen, 2014, p.10)

นอกจากนี้ “ความสง่างาม” ในลัทธิขงจื้อยังสะท้อนให้เห็นในพิธีชงชาอีกด้วย ลัทธิขงจื้อเชื่อว่าการลิ้มรสของชาเป็นสิ่งสวยงาม และนักปราชญ์ในลัทธิขงจื้อมองว่า ประชาชนทั่วไปยังไม่มีความเข้าใจต่อชาอย่างแท้จริง ซึ่งหากต้องการกลายเป็นนักปราชญ์แห่งชาอย่างแท้จริง ต้องเป็นบุคคลที่มีคุณธรรมไม่ยึดติดกับสิ่งใด ใช้ชาเพื่อแสดงความรู้สึกของตนเอง และใช้ชาเพื่อขัดเกลาลักษณะนิสัยของตนเอง กล่าวได้ว่านักปราชญ์แห่งชาจากทุกราชวงศ์ได้ผลักดันชาให้มีการแสดงออกที่ดีขึ้น

2.2 วัฒนธรรมลัทธิเต๋ากับชา

ในความคิดและวัฒนธรรมดั้งเดิมของลัทธิขงจื้อ พุทธศาสนา และลัทธิเต๋าในประเทศจีน คำว่า “เต๋า” เป็นชื่อเรียกรวมของลัทธิเต๋าและคำสอนของลัทธิเต๋า โดยมีเล่าจื๊อเป็นผู้ก่อตั้ง ในฐานะที่

เป็นหนึ่งในศาสนาดั้งเดิมในประเทศจีน ลัทธิเต๋าได้ถือกำเนิดขึ้นในช่วงปลายสมัยราชวงศ์ฮั่นตะวันออก ลัทธิเต๋าก็ถูกซึมซับไปด้วยแนวคิดของเต๋ามากมาย ทศนะของลัทธิเต๋าก็เกี่ยวกับจักรวาล ทศนคติต่อชีวิต และระเบียบวิธีต่าง ๆ ได้กลายมาเป็นพื้นฐานทางทฤษฎีของปรัชญาศาสนาเต๋ามาโดยตลอด ซึ่งในฐานะที่เป็นส่วนสำคัญของแนวคิดและวัฒนธรรมจีนดั้งเดิม ทฤษฎีลัทธิเต๋าก็ได้มีอิทธิพลต่อความคิดของคนในชาติมาเป็นเวลากว่าสองพันปี (Tan Zhen, 2014, p.15)

เนื่องจากสรรพคุณทางอาหารและสรรพคุณทางจิตวิญญาณที่เกิดจากการดื่มชา ลัทธิเต๋าก็จึงมองว่าชาเป็นยาอายุวัฒนะ และได้มีการนำอารมณืทางจิตวิญญาณของลัทธิเต๋ามาไปรวมเข้ากับพิธีชงชา สารน้ำมันหอมระเหยในชาที่มีประโยชน์ต่อร่างกายมนุษย์ มีฤทธิ์ทางเภสัชวิทยาในการสลายไขมันและควบคุมเส้นประสาท อัลคาลอยด์ โพลีฟีนอลในชาและกรดอินทรีย์ในชาล้วนมีผลต่อการดูแลสุขภาพ เพราะฉะนั้น จึงเป็นข้อเท็จจริงทางวิทยาศาสตร์ที่เลี่ยงไม่ได้ว่าการดื่มชาอย่างพอเหมาะพอควรนั้นมีประโยชน์ต่อสุขภาพ แต่อย่างไรก็ตาม ความเป็นอมตะด้วยพลังของชานั้นก็ก็เป็นเพียงแค่ว่าความปรารถนาของผู้คนเท่านั้น ในคัมภีร์ลัทธิเต๋าก็ชื่อว่า “เต๋าเต๋อจิง” ของเล่าจื๊อกล่าวไว้ว่า “แม้แต่ธรรมชาติยังไม่อาจทำอะไรได้ยาวนาน แล้วคนเราจะทำได้น้อยกว่าธรรมชาติสักเพียงใด” เพราะฉะนั้น ในปัจจุบัน จากมุมมองของความสัมพันธ์ระหว่างชากับการรักษาสุขภาพนั้น การดื่มชา ก็คือการสะท้อนถึงแนวคิดเรื่องประโยชน์ที่ได้จากชา (Tan Zhen, 2014, p16)

2.3 วัฒนธรรมพุทธศาสนากับชา

พระพุทธศาสนาเข้ามาในช่วงเวลาสลับเปลี่ยนระหว่างราชวงศ์ฮั่นตะวันตกและฮั่นตะวันออก ซึ่งถึงแม้ว่าจะมีต้นกำเนิดในอินเดีย แต่ตั้งแต่เข้าสู่ประเทศจีน ก็ได้เข้ามาผสมผสานเข้ากับแนวคิดของลัทธิขงจื๊อ โดยในการเผชิญหน้าและปะทะกับลัทธิขงจื๊อ พุทธศาสนาไม่เพียงแต่กลายเป็นพันธมิตรระหว่างลัทธิขงจื๊อและลัทธิเต๋เท่านั้น แต่ยังกลายเป็นส่วนสำคัญของวัฒนธรรมคักตึนาของจีนด้วย และเนื่องจากการเผยแผ่แนวคิดเรื่องกรรม การเวียนว่ายตายเกิด และเหตุปัจจัย ซึ่งเป็นการเสริมแนวความคิดทางจริยธรรมของขงจื๊อ ทำให้พุทธศาสนาได้รับความส่งเสริมและศรัทธาจากชนชั้นปกครอง จนก่อให้เกิดแนวคิดเชิงอุดมคติและวัฒนธรรมดั้งเดิมโดยมีลัทธิขงจื๊อเป็นแกนนำ และมีการอยู่ร่วมกันของลัทธิขงจื๊อ พุทธศาสนาและลัทธิเต๋า และด้วยการพัฒนาของพระพุทธศาสนา ความสำเร็จของพระพุทธศาสนากับวัฒนธรรมชาสามารถอธิบายได้ว่าอยู่เคียงคู่กันมานานหลายศตวรรษ ความเชื่อมโยงระหว่างชาและพระสงฆ์เกิดขึ้นจากการใช้ชาตามธรรมชาติของพระสงฆ์ โดยที่หลังจากพระสงฆ์ดื่มชาจนเป็นนิสัยแล้วก็ทำให้มีพิธีชงชาที่เรียกว่า “รสชาติแห่งชาเซ็น” กล่าวคือ ชาและพระมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน จากการดื่มชาเพื่อบรรเทาอาการหิวเปลี่ยนไปเป็นพิธีกรรมทางวัดของพระภิกษุสงฆ์ เป็นการผลักดันชาจากสิ่งที่อยู่ในระดับวัตถุทั่วไปให้เข้าสู่ขอบเขตของศิลปะทางพิธีกรรม และจากการดื่มชาที่เป็นพิธีกรรมของวัดมาเป็นการถือศีลทางศาสนา ไปจนถึงการผสมผสานชากับการเข้ามานสมาธิแบบเซน ชาช่วยในการทำสมาธิแบบเซน พิธีชงชาแบบเซน ซึ่งให้กำเนิด

รสนชาติของชาเซนที่ยอดเยี่ยม ในสมัยราชวงศ์ถังพระพุทธรูปศาสนารุ่งเรืองเป็นอย่างมาก และเนื่องจาก พุทธศาสนาสันนิบาตให้มีการใช้ชาเพื่อช่วยในการฝึกตน ใช้ชาเพื่อถวายพระพุทธรูป และให้รับแขก ด้วยชา นอกจากนี้ วัดในพระพุทธศาสนายังมีที่ดินเป็นของตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสมัยราชวงศ์ ถังที่เศรษฐกิจการเงินของของวัดนั้นได้พัฒนาอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน ทำให้เป็นการส่งเสริมการ เพาะปลูกและการผลิตชาของพระภิกษุในวัดพุทธ ซึ่งก็ได้นำไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองของอุตสาหกรรม ชาโดยรวมในราชวงศ์ถังและมียังส่งอิทธิพลต่อคนรุ่นหลังอีกด้วย กล่าวได้ว่า พระในวัดของพุทธ ศาสนาส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมชาโบราณของจีน ในขณะเดียวกัน การดื่มชาก็เป็นวิธีที่ยอด เยี่ยมสำหรับพระภิกษุและแม่ชีในการฝึกสมาธิ (Tan Zhen, 2014, p.12)

บุคคลหรือหน่วยงานหลักในการเผยแพร่วัฒนธรรมชาจีนระหว่างประเทศ

1. รัฐบาล

รัฐบาลของประเทศจีนควรเสริมสร้างความตระหนักรู้ รวมพลังหลาย ๆ ด้าน เพื่อค้นหา สรรวจวัฒนธรรมชาที่ยอดเยี่ยม การเผยแพร่วัฒนธรรมชาจีนสู่โลกภายนอกเป็นภาระกิจสำคัญของ รัฐบาลที่ควรแบกรับ สำหรับประเทศจีนวัฒนธรรมชาเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งของวัฒนธรรม จีน และประเทศจีนได้ใช้การเผยแพร่วัฒนธรรมไปสู่โลกภายนอกเพื่อสร้างภาพลักษณ์ของชาติ ส่งเสริมอำนาจละมุนทางวัฒนธรรม ซึ่งแท้จริงแล้วเป็นส่วนหนึ่งของการทูตสาธารณะ การทูต สาธารณะภายใต้สถานการณ์ใหม่ของกระแสโลกาภิวัตน์ควรให้ความสนใจและแสดงบทบาทของ รัฐบาลมากขึ้น ควรให้รัฐบาลนำทรัพยากรทางวัฒนธรรมของจีนเผยแพร่ออกไปอย่างมีระเบียบและมี ประสิทธิภาพ นำวัฒนธรรมจีนไปเผยแพร่สู่โลกภายนอกอย่างมีกลยุทธ์ โดยให้วัฒนธรรมชาจีนเป็น เนื้อหาที่สำคัญหรือแม้กระทั่งเป็นผู้บุกเบิกการเผยแพร่วัฒนธรรมจีนเหล่านั้น ซึ่งในขั้นตอนการ ดำเนินงานจริง รัฐบาลสามารถเป็นผู้อยู่เบื้องหลังองค์กรทางสังคมในรูปแบบของ “ผู้สนับสนุนที่อยู่ เบื้องหลัง” เพื่อลดแนวโน้มพฤติกรรมทางอุดมการณ์ เช่น สามารถทำในนามของสถาบันขงจื้อ ศูนย์ วัฒนธรรมต่างประเทศ เป็นต้น เพื่อให้เกิดผลการเผยแพร่ที่ดีขึ้น ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา การตระหนัก รู้เกี่ยวกับการเผยแพร่วัฒนธรรมที่นำโดยรัฐบาลจีนมีความก้าวหน้าอย่างมาก แต่ก็ยังต้องปรับปรุงใน แ่งของกลยุทธ์และประสิทธิภาพ

2. องค์กรทางสังคม

ในด้านของการเผยแพร่ออกไปสู่โลกภายนอกอย่างมีประสิทธิภาพ การใช้พลังขององค์กรทาง สังคมที่เกี่ยวข้องกับชาเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างมาก เพราะการพึ่งพาแค่รัฐบาลอย่างเดียวนั้นอาจไม่ สามารถบรรลุผลลัพธ์ที่ดีที่สุดในการเผยแพร่วัฒนธรรมชาจีนไปทั่วโลกได้ เพราะเนื่องจากความสามารถ ทางการเงินของรัฐบาลและความสามารถในการขับเคลื่อนทางสังคมมีจำกัด การตัดสินใจอาจไม่

รอบคอบ มาตรการที่ใช้อาจล่าช้า หรือแม้กระทั่งอาจขาดความตั้งใจอย่างแท้จริง เพราะฉะนั้น นอกจากจะใช้อำนาจของรัฐบาลแล้ว ยังจำเป็นต้องให้อำนาจสังคมอย่างเต็มที่ด้วย ในบรรดาพลังทางสังคม สมาคมชาวจีนต่าง ๆ ล้วนก็มีบทบาทสำคัญในการเผยแพร่วัฒนธรรมชาวจีน เช่น สมาคมวัฒนธรรมชา สมาคมอุตสาหกรรมชา สมาคมพ่อค้าชา สมาคมโรงน้ำชา ตลอดจนองค์กรทางสังคมอื่น ๆ ตามสถิติ เมืองการค้าทางสังคมเกี่ยวกับชาเกือบ 200 แห่งในจีน และยังมีองค์กร หน่วยงาน และ บุคคลนับพันนับอื่นมีความเกี่ยวข้องอีกด้วย เพราะฉะนั้น ในด้านของการเผยแพร่ออกไปสู่ภายนอก อย่างมีประสิทธิภาพจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้พลังขององค์กรทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับ ชาเข้ามาช่วย และองค์กรทางสังคมชาวจีนควรเปิดกว้างให้มากขึ้น ให้ความร่วมมือและสนับสนุนรัฐบาล อย่างแข็งขัน ซึ่งจะช่วยให้มีบทบาทอย่างแข็งขันมากขึ้นในการเผยแพร่วัฒนธรรมชาจีน

3. บุคคล

การสื่อสารระหว่างบุคคลเป็นวิธีการสื่อสารที่เป็นธรรมชาติ พบเห็นได้บ่อยและหลากหลาย ที่สุดในชีวิตทางสังคม ในอดีต มีพระสงฆ์ นักการทูต และนักเรียนจำนวนมากจากประเทศรอบ ๆ ได้ เดินทางมาศึกษาวัฒนธรรมที่ประเทศจีน ในขณะเดียวกันก็เป็นการเผยแพร่วิธีการปลูกชาของประเทศ จีนไปยังประเทศและภูมิภาคที่เกี่ยวข้องเช่นกัน ตัวอย่างเช่น ในสมัยราชวงศ์ถัง เนื่องจากประเทศ เกาหลีเหนือและญี่ปุ่นมีที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่ใกล้ชิดกับประเทศจีน จึงทำให้มีแลกเปลี่ยนไปมาหาสู่กัน อยู่บ่อยครั้ง ทำให้พระภิกษุและทูตจำนวนมากจากราชวงศ์ถังได้นำวัฒนธรรมชาจีนกลับไปยังประเทศ ของตัวเอง ซึ่งถือว่าเป็นคุณูปการอย่างมากต่อการเผยแพร่วัฒนธรรมชาจีน นอกจากนี้ ชาวจีนจะมี นิสัยชอบดื่มชาติดตัวอยู่ไม่มากก็น้อย ไม่ว่าจะชาวจีนจะอยู่ที่ไหนไปทีไหนก็มีร่องรอยของวัฒนธรรมชาให้ เห็นอยู่เสมอ ซึ่งถือได้ว่าชาวจีนก็สามารถเป็นผู้เผยแพร่วัฒนธรรมชาจีนที่สำคัญได้ และในปัจจุบัน จำนวนของชาวจีนโพ้นทะเลมีถึงเกือบ 50 ล้านคนทั่วโลก แม้แต่ในพื้นที่ลาตินอเมริกา แอฟริกา และ ตะวันออกกลางที่ไม่ค่อยมีชาวจีนเข้าไปก็ยังมีพื้นที่ที่มีชาวจีนโพ้นทะเลอาศัยอยู่ด้วย โดยผู้อพยพชาว จีนโพ้นทะเลส่วนใหญ่จะมาจากพื้นที่ชายฝั่งทะเลของจีน เช่น มณฑลฝูเจี้ยนและมณฑลกว่างตุง ซึ่ง พื้นที่ทั้งสองนี้ก็เป็นพื้นที่ที่มีชื่อเสียงด้านการดื่มชามากที่สุดในประเทศจีน โดยหลังจากที่ชาวจีน เหล่านี้ได้อพยพไปต่างประเทศนั้น พวกเขาก็นำนิสัยการดื่มชาไปสู่ประเทศหรือภูมิภาคนั้นด้วย

วัฒนธรรมและประเพณีการดื่มชา

การรับแขกด้วยชาและการดื่มชาแทนเหล้าเป็นประเพณีดั้งเดิมของคนทุกกลุ่มชาติพันธุ์ใน พื้นที่ชา และถึงแม้ว่าประเพณีการดื่มชาในจีนจะสืบทอดกันมากกว่า 5,000 ปีตั้งแต่สมัยโบราณ แต่ใน แต่ละภูมิภาค แต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ก็มีนิสัยการดื่มชา ขนบธรรมเนียม และมารยาทที่แตกต่างกันอย่างมาก ซึ่งเป็นผลจากความแตกต่างทางการเมือง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม

เมื่อมีแขกมาเยือนที่บ้าน การต้อนรับด้วยชาสามารถเสริมสร้างมิตรภาพได้ เมื่อร่างกายรู้สึกเหนื่อยอ่อนล้า การดื่มชาสามารถผ่อนคลายกล้ามเนื้อและลดอาการเมื่อยล้าได้ เมื่อรู้สึกคอแห้ง การดื่มชาสามารถบำรุงลำคอได้ เมื่อมีอาการไม่สบายอาหาร การดื่มชาสามารถช่วยเพิ่มความอยากอาหารได้ และเมื่อยามว่าง การดื่มชาก็ช่วยขัดเกลาความรู้สึกนึกคิดได้

1. ชาในชีวิตประจำวัน

ในสมัยโบราณ ชามีบทบาทสำคัญในการสื่อสารประจำวันของผู้คน ในสมัยราชวงศ์ถัง และซ่ง การดื่มชาและการรับแขกด้วยชาได้กลายเป็นกิจวัตรประจำวัน ซึ่งในขณะนั้นก็มีการใช้ชาเป็นสื่อในการสร้างความเชื่อมสัมพันธ์ ในราชวงศ์หมิงและชิง การดื่มชาและการรับแขกด้วยได้กลายเป็นเรื่องปกติทั่วไป เจิ้ง ป่านเฉียว(Zheng Banqiao) นักเขียนพู่กันเขียนที่มีชื่อเสียงในราชวงศ์ชิง เคยทิ้งบทกวีที่มีชื่อเสียงไว้ว่า “นั่ง เหยียดนั่ง เข้ามานั่ง ชา ชงชา ชงชาเสร็จ” โดยกลอนบทนี้ถึงแม้ว่าจะหมายถึงเรื่องราวที่เกิดขึ้นในโรงน้ำชา แต่ทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดระหว่างชาและการต้อนรับแขกนั่นเอง

ในทุกวันนี้ การหมนเวียนของชากลายเป็นเรื่องธรรมดา มาก และชาก็ปรากฏในฉากต่าง ๆ ของชีวิตและปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ในประเทศจีนมีประชากรดื่มชาถึง 470 ล้านคน คิดเป็น 35% ของประชากรทั้งประเทศ โดยเฉลี่ย 2 ใน 5 คนดื่มชาทุกวัน ซึ่งนี่ไม่ใช่เรื่องเกินจริงแต่อย่างใด ตั้งแต่ผู้สูงอายุจนถึงวัยหนุ่มสาว ทุกคนจะมีถุงชาและชุดน้ำชาที่บ้านไม่มากก็น้อย แพทย์แผนจีนเชื่อว่าชาแต่ละชนิดมีสรรพคุณที่แตกต่างกัน เช่น ควรดื่มชาดำในตอนเช้า ชาแดงมีคุณสมบัติที่อ่อนโยน การดื่มชาแดงช่วยให้เลือดไหลเวียนได้ดี และยังช่วยขจัดความหนาวเย็นในตัวได้ แต่ไม่สามารถดื่มในขณะท้องว่างได้ เพราะจะมีอาการข้างเคียง เช่น ใจสั่น ตอนเที่ยงเหมาะสำหรับดื่มชาเขียว ธรรมชาติของชาเขียวจะหวานเย็น ร่างกายคนเราจะมีไฟมากตอนเที่ยง ในการแพทย์แผนจีน หมายถึง อาการดับร้อนการดื่มชาเขียวสักถ้วยในเวลานี้จะทำให้ ช่วยขจัดความร้อนและดับไฟได้ และหลังอาหารเย็น ร่างกายจะสะสมน้ำมันในระบบย่อยอาหาร หากดื่มชาดำในเวลา นี้ นอกจากจะอุ่นท้องแล้ว ยังช่วยย่อยอาหารอีกด้วย (Chen Hao, 2016, P.15)

เนื่องจากความแตกต่างในเรื่องปัจจัยต่าง ๆ เช่น สภาพภูมิอากาศและดิน นิสัยการดื่มชาของคนในภาคเหนือและภาคใต้จึงแตกต่างกัน ทางภาคใต้เป็นแหล่งที่ผลิตชาได้เป็นจำนวนมาก ประเภทของชาก็มีความหลากหลายเช่นกัน เช่น ชาแดง ชาเขียว ชาดำ ชาขาว เป็นต้น แต่ในภาคเหนือมีชาที่มีชื่อเสียงเป็นจำนวนน้อยมาก ซึ่งภาคใต้จะให้ความสำคัญกับกระบวนการชงชาเป็นอย่างมาก โดยมี 18 เทคนิคการชงชา เช่น การอุ่นถ้วย การล้างชา และการปลุกชา เป็นต้น ในทางกลับกัน ผู้คนในภาคเหนือสามารถดื่มชาได้เลยหลังจากชงเสร็จ นอกจากนี้ชาวภาคใต้ยังให้พิธีพิธีกับการเลือกชุดน้ำชาเป็นอย่างมากต้องเป็นชุดน้ำชาพิเศษ เช่น ต้องเป็นชุดชาที่ทำจากแก้ว หรือเครื่องเคลือบจือชา เครื่องเคลือบดินเผา เป็นต้น ในขณะที่เดียวกัน ยังมีการคำนึงถึงความหนาและขนาดของ

ถ้วยน้ำชา รสชาติของชาที่ชงจากวัสดุต่างกันก็แตกต่างกันโดยสิ้นเชิง และชาที่มีชื่อเสียงที่สุดในภาคทางเหนือคือ ชาต้าหัวนึ่งปักกิ่ง จากชื่อจะเห็นได้ว่าชาวภาคเหนือไม่ค่อยใส่ใจกับความพิถีพิถันของการต้มชามากนัก และแม้ว่าจะถูกจำกัดด้วยความแตกต่างด้านภูมิภาค วัฒนธรรม และประเพณี แต่สิ่งที่เหมือนกันก็คือ การต้มชาเพื่อขัดเกลาจิตใจและส่งเสริมมิตรภาพระหว่างบุคคล การส่งเสริมและสื่อสารวัฒนธรรมชาเป็นสิ่งที่ควรค่า เพราะไม่เพียงแต่เป็นประโยชน์ต่อการสร้างอารยธรรมทางวัตถุ แต่ยังรวมถึงการสร้างอารยธรรมฝ่ายจิตวิญญาณอีกด้วย

2. ชาในประเพณีพื้นบ้านของชาติ

2.1 ชาในพิธีการแต่งงาน

ทิเบตในฐานะที่เป็นจุดที่สำคัญของเส้นทางค้าใบชาบนหลังม้าโบราณได้ส่งอิทธิพลอย่างลึกซึ้งต่อวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมของชาในท้องถิ่น คนในท้องถิ่นถือว่าชาเป็นของกำนัลอันล้ำค่า และเป็นมงคล และชาถูกใช้เป็นของขวัญหมั้นเมื่อผู้ชายและผู้หญิงแต่งงานกัน และเมื่อผู้ชายและผู้หญิงแต่งงานกัน ชาก็ถูกใช้เป็นสินสอดทองหมั้น ในสมัยราชวงศ์ถัง ชากลายเป็นของขวัญที่ขาดไม่ได้สำหรับการแต่งงาน ในสมัยราชวงศ์ซ่ง พิธีชงชาเกือบจะเป็นตัวแทนของพิธีการแต่งงาน ต่อมาในสมัยราชวงศ์ชิง แนวคิดของพิธีชงชายังคงอยู่ กล่าวคือ เมื่อผู้หญิงยอมรับพิธีชงชาจากผู้ชาย ก็เท่ากับยอมรับการแต่งงาน ตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบันตราใบชาที่มีการแต่งงานชาก็เป็นสัญลักษณ์ตัวแทนของประเพณีที่ขาดไม่ได้

2.2 ชาในพิธีกรรมบูชา

ชาไม่เพียงแสดงถึงความหมายแฝงทางวัฒนธรรมเท่านั้น แต่ยังเป็นตัวแทนของสุขภาพและการมีอายุยืนอีกด้วย แต่พิธีชงชาไม่ได้เป็นเพียงสิ่งที่ย่างเหมือนกับกล่องชาธรรมดาเท่านั้น แต่ยังมีกฎเกณฑ์และมารยาทมากมาย ชานอกจากจะใช้ในเทศกาลต่าง ๆ แล้ว ยังมีการใช้ชาในงานพิธีกรรมต่าง ๆ เช่น พิธีกรรมที่มีความเคร่งขรึมอย่างงานศพ ประมาณสมัยราชวงศ์เหนือและใต้ของจีนเริ่มมีการใช้ชาเป็นเครื่องเซ่นไหว้ โดยในสมัยโบราณ การชาใช้เป็นเครื่องเซ่นไหว้ โดยทั่วไปมีสามรูปแบบคือ เทน้ำชาลงในถ้วยชาหรือจอกชา ไม่ชงชาใส่เฉพาะใบชาแห้ง ไม่ใส่ชา วางกาน้ำชาทิ้งไว้และเก็บถ้วยน้ำชาไว้เป็นสัญลักษณ์ โดยในประเทศจีนมีหลายกลุ่มชาติพันธุ์ก็มีประเพณีการการใช้ดื่มชาเป็นเครื่องเซ่นไหว้ โดยเครื่องเซ่นไหว้นั้นจะง่ายมาก ส่วนใหญ่ก็คือใบชา ตัวอย่างเช่น ชาวเผ่านาซีในลี่เจียง มณฑลยูนนาน ไม่ว่าจะอายุหรือเพศใดก็ตามเมื่อพวกเขากำลังจะตายจะมีการใส่ผงเงิน ใบชา และเมล็ดข้าวเข้าไปในปากของผู้ตายก่อนที่เขากำลังจะหมดลมหายใจ เพราะพวกเขาเชื่อว่าอาหารทำด้วยวิธีนี้จะสามารถช่วยให้คนตายไปยัง “ดินแดนของพระเจ้า” ได้ การใช้ชาเป็นเครื่องเซ่นไหว้ในพิธีกรรมบูชา อาจกล่าวได้ว่าเป็นวัฒนธรรมย่อยที่มีความเชื่อเรื่องโชคลางที่เกิดขึ้นจากกระบวนการพัฒนาของวัฒนธรรมชา แต่สิ่งเหล่านี้ก็ได้สะท้อนให้เห็นถึงปรากฏการณ์ทางประวัติศาสตร์ของมนุษย์ได้อย่างแท้จริง (Chen Hao, 2016.P.17)

2.3 ชาและฤดูกาล

ในฤดูกาลที่ต่างกัน คุณสมบัติของชาที่เก็บเกี่ยวก็จะมีแตกต่างกันออกไป ใบชาบางชนิดมีความเย็นและบางชนิดก็มีความร้อน เพราะฉะนั้น ชนิดและชื่อของชาที่เก็บมาในแต่ละ ฤดูกาลก็จะแตกต่างกันออกไป โดยสามารถแบ่งประเภทของชาตามช่วงเวลาของการเก็บได้เป็น 4 ประเภทคร่าว ๆ ดังต่อไปนี้

1. ชาฤดูใบไม้ผลิ โดยทั่วไปหมายถึง ชาที่เก็บและผลิตขึ้นครั้งแรกตั้งแต่เดือนมีนาคมถึง พฤษภาคมของทุกปี หรือเรียกอีกอย่างว่าชาเปิดสวน ช่วงเวลานี้ สภาพภูมิอากาศกำลังปานกลางและ ปริมาณน้ำฝนก็เพียงพอเช่นกัน และกรดอะมิโนที่มีอยู่ในชานั้นมีมากที่สุด คนที่ดื่มชาฤดูใบไม้ผลิจะ รู้สึกกระปรี้กระเปร่า ขจัดความอ่อนล้าได้ และยังสามารถขจัดความหนาวเย็นในร่างกายได้อีกด้วย แต่ ราคาของชาฤดูใบไม้ผลิก็สูงที่สุดเช่นกัน

2. ชาฤดูร้อน หมายถึง ชาที่เก็บและผลิตในเดือนพฤษภาคมถึงกรกฎาคมของทุกปี เนื่องจากฤดูร้อนจะมีอุณหภูมิสูง ใบชาจึงเติบโตเร็วมาก ซึ่งเอื้อต่อการสังเคราะห์สารโพลีฟีนอลของชา แต่รสชาติและสัมผัสของชาจะไม่ดีเท่าชาฤดูใบไม้ผลิ

3. ชาฤดูใบไม้ร่วง หมายถึง ชาที่เก็บและผลิตตั้งแต่เดือนสิงหาคมถึงกันยายนของทุกปี ใบชาจะมีขนาดที่แตกต่างกัน รสชาติและกลิ่นหอมค่อนข้างจัดจ้านและบางเบาเป็นเพราะเหตุผลทาง ฤดูกาล ในฤดูใบไม้ร่วงสามารถดื่มชาอู่หลงและชาทิกวนอิม ซึ่งมีสรรพคุณช่วยบำรุงคอ บำรุงปอด คลายร้อน ล้างพิษได้

4. ชาฤดูหนาว หมายถึง ชาที่เก็บและผลิตในช่วงปลายเดือนตุลาคมของทุกปี เนื่องจาก อุณหภูมิในช่วงนี้ค่อนข้างต่ำ สีของใบชาโดยทั่วไปจึงเป็นสีเหลืองอมเขียว ทั้งคุณภาพของรสชาติและ ตัวใบชาก็ค่อนข้างต่ำ

3. ชากับมารยาทแบบแผน

ประเทศจีนเป็นประเทศที่มีมารยาทแบบแผนมาตั้งแต่สมัยโบราณ ในมารยาทแบบแผน ของการต้อนรับแขกด้วยชานั้นก็แอบซ่อนไปด้วยวัฒนธรรมจีน การเรียนรู้วัฒนธรรมและการรู้ จรรยาบรรณ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ผู้ดื่มชาทุกคนควรพึงมีไว้ แต่สำหรับเนื้อหาในวัฒนธรรมชา มีความ ซับซ้อนมาก ประกอบไปด้วย คุณธรรมแห่งชา พิธีชงชา ชูदन้าชา หนังสือชา ภาพวาดเกี่ยวกับชา ศิลปะเกี่ยวกับชา เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ล้วนอยู่ในขอบเขตของวัฒนธรรมชา ซึ่งเป็นการยากที่จะให้ทุกคน เข้าใจเข้าถึงอย่างแท้จริง เพราะฉะนั้น ในชีวิตประจำวันจึงจำเป็นต้องเข้าใจมารยาทพื้นฐานบาง ประการ

ประการแรก การจัดโต๊ะน้ำชาควรเรียงบ่งาย สะอาดตา ควรวางชูดน้ำชาที่ไม่ได้ใช้ไว้นอก โต๊ะให้มากที่สุด และของตกแต่งควรเหมือนกับสีของโต๊ะน้ำชาและชูดน้ำชา ประการที่สอง การทำ ความสะอาดชูดน้ำชา ชูดน้ำชาทั้งหมดจะต้องสะอาดและแน่ใจว่าไม่มีเกี๊ยะดชา สิ่งสกปรก และรอยนิ้ว

มือ ซึ่งนี่เป็นข้อห้ามที่สำคัญในการตีหมา และเมื่อเสิร์ฟชา จำเป็นต้องตรวจสอบให้แน่ใจว่าชาของแขก แต่ละคนมีความสม่ำเสมอ แสดงให้เห็นถึงความเป็นธรรมและความเท่าเทียมกันของพิธีชงชาและ มักจะวางถ้วยชาไว้ด้านหน้ามือขวาของแขก และการวางพาน้ำชาโดยให้พวยกาหันไปทางแขกถือเป็นการไม่สุภาพ สุดท้ายคือการเช็ดกาน้ำชา เมื่อเจ้าบ้านเริ่มจัดโต๊ะน้ำชาและเช็ดโต๊ะและเก้าอี้ เป็นการส่งสัญญาณว่าเจ้าบ้านกำลังจะส่งแขกแล้ว

มารยาทของชาไม่เพียงแต่เป็นข้อกำหนดของเทคนิคการชงชาเท่านั้น แต่ยังรวมถึงชุดมารยาทในการแต่งกาย คำพูดและการกระทำ ไม่ว่าจะยืนหรือนั่ง ให้ร่างกายตั้งตรง สง่างามเป็นธรรมชาติ

ความสำคัญของการผลิตภาพยนตร์สารคดี

ภารกิจสำคัญของการสืบทอดวัฒนธรรมของชาติคือการเผยแพร่ประเพณีวัฒนธรรมของชาติและความสำเร็จของวัฒนธรรมเหล่านั้นในวงกว้าง เพื่อให้ผู้คนเข้าใจและรับรู้ในวัฒนธรรมนั้น ๆ ซึ่งเป็นการเสริมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมของชาติ สารคดีมีข้อได้เปรียบในการสืบทอดและเผยแพร่วัฒนธรรมของชาติ เพราะสารคดีไม่เพียงแต่ทำให้ผู้คนสามารถจินตนาการถึงจิตวิญญาณของวัฒนธรรมของชาติผ่านการถ่ายภาพและการแสดงภาพเท่านั้น แต่ยังสามารถให้ข้อมูลทางวัฒนธรรมของชาติที่หลากหลายแก่ผู้คนผ่านการบันทึกเรื่องราวที่แท้จริงได้ นอกจากนี้ ยังสามารถใช้กลยุทธ์และวิธีการบางอย่างเพื่อให้ได้ผลการสื่อสารที่ดีและในกว้างขวางอีกด้วย

1. ความหมายของสารคดี

แนวคิดของสารคดีเกิดขึ้นครั้งแรกจาก จอห์น เกียร์สัน (John Grierson) ในปี 1926 ใน “พจนานุกรมออกซ์ฟอร์ด” ให้คำจำกัดความของคำว่า “สารคดี” ไว้ว่า “บันทึกเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ ซึ่งเป็นข้อเท็จจริงหรือเหตุการณ์ที่แสดงให้เห็นถึงธรรมชาติของมนุษย์” โดยเน้นที่การบันทึกและการพิสูจน์ Ouyang Hongsheng (2010) ได้กล่าวไว้ใน “ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสารคดี (เล่ม 1)” ว่า “สารคดีคือบันทึกประเภทหนึ่งที่มีจุดยืน เป็นภาพยนตร์ที่บันทึกสภาพความเป็นจริงที่คัดเลือกภาพและเสียงมาจากชีวิตจริงโดยตรงที่ไม่ใช่เรื่องสมมติผ่านเทคนิคทางศิลปะและทำการแสดงออกถึงเรื่องราวหรือสิ่งที่มีผู้สร้างมีความเข้าใจอย่างเป็นกลาง (Qiu Huang, 2019, p.6)

สารคดีในยุคแรกที่เป็นสารคดีที่สร้างขึ้นโดยชาวฝรั่งเศสชื่อว่า หลุยส์ ลูมิแยร์ (Louis Lumière) เช่น เรื่อง “Exiting the Factory” และ “The arrival of a train” สารคดีสั้นเหล่านี้ใช้เทคนิคการบันทึกสภาพความเป็นจริงเพื่อบันทึกฉากจริงและเป็นธรรมชาติตอนที่พนักงานเดินออกจากประตูโรงงานทีละคน และผู้โดยสารจะขึ้นและลงพร้อมกับเสียงนกหวีดของรถไฟในเวลาประมาณหนึ่งนาที และในปี 1921 สารคดีเรื่อง “Nanook of the North” ของ Robert J. Flaherty ได้รับ

การยกย่องว่าเป็นก้าวสำคัญในประวัติศาสตร์ภาพยนตร์สารคดี เพราะในการถ่ายทำฉากชีวิตดั้งเดิมของชาวเอสกีโม ทีมงานได้ถ่ายทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การสร้างบ้านน้ำแข็ง การล่าแมวน้ำ ซึ่งภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ได้ถูกยกย่องให้เป็นสารคดีเรื่องแรกที่เป็นสารคดีอย่างแท้จริง (Qiu Huang, 2019, p.7)

จากมุมมองข้างต้น เหล่านักวิจัยจะให้คำจำกัดความของของสารคดีว่า ทั้งหมดจะอยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริงที่แท้จริงอย่างเป็นกลาง โดยที่มาของสารคดีคือประวัติศาสตร์และความเป็นจริง ถึงแม้ว่าสารคดีบางเรื่องจะใช้เทคนิคการสร้างใหม่ที่สมจริงในระหว่างขั้นตอนการถ่ายทำ เนื่องจากการสูญหายไปของฉากต้นฉบับ แต่จุดประสงค์ก็ยังคงเพื่อฟื้นฟูสภาพที่แท้จริงของประวัติศาสตร์ โดยหัวใจสำคัญของสารคดีก็คือความจริง สารคดีอิงจากชีวิตจริงและบันทึกเหตุการณ์จริง แต่ขณะนั้นไม่ใช่แค่การบันทึกและทำซ้ำข้อเท็จจริงตามวัตถุประสงค์อย่างง่าย ๆ เท่านั้น แต่ยังต้องมีแนวคิดและต้องแสดงแลพถ่ายทอดความคิดบางอย่างออกมา

2. คุณสมบัติของสารคดี

1.) เป็นความจริง ความจริงคือหัวใจสำคัญของสารคดี และเป็นคุณลักษณะพื้นฐานที่สารคดีควรมี สารคดีใช้ชีวิตจริง ฉากจริง และประวัติศาสตร์จริงมาเป็นวัสดุเนื้อหาในการสร้างสรรค์ เป็นการนำความจริงและเหตุการณ์จริงมาเป็นเป้าหมายของการแสดงออก เพราะฉะนั้น ความจริงไม่ได้สะท้อนให้เห็นเฉพาะสิ่งที่ถูกถ่ายและบันทึกเป็นสถานการณ์จริงเท่านั้น แต่ต้องพยายามที่จะแสดงกระบวนการที่แท้จริงและสะท้อนถึงกฎที่สำคัญของพัฒนาการของสิ่งต่าง ๆ ด้วย ดังนั้น ความจริงเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างสารคดี

2.) ไม่ใช่เรื่องที่ถูกสร้างขึ้น การเป็นเรื่องที่ไม่ใช่เรื่องที่ถูกสร้างขึ้นเป็นแนวคิดที่อยู่ร่วมกับความจริง และเหตุผลที่นำมาแยกแล้วกล่าวถึงเฉพาะ เนื่องจากการพัฒนาสารคดียังคงมี “ช่องว่าง” และข้อโต้แย้งมากมายเกี่ยวกับความจริงของสารคดี ในประวัติศาสตร์ของการสร้างสารคดีที่มีมาก่อนหน้านั้น ผู้คนมักจะคิดว่าสารคดีเป็น “ภาพยนตร์สารคดีหรือภาพยนตร์ที่เป็นข้อเท็จจริง (non-fiction film)” และ นักประวัติศาสตร์วิทย์และโทรทัศน์ชาวอเมริกัน Eric Barnault ได้ให้คำจำกัดความของคำว่าสารคดีใน Documentary: A History of the Non-fiction (1993) ไว้ว่า เป็นภาพยนตร์สารคดีหรือภาพยนตร์ที่เป็นข้อเท็จจริง

3.) มีความเป็นอัตวิสัย พลังของสารคดีมาจากสิ่งที่เป็นความจริง แต่นี้ไม่ได้หมายความว่ามันมีความเป็นจิตวิสัย เพราะการสร้างภาพยนตร์ทุกรูปแบบมาจากการเลือกส่วนบุคคลของผู้สื่อสาร ซึ่งจากมุมมองของการสื่อสาร ไม่ว่าจะเป็นการแทรกแซงทางอุดมการณ์ของผู้สื่อสาร การเลือกรูปแบบการถ่ายภาพและการผลิต การเลือกวิธีการสื่อสาร ปฏิกริยาของผู้ชม ล้วนมีระดับของอัตวิสัยบางอย่างซ่อนอยู่

4.) มีการเล่าเรื่อง เรื่องราวเป็นโครงร่างของสารคดีและเป็นพื้นฐานสำหรับสารคดีที่จะเผยแพร่และขยายออกไป การเล่าเรื่องและความจริงของเรื่องราวมักเป็นตัวเลือกแรกสำหรับสารคดี ซึ่งสารคดีที่ไม่มีเรื่องราวที่สมบูรณ์ เป็นแค่เรื่องประกอบขึ้นจากความคิดเห็นหรือองค์ประกอบที่ไม่ใช่เรื่องราวทั้งหมดนั้นยากที่จะจินตนาการออกมาได้

3. ภาษาภาพและเสียงของการเล่าเรื่องในสารคดี

“ภาพ” และ “เสียง” เป็นวิธีการเล่าเรื่องพื้นฐานของงานภาพยนตร์และโทรทัศน์ ซึ่งหลังจากการกำหนดโครงสร้างของการเล่าเรื่องและเทคนิคในการเล่าเรื่องแล้ว การศึกษาเกี่ยวกับภาษาภาพและเสียงของการเล่าเรื่องก็เป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้เช่นกัน นักทฤษฎีภาพยนตร์ชาวฝรั่งเศส ฌ็อง มิทรี (Jean Mitry) ได้ทำการเปรียบเทียบระหว่างตัวอักษรซึ่งเป็นระบบเชิงสัญลักษณ์เชิงนามธรรมกับภาษาภาพและเสียงที่มีลักษณะเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน และได้คำจำกัดความไว้ว่า “ภาพยนตร์แตกต่างจากชุดสัญลักษณ์และระบบเชิงสัญลักษณ์อย่างสิ้นเชิง อย่างน้อยที่สุด ก็ไม่ใช่หยุดอยู่แค่ความเป็นสัญลักษณ์ อันดับแรก ภาพยนตร์คือภาพ ภาพของบางสิ่งบางอย่าง เป็นระบบภาพที่ออกแบบมาเพื่ออธิบาย แสดง และบอกเล่าเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือชุดของเหตุการณ์ และภาพยนตร์ก็เป็นภาษาประเภทหนึ่ง และมีกระบวนการเปลี่ยนภาพยนตร์ให้กลายเป็นภาษา เพราะภาพยนตร์ก็คือการนำเสนอใหม่ และภาพยนตร์ก็ต้องอาศัยการนำเสนอใหม่ อาจกล่าวได้ว่านี่เป็นภาษาแบบสองมิติ” (Jean Mitry, 1989, P.17) กล่าวง่าย ๆ ก็คือ ภาษาภาพและเสียงไม่ได้กำหนดความหมายที่แน่นอนสำหรับแต่ละภาพ แต่มีความหมายลึกซึ้งกว่าภาพ เสียง และสิ่งที่ยูนอกเหนือไปจากภาพและเสียง ซึ่งก่อให้เกิดแนวคิดของภาพและเสียง แนวคิดของภาพและเสียงสามารถใช้เป็นกลยุทธ์ในการเล่าเรื่องเพื่อบอกเป็นบอกเล่าเรื่องราวที่ซ่อนอยู่ในเนื้อหาได้

3.1 ภาษาภาพ

ในช่วงระยะเวลาอันยาวนานของการพัฒนาสารคดีจีน ภาพของสารคดีไม่สามารถดำรงอยู่ได้โดยอิสระหากปราศจากเสียง สารคดีเน้นย้ำถึงความจริงของชีวิต เฝซิงหนังกับอดีตของประวัติศาสตร์และอนาคตที่ไม่อาจล่วงรู้ได้ สารคดี “A Bite of China” เป็นสารคดีเกี่ยวกับอาหาร อาหารเป็นวัตถุที่อยู่ในสภาพนิ่ง แต่ไม่มีประวัติศาสตร์และอนาคตที่แน่นอน ส่วนมนุษย์เป็นพลวัต มนุษย์ค้นพบอาหาร ผลิตอาหาร และผลิตเพลินกับอาหารวันแล้ววันเล่า โดยไม่ต้องมีบรรยากาศหรือฉากแบบเดิม ไม่ต้องมีข้อมูลทางประวัติศาสตร์ หรือไม่ต้องมีบอกเล่าถึงอดีต ในระดับหนึ่งเมื่อมีการจัดพันธุนาการของ “อดีต” และ “สิ่งที่ไม่รู้ออกไปได้” และใช้วิธีการเล่าเรื่องแบบ “ก้าวไปข้างหน้า” ก็จะช่วยลดระยะห่างทางจิตใจที่เกิดจากร่องรอยของมนุษย์ในการสร้างสรรค์ ภาษาภาพของสารคดีเรื่อง “A Bite of China” ส่วนใหญ่สะท้อนออกมาในส่วนของ “ความรู้สึกที่เกิดจากการสัมผัส” โดยที่ความรู้สึกนี้หมายถึงความรู้สึกที่เกิดจากการสัมผัสอาหาร ความรู้สึกที่มีต่อคน และรวมถึงความรู้สึกทางจิตใจที่เกิดจากอาหารและคน

3.2 การแสดงออกขององค์ประกอบเสียง

เมื่อพิจารณาจากประวัติศาสตร์การพัฒนาของสารคดี การมีส่วนร่วมของเสียงในสารคดีก็เกิดขึ้นจากการไม่มีเปลี่ยนมาเป็นการมีขึ้น และสุดท้ายก็กลายเป็นองค์ประกอบสำคัญทางศิลปะ องค์ประกอบการเล่าเรื่อง และองค์ประกอบด้านสุนทรียภาพ “การทำงานร่วมกันระหว่างท่วงทำนอง จังหวะ ไดนามิกและองค์ประกอบอื่น ๆ ของเสียง สามารถนำองค์ประกอบที่ใหม่ ๆ มาสู่การสร้างสารคดีได้ ทำให้เกิดการติดต่อภาพและเสียงที่มีเอกลักษณ์ได้ และส่งผลให้การแสดงออกและความน่าดึงดูดใจของเนื้อหาและแนวคิดของผลงานแสดงออกมาได้อย่างดี (Jiang Yan, 2010) บทบาทของดนตรีและเสียงในสารคดีเป็นสิ่งที่ไม่ควรมองข้าม เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยช่วยในการสร้างจังหวะของสารคดีและนำจังหวะมาสู่ทั้งสารคดี นอกจากนี้ การมีผสมผสานกันอย่างลงตัวระหว่างสไตล์ดนตรีที่ต่างกันไป จังหวะดนตรีที่ต่างกันไป ท่วงทำนองดนตรีและภาพที่ต่างก็แสดงถึงความตั้งใจในการสร้างสรรค์ของผู้กำกับได้เป็นอย่างดี

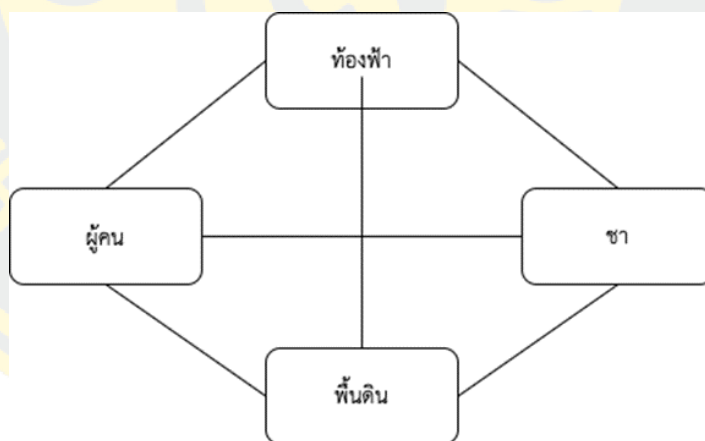
คำบรรยายก็ถือเป็นองค์ประกอบเสียงประเภทหนึ่ง ในการสร้างสารคดี คำบรรยายที่น่าเบื่อจะลดความน่าสนใจของงานลง และการใช้อย่างเหมาะสมจะช่วยส่งเสริมการแสดงออกของสารคดีได้ ตัวอย่างเช่น ในสารคดีเรื่อง “A Bite of China” ถึงแม้ว่าจะมีคำบรรยายมาก แต่ก็ไม่ได้มีมากเกินไป และมีเอกลักษณ์ทางศิลปะดังต่อไปนี้ คือ มีชีวิตชีวา ใสใจรายละเอียด มีคำบรรยายที่คมชัด กระชับ สวยงาม และสั้นไหล สามารถนำเสนอเสน่ห์และสุนทรียะอันไร้ขอบเขตมาสู่ผู้ชมได้ (Wang Xueqing, 2013, p.37)

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

หลังจากรวบรวม สรุปรูป และเรียบเรียงข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมชาวจีน พร้อมกับข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่ภาคสนามก็จะมีการกำหนดแนวคิดในการถ่ายทำขึ้นก็คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้คนที่แตกต่างกันกับชา โดยผลงานแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ในชีวิตระหว่างผู้คนและชา การสืบทอดกิจกรรมพิธีกรรมและเทคนิควิธีการ โดยจะใช้วิธีการเล่าเรื่องในอธิบายในประเด็นต่าง ๆ

ในชีวิตสังคม ทุกความสัมพันธ์ล้วนเป็นความสัมพันธ์ที่เป็นกลาง ได้แก่ ท้องฟ้า พื้นดิน ผู้คน ชา โดยทั้งสองความสัมพันธ์สามารถรวมเข้าด้วยกันเป็นอีกความสัมพันธ์ได้ และแน่นอน ความสัมพันธ์ทุกประเภทจะมีผู้คนที่เป็นแกนหลัก และถึงแม้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับท้องฟ้า และมนุษย์กับพื้นดินจะแสดงออกมาไม่ชัดเจนในสารคดีเรื่องนี้ แต่ก็สอดแทรกอยู่ในการเล่าเรื่องทั้งหมด

ภาพที่ 3-1 ความสัมพันธ์ระหว่างท้องฟ้า พื้นดิน ผู้คนและชา (Hu Jinlong, 2022)

ท้องฟ้า

ชาเป็นของขวัญที่สมบูรณ์แบบจากสวรรค์ ชามีต้นกำเนิดมาจากธรรมชาติ และยังใช้ “น้ำ” เป็นตัวพา ซึ่งทำให้คนรับรู้และถึงเตาได้ง่ายเมื่อชิมชา ตลอดระยะเวลาหลายพันปีชาได้เป็นวิธีการแรกสำหรับการต้อนรับแขกแบบจีน ซึ่งชาสามารถแบ่งออกได้เป็น 5 ประเภทตามสี ได้แก่ ชาแดง ชาขาว ชสดำ ชาเหลือง และชาเขียว และสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับธาตุทั้งห้าและอวัยวะภายในทั้งห้า ผู้คน

คาดหวังที่จะบรรลุถึงสภาวะแห่งความกลมกลืนและความสามัคคีระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ ถือว่าตัวเองเป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ ผสานอารมณ์ของตนเองเข้ากับธรรมชาติ และในขณะเดียวกันก็รวมเอาแนวความคิดทางปรัชญาของธรรมชาติเข้าไปในทุกแง่มุมของชีวิต และมุ่งมั่นที่จะแสดงเอกลักษณ์เดิมของธรรมชาติออกมา

เนื่องจากชาเป็นไม้ยืนต้นที่เขียวชอุ่มตลอดปี จึงสามารถปรับตัวได้ดีและสามารถเติบโตได้ในเกือบทุกภูมิภาค ยกเว้นในสภาพดินที่แห้งเกินไปหรือไม่เหมาะสม คำว่า “ชา 茶” แบ่งได้เป็น 3 ส่วน คือ “艹” ที่แปลว่าต้นหญ้า “人” ที่แปลว่าคน” และ “木” ที่แปลว่าไม้” เมื่อรวมกันจึงมีความหมายที่ว่าคนอยู่ใต้ต้นหญ้าแต่อยู่บนไม้ ซึ่งนั่นก็คือ “ชา” คนที่ชื่นชอบชาอธิบายว่า คนที่อยู่ท่ามกลางหญ้าและไม้จะไม่ดื่มชาได้อย่างไร ในขณะเดียวกันก็มีความหมายในการสนับสนุนให้ผู้คนกลับคืนสู่ธรรมชาติเช่นกัน ความหมายแฝงของชานั้นเรียบง่ายแต่ไม่ธรรมดา ชามีส่วนผสมอยู่หลายร้อยชนิด และหลังจากผ่านกรรมวิธีทางปัญญาของมนุษย์แล้ว แต่ละส่วนของชาก็ยังถูกปรับให้เหมาะสมมากขึ้นไปอีก ในสังคมร่วมสมัย ชาไม่เพียงแต่สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ แต่ที่สำคัญกว่านั้นคือสร้างสภาพแวดล้อมที่สวยงามด้วยทิวทัศน์ที่สวยงามและอากาศบริสุทธิ์ ชาเป็นตัวแทนของระบบนิเวศน์ ความเปิดกว้างและละเอียดอ่อน กลิ่นหอมของชาจากระยะไกลสะท้อนให้เห็นถึงจิตใจที่กว้างขวางของธรรมชาติที่โอบรับทุกสิ่ง

คนสมัยโบราณได้แบ่งช่วงเวลา 1 ปีออกเป็น 24 ช่วงเวลา ซึ่งช่วงเวลาเหล่านี้มีความหมายต่อชาแล้วเป็นอย่างมาก

ตารางที่ 3-1 24 ช่วงเวลาที่เหมาะกับการดื่มชา

ชื่อเรียกแต่ละช่วงเวลา	เวลา	ประเภทของชาที่เหมาะสม
วันลีชุน (ช่วงเริ่มฤดูใบไม้ผลิ)	วันที่ 03-05 กุมภาพันธ์	ชาที่เหมาะสมสำหรับช่วงนี้ ได้แก่ ชามะลิและชาอู่หลง นอกจากนี้ยังมีชาขาวและชาดำ ซึ่งหลังดื่มจะทำให้รู้สึกสบายกระเพาะอาหารและลำไส้
วันอวี๋สุ่ย (ช่วงที่เริ่มมีฝนตก)	วันที่ 18-20 กุมภาพันธ์	ช่วงนี้เหมาะสำหรับชาดอกไม้ ชาอู่ฮี้เหียน ชาทิกวนอิม ชาดำ และชาดำเก่า ซึ่งหลังดื่มจะทำให้ร่างกายจะสบาย
วันจิงเจ้อ (ช่วงที่มีแมลงตื่นจากการจำศีล)	วันที่ 05-07 มีนาคม	ชาที่เหมาะสมสำหรับช่วงนี้ ได้แก่ ชาดอกไม้ในฤดู โดยชาดอกไม้เหล่านี้จะมีสรรพคุณในการช่วยให้เลือดหมุนเวียนได้ดี ,การดื่มในเวลานี้จะช่วยส่งเสริมการเจริญเติบโตของเส้นผม นอกจากนี้ ชาแดงและอบเชย

ชื่อเรียกแต่ละช่วงเวลา	เวลา	ประเภทของชาที่เหมาะสม
		ยังเป็นผลิตภัณฑ์ชาตามฤดูกาลอีกด้วย
วันซุนเฟิน (ช่วงกลางฤดูใบไม้ผลิ)	วันที่ 20-22 มีนาคม	ชาที่เหมาะสมสำหรับช่วงนี้ ได้แก่ ชาอูหลงในฤดู ห้ามดื่มชาเขียวใหม่ โดยอูหลงทั้งสี่จะมีประโยชน์ในตัวเอง และชาเก่าทุกชนิดจะทำให้จิตใจสงบ บรรเทาประสาท และเหมาะสำหรับดื่มหลังอาหารเย็น
วันชิงหมิง (วันเซ่งเม้ง ช่วงที่ผู้คน ออกไปกวาดสุสานเช่น ไหว้บรรบุรุษ)	วันที่ 04-06 เมษายน	ช่วงนี้เหมาะสำหรับดื่มชาขาวและชามะลิ และหลีกเลี่ยงการดื่มชาเขียวสดมากเกินไป
วันกู่อวี (ช่วงที่ฝนตกหนัก)	วันที่ 19-21 เมษายน	ช่วงนี้เหมาะสำหรับดื่มชาเฟิ่งฮวง ชาดอกไม้ และชาอู่เอี๋เหยียนข้ามปี ชาขาวและชาดำปีก็เป็นทางเลือกที่ดีเช่นกัน
วันลี่เซี่ย (ช่วงเริ่มต้นฤดูร้อน)	วันที่ 05-07 พฤษภาคม	ช่วงนี้เหมาะสำหรับดื่มชาเขียว ชาทิกวนอิมกลางฤดูใบไม้ร่วง ชาขาวข้ามปี และตอนกลางคืนสามารถดื่มชาดำและชาแดงข้ามปีได้
วันเสียวหม่าน (ช่วงเมล็ดพันธุ์เริ่ม สมบูรณ์)	วันที่ 20-22 พฤษภาคม	ช่วงนี้อากาศเริ่มร้อน ดื่มชาเขียว ชาดอกไม้ ชาขาว ชาเหลือง ชาอูหลงได้
วันหมางจิ้ง (ช่วงฤดูพืชสุกงอม)	วันที่ 05-07 มิถุนายน	ช่วงนี้เหมาะกับชาอูหลงตามฤดูกาล และชาขาวตากที่แดดนานกว่า 3 ปี
วันเซี่ยจื่อ (ช่วงที่กลางวันยาวนาน ที่สุด)	มิถุนายน 21-22 มิถุนายน	ช่วงนี้เหมาะกับชาเขียวตามฤดูกาล ชาผู่เออร์สด ชาทิกวนอิม ชาต้าหังผาและชาเขียวปีหลัวซุน
วันเสี่ยวสู (ช่วงอากาศร้อน)	วันที่ 06-08 กรกฎาคม	ช่วงนี้เหมาะกับชาเขียวตามฤดูกาล ชาผู่เออร์ และชาอูหลงที่มีอายุมากกว่า 3 ปี ก็อร่อยเช่นกัน และทั้งชาขาวและชาดำที่กินเวลานานกว่า 3 ปี ก็ช่วยระบายความร้อนได้ดี

ชื่อเรียกแต่ละช่วงเวลา	เวลา	ประเภทของชาที่เหมาะสม
วันต้าสู่ (ช่วงอากาศร้อนมาก)	วันที่ 22-24 กรกฎาคม	ช่วงนี้เหมาะกับชาเขียวตามฤดูกาล น้ำชาเขียวใสใสบ ชาเขียวทำให้รู้สึกเย็นสบาย และชาเขียวมีความฝาดสูง และมีกรดอะมิโนสูง ซึ่งสามารถช่วยลดความร้อนได้ และข้อต้องระวังคือไม่ควรดื่มชาแบบเย็น เนื่องจากชา แบบเย็นไม่เอื้อต่อการขับเหงื่อ และนอกจากชาเขียว แล้ว ชาทิกวนอิมและชาชานกุเขาสูงของไต้หวันก็ เป็นทางเลือกที่ดีและชาขาวที่เก็บไว้นานก็ยังช่วยดับ ความร้อนได้ดีที่สุดอีกด้วย
วันลีซิว (ช่วงเริ่มฤดูใบไม้ร่วง)	วันที่ 07-09 สิงหาคม	ช่วงนี้เหมาะกับชาเขียว ชาดอกไม้ และชาขาว
วันฉู่ (ช่วงอากาศร้อนสิ้นสิ้น)	วันที่ 22-24 สิงหาคม	ช่วงนี้เหมาะกับชาอู่หลงตามฤดูกาล ชาขาวดีที่สุด ชาเขียวก็ใช้ได้
วันไป๋ (ช่วงเริ่มเข้าสู่ฤดูหนาว ค้ำเริ่มเกาะบนใบไม้)	วันที่ 07-09 กันยายน	ช่วงนี้แนะนำให้ดื่มชาขาวและชาอู่หลงที่เก็บไว้ 3 ปี ผู้ที่ ร่างกายอ่อนแอสามารถดื่มชาดำที่เก็บไว้นานกว่า 3 ปี และชาเก๋ต่างๆได้
วันชิวเฟิน (ช่วงกลางฤดูใบไม้ร่วง)	วันที่ 22-24 กันยายน	ช่วงนี้เหมาะกับชาอู่หลงตามฤดูกาล ชาเก๋ทุกชนิดจะมี คุณสมบัติที่ทำให้จิตใจสงบ เหมาะกับการดื่มหลัง อาหารเย็น ช่วยคลายประสาท โดยเฉพาะผู้สูงอายุ
วันห่าน (ช่วงเริ่มหนาว น้ำค้าง เริ่มเป็นเกล็ดบนน้ำ)	วันที่ 08-09 ตุลาคม	ช่วงนี้เหมาะกับชาอู่เอี๋เหียนข้ามปี ชาแดงข้ามปี หรือ จะเป็นชาทิกวนอิมหรือชาอู่หลงของไต้หวันเก็บในฤดู ใบไม้ผลิ และสำหรับการทำให้ร่างกายอบอุ่นนั้นชาดำ เป็นตัวเลือกแรก เพราะในฤดูใบไม้ร่วงและฤดูหนาว ความเย็นจะเข้าสู่ร่างกายได้ง่าย ซึ่งชาดำอุดมไปด้วย โปรตีนและน้ำตาล สามารถส่งเสริมการไหลเวียนโลหิต และทำให้ร่างกายอบอุ่นได้
วันชวงเจียง (ช่วงน้ำค้างแข็ง)	วันที่ 23-24 ตุลาคม	ช่วงนี้เหมาะกับชาอู่หลงตามฤดูกาล ชาดำสามปีก็ สามารถดื่มได้ สามารถปรับตามฤดูกาลและร่างกายของ แต่ละบุคคลได้ ในช่วงนี้ คนทางภาคเหนือไม่ควรดื่มชา เขียว แต่ควรดื่มชาผู่เอ๋อร์ที่โตเต็มที่

ชื่อเรียกแต่ละช่วงเวลา	เวลา	ประเภทของชาที่เหมาะสม
วันสี่ตัง (ช่วงเริ่มต้นฤดูหนาว)	วันที่ 07-08 พฤศจิกายน	ช่วงนี้เหมาะสำหรับดื่มชาดำ ชาดำเก่า และชาผู่เอ๋อร์ตามฤดูกาล ชาซาอู้อี้เหียนข้ามปี ชาเฟิ่งหวง ชามะลิ ชาแดงฤดูใบไม้ผลิ
วันเสี่ยวเส่ว (ช่วงเริ่มมีหิมะ)	วันที่ 22-23 พฤศจิกายน	ช่วงนี้เหมาะกับชาดำตามฤดูกาล ชาอู่หลง ชาขาว หรือชาดำและชาผู่เอ๋อร์ที่มีอายุยาวนาน อากาศหนาวๆ ดื่มชาอุ่นๆ สักถ้วย สัมผัสถึงความสมดุลระหว่างคุณสมบัติของชากับการเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติ อุณหภูมิ และบำรุงกระเพาะ เป็นทางเลือกที่ดีสำหรับคนชอบชา
วันต้าเส่ว (ช่วงหิมะตกหนัก)	วันที่ 06-08 ธันวาคม	ช่วงนี้เหมาะกับชาแดงข้ามปี ชาเฟิ่งหวงข้ามปี ชาอู่อี้เหียนข้ามปี ชาขาวสามปี ชาดำ ชาผู่เอ๋อร์และชากันผู้ที่เก็บไว้นานมากกว่าสิบปี
วันตงจื่อ (ช่วงที่กลางคืนยาวที่สุด)	วันที่ 21-23 ธันวาคม	ช่วงนี้เหมาะกับชาดำประมาณ 3 ปี มีรสขมและให้ความอบอุ่นเคอร์ป็นตัวเลือกแรก และชาดำข้ามปี มีสีหวานและอบอุ่น เหมาะสำหรับผู้ที่มึนร่างกายอ่อนแอ และชาผู่เอ๋อร์ที่มีอายุมากกว่า 5 ปีก็เป็นตัวเลือกที่ดี
วันเสี่ยวหาน (ช่วงเริ่มระยะที่หนาวเย็นที่สุด)	วันที่ 05-07 มกราคม	ช่วงนี้เหมาะกับชาแดงที่มีอายุประมาณสามปี ชาเฟิ่งหวงหรือชาอู่อี้เหียนข้ามปีก็ได้ ผู่เอ๋อร์ปรุงสุกที่มีอายุมากกว่า 5 ปีแล้ว และชาดำที่มีอายุชานก็เป็นเครื่องดื่มที่ดีในการคลายเครียดหลังอาหารเย็น
วันต้าหาน (ช่วงที่หนาวเย็นที่สุดในรอบปี)	วันที่ 20-21 มกราคม	ช่วงนี้เหมาะกับแนะนำให้ดื่มชาแดง โดยจะให้รสหวานและความอบอุ่น ซึ่งสามารถหล่อเลี้ยงพลังงานให้กับของร่างกายมนุษย์และให้ความรู้สึกอบอุ่นแก่ผู้คน และควรดื่มชาแดงที่เก็บรักษาไว้อย่างดีมานานกว่า 3 ปี ชานี้จะเย็น หอม อร่อย อุณหภูมิ เป็นเครื่องดื่มที่ดีที่สุด

“ท้องฟ้า” สามารถเข้าใจได้ว่ามันคือ “ธรรมชาติ” และสามารถเข้าใจว่าในคือ “เวลา” โดยที่สรรพสิ่งทุกอย่างบนโลกจะเกิดขึ้นบนกรอบโครงสร้างนี้

พื้นดิน

“น้ำและดินได้หล่อเลี้ยงผู้คน” และเช่นเดียวกันน้ำและดินก็ได้หล่อเลี้ยงชา ชาคือการตกผลึกของชีวิตมนุษย์และการขัดเกลาทางสังคม โดยที่หลังจากผ่านวิวัฒนาการทางนิเวศวิทยาและประวัติศาสตร์อันช้านานก็ได้มีการสั่งสมแก่นแท้ของภูมิประเทศและมนุษยศาสตร์ที่สวยงาม จนทำให้เกิดวัฒนธรรมชาที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ ชาเป็นการหลอมรวมของน้ำและดินเข้ากับความรู้สึกของมนุษย์ วัฒนธรรมหล่อเลี้ยงอุปนิสัยของมนุษย์ และบางทีก็อาจเป็นชาที่สร้างความซับซ้อนทางนิเวศวิทยาของผู้ปลูกชาและนักดื่มชา ลู่ อวี๋(สมัยราชวงศ์ถัง)มีความรักในชามาโดยตลอด เขาเดินทางไปยังจิงเจียง ปาซาน ฮั่นสุ่ย เจียงซู และเจ้อเจียง และที่อื่นๆ ก็ได้มีการรวบรวมเขียนคัมภีร์เกี่ยวกับชาจีนขึ้นเป็นคนแรกชื่อว่า “ฉาจิง (แปลว่า คัมภีร์ชา)” ซึ่งภายในมีการอธิบายถึงรูปร่างและลักษณะทางชีววิทยาของต้นชา มีการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างชากับสภาพแวดล้อม และอธิบายถึงดินและพื้นที่การผลิตที่เหมาะสมสำหรับการปลูกชา กล่าวได้ว่านักดื่มชา ลู่ อวี๋เป็นคนแรกที่ทำการวิเคราะห์ชาจากมุมมองทางนิเวศวิทยา

เป็นระยะเวลากว่าหลายพันปีที่วัฒนธรรมชาได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในประเทศจีน ประเทศจีนมีเทคโนโลยีการปลูกและการเพาะปลูกชาจำนวนมากและมีใบชาชั้นดีจำนวนมาก ตลอดจนมีวัฒนธรรมทางจิตวิญญาณเกี่ยวกับชาที่เข้มข้น และด้วยเหตุนี้ วัฒนธรรมชาที่เป็นเอกลักษณ์ของจีนจึงค่อยๆ สะสมขึ้นเรื่อย ๆ ประเทศจีนเป็นบ้านเกิดของชา ตลอดระยะเวลาหลายพันปีที่ผ่านมา ในกิจกรรมการดื่มชาของจีนก็ได้มีการสั่งสมวัฒนธรรมชาที่เข้มข้นและลึกซึ้งมาโดยตลอด จนทำให้เกิดเป็นชาที่มีชื่อเสียงทั้งในและต่างประเทศ เช่น ชาหอมของซูโจว ชาหลงจิ่งของหางโจว ชาไถหว่านของเฉิงตู เป็นต้น ซึ่งชาไม่เพียงแสดงถึงวัฒนธรรมการดื่มของจีนเท่านั้น แต่ยังสะท้อนถึงทัศนคติที่อ่อนน้อมถ่อมตน อ่อนโยน และสุขภาพของชาวจีนต่อมีผู้คนและสิ่งของต่างๆ อีกด้วย

เมื่อเปรียบเทียบกับโรงน้ำชาทางภาคใต้ โรงน้ำชาทางภาคเหนือนั้นไม่มีความโอ้อ่าออลังการแบบทางภาคใต้ และเครื่องดื่มก็ไม่ได้มีความประณีตเท่าที่ควร แต่โรงน้ำชาทางเหนือจะมีเครื่องอำนวยความสะดวกที่สมบูรณ์และหลากหลาย ซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคที่แตกต่างกัน และกลายเป็นสถานที่ที่จำเป็นสำหรับชาวภาคเหนือในการผ่อนคลายและให้ความบันเทิง โรงน้ำชาทางภาคเหนือมักมาพร้อมกับการแสดงและกิจกรรมความบันเทิงที่หลากหลายเพื่อดึงดูดลูกค้า ตัวอย่างเช่น การสนทนาตลกขบขันของชาวจีนทางภาคเหนือ การแสดงกลองจิงยวินต้ากู่ การแสดงจิวปางจีซี และการแสดงจิวปักกิง ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะอยู่กับโรงน้ำชาทางภาคเหนือมาโดยตลอด

ความเจริญรุ่งเรืองของอุตสาหกรรมชาในพื้นที่เจียงหนาน(พื้นที่บริเวณตอนล่างของแม่น้ำแยงซี)นั้นดีที่สุดในโลก และการที่เศรษฐกิจของพื้นที่เจียงหนานมีความเจริญรุ่งเรือง เศรษฐกิจสินค้าโภคภัณฑ์ในเมืองได้รับการพัฒนาและวัฒนธรรมของพลเมืองก็เจริญรุ่งเรืองนั้นเป็นการส่งเสริมการ

พัฒนาวัฒนธรรมโรงน้ำชา โรงน้ำชาในพื้นที่เจียงหนานนั้นมีหลากหลายประเภท โดยโรงน้ำชาที่อยู่ใกล้ท่าเรือส่วนใหญ่จะมีลูกค้าเป็นชาวนาจากแถบชนเมือง และชาวประมงที่กลับจากการตกปลา ในช่วงเช้าตรู่ โดยพวกเขาจะมีชาหนึ่งกาน มีตะกร้าหนึ่งใบ ในตะกร้าก็จะมีปลาและผัก จะขายของไปด้วยดื่มชาไปด้วย ส่วนสำหรับโรงน้ำชาในย่านธุรกิจใจกลางเมืองส่วนใหญ่จะมีกลุ่มธุรกิจและพ่อค้ารายย่อยที่มาแลกเปลี่ยนใบเสนอราคาของตลาดและเจรจาธุรกิจขณะรับประทานชา ส่วนสำหรับโรงน้ำชาในสวน ส่วนใหญ่จะเป็นคนชราวัยเกษียณที่จะมาดื่มชาตอนเช้า พวกเขาจะพูดคุยและหัวเราะดูแลจิตใจให้แข็งแรง และบางคนก็ชอบดื่มชา เล่นหมากรุก และดูนก และเมื่อใดก็ตามที่มีเรื่องต้องปรับความเข้าใจกัน ภายใต้อากแห่งความเป็นเอกฉันท์ พวกเขาจะพบกันในโรงน้ำชาเพื่อไกล่เกลี่ยในพื้นที่สาธารณะ

โรงน้ำชาในมณฑลเสฉวนเป็นหนึ่งในตัวแทนที่โดดเด่นของวัฒนธรรมโรงน้ำชาจีน มณฑลเสฉวนเป็นแหล่งกำเนิดของโรงน้ำชา โดยถนนและตรอกซอกซอยและแม้แต่ในชนบทก็จะเต็มไปด้วยโรงน้ำชา มีสุภาษิตกล่าวว่า เสฉวน “มีแดดจ้าเพียงแค่สองสามวัน แต่มีโรงน้ำชาอยู่เป็นจำนวนมาก” และยังมีคนกล่าวว่า คนเสฉวนใช้เวลาหนึ่งในสิบของชีวิตในโรงน้ำชา ซึ่งคำพูดนี้ก็ไม่เกินจริงเสียเลย โดยโรงน้ำชาในเสฉวนนั้นจะมีพื้นที่กว้างขวางมาก และส่วนใหญ่มีโต๊ะสามสิบหรือสี่สิบโต๊ะ แลพบใบชาที่นิยมใช้ส่วนใหญ่จะเป็นชารูปถั่วหรือชาดอกไม้ และถั่วชาคือ “ไถ่หว่านจี (ถั่วชาที่มีฝักปิด)” (ภาพที่ 14) สำหรับพนักงานในโรงน้ำชานั้นไม่ใช่เด็กหญิงสาว แต่เป็นผู้ชายที่แต่งตัวเรียบร้อยผู้ซึ่งมีทักษะในการชงชาเป็นเลิศ โดยทั่วไปหลังจากที่แขกมาพนักงานเหล่านี้จะยกชุดถั่วชาออกมาวางบนโต๊ะจำนวน 3 ใบแล้วทำการเปิดฝักถั่วชา จากนั้นจะยกกาขึ้นสูงแล้วรินน้ำลงเข้าไปในถ้วย “ซ่า” เสียงรินน้ำเดือดลงในถ้วยที่สะอาดและเรียบร้อยโดยไม่กระเด็นหรือไหลออกจากถ้วย จากนั้นวางฝักถั่วชาให้เรียบที่โต๊ะอันแล้วเชิญแขกมาดื่มชา ซึ่งการดูพนักงานเหล่านี้ชงชาก็เหมือนการชมการแสดงกายกรรม ซึ่งมีความน่าตื่นเต้นเป็นอย่างมาก

ภาพที่ 3-2 ไถ่หว่านจี (ถั่วชาที่มีฝักปิด)

(ที่มา: <https://quanjing.com/category/12702153.html>)

คำว่า “พื้นดิน” สามารถเข้าใจได้ว่าหมายถึง สังคม หรือหมายถึงภูมิภาคต่าง ๆ ประเทศจีน มีประชากรจำนวนมากและมีภูมิทัศน์ทางธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ภูมิภาคต่าง ๆ ก็ได้สร้างชาและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

ผู้คน

ตั้งแต่มีการค้นพบไปจนถึงการใช้ประโยชน์ชาได้มีประวัติศาสตร์ยาวนานกว่า 4,700 ปี และได้เจริญรุ่งเรืองและพัฒนาไปทั่วโลก ดังคำกล่าวที่ว่า “คนที่ดื่มชาบนโลกคือครอบครัวเดียวกัน” เมื่อเวลาผ่านไป การใช้ชาของผู้คนก็แพร่หลายมากขึ้นเรื่อย ๆ และมีความเชี่ยวชาญมากขึ้น ดังนั้น วัฒนธรรมชาจึงพัฒนาและเฟื่องฟูอย่างต่อเนื่อง และมีผลกระทบเชิงบวกอย่างมากต่อชีวิตทางสังคมของผู้คนในขณะเดียวกันชา ก็มีการพัฒนาตัวเองมาเรื่อย ๆ เช่นกัน วัฒนธรรมชามีจิตวิญญาณแห่งความเป็นมนุษย์ที่เข้มข้น วัฒนธรรมชาสับสนุนการฝึกตน ในขณะที่มีการดื่มชาการดื่มชาจิตใจก็จะมี ความผ่อนคลายอย่างสูงซึ่งผู้คนจะสามารถวิเคราะห์แนวคิดและศีลธรรมของตัวเองได้อย่างลึกซึ้ง เพื่อให้บรรลุถึงการพัฒนาทางความคิด และมีอุปนิสัยที่ดี ยกย่องความคิดอย่างแข็งขัน มุ่งมั่น พัฒนาตนเองและสร้างทัศนคติเชิงบวก และมีส่วนสนับสนุนการพัฒนาชาติจีน นอกจากนี้ วัฒนธรรมชาก็มีความคิดที่ลึกซึ้งเกี่ยวกับความพอประมาณหรือทางสายกลางและส่งเสริมจิตใจที่โอบอ้อมอารี ผู้คนจะเปิดใจขณะดื่มชาและจะสัมผัสได้ถึงวิถีชีวิตที่ผ่อนคลาย เป็นธรรมชาติและสงบ เป็นคนมีจิตใจ ที่อดทน สุภาพ มีเหตุผล และสร้างสังคมสามัคคี ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา วัฒนธรรมชาได้ชักนำผู้คนให้ เป็นคนดี ซึ่งภายใต้อิทธิพลของวัฒนธรรมชาไม่ว่าจะเป็นนักเรียนหรือนักสังคมสงเคราะห์ พวกเขา ต่างก็มีหัวใจเรียบง่ายและมีชีวิตที่สะดวกสบาย ซึ่งสิ่งนี้ได้สร้างภาพพจน์แห่งโอบอ้อมอารีให้กับ ประเทศจีนอีกด้วย

ในความคิดของผู้วิจัย ชา ก็เหมือนกับคน มีชาเป็นพื้น ๆ รสชาติ และไม่มีชาใดที่มีรสชาติ เหมือนกัน ผู้คนอยู่ในพื้นที่ที่แตกต่างกันมีลักษณะนิสัยที่แตกต่างกันและบนโลกนี้ก็ไม่มีใครที่เหมือนกัน เมื่อเรามองชาในฐานะมนุษย์ มันสามารถเชื่อมโยงกับอะไรก็ได้ และทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับชาก็ ครอบคลุมได้ทุกอย่างเช่นกัน ด้วยการพัฒนาอย่างต่อเนื่องของวัฒนธรรมชา อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง กับชาจึงได้รับความนิยมอย่างมาก จากอุตสาหกรรมปลูกชา การผลิตชา การเก็บชา และการขาย แบบทั่ว ๆ ไปก็ได้กลายเป็นการสร้างงานใหม่ ๆ อย่างการผลิตอุปกรณ์ชงชา ช่างชงชา การท่องเที่ยว เกี่ยวกับชา เป็นต้น และด้วยการพัฒนาวัฒนธรรมการดื่มชา ก็ทำให้มีงานใหม่ๆ เกิดขึ้นเช่นกัน ซึ่งสิ่ง เหล่านี้ได้เพิ่มงานให้กับสังคม เพิ่มรายได้ให้กับประชาชน เพิ่มระดับการบริโภคของชาติ ส่งเสริมการ พัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ และยังเพิ่มความสุขของประชาชนอีกด้วย

วัฒนธรรมชาวมี่มีความสำคัญอย่างมากในชีวิตของชาวจีน(ชาวจีน) ตอนที่พระเจ้าอยู่แห่งราชวงศ์เซี่ยโค่นบัลลังก์พระเจ้าโจ้วแห่งราชวงศ์ซางได้ ชาถูกใช้เป็นเครื่องบรรณาการ และในยุคหลังของสังคมศักดาบรรพ์ ซาก็กลายเป็นสินค้าแลกเปลี่ยนที่สำคัญ ในยุคจั้นกั๋ว(สงครามระหว่างรัฐ) ซาได้พัฒนาขึ้นมาถึงระดับหนึ่งแล้ว ใน “คัมภีร์ซือจิง” ก่อนสมัยราชวงศ์ฉินได้มีการบันทึกเกี่ยวกับซา หรือในสมัยราชวงศ์ฮั่น ซาได้กลายเป็นยาพิเศษสำหรับชาวพุทธ “ในการทำสมาธิ” และในสมัยราชวงศ์เว่ย จิ้นและราชวงศ์ถังเห็นได้ชัดว่ามีประเพณีการดื่มซา ในสมัยราชวงศ์สุยผู้คนทั้งหมดนิยมดื่มซา ในสมัยราชวงศ์ถัง อุตสาหกรรมชาที่มีความเจริญรุ่งเรือง และซาก็กลายเป็น “สิ่งที่ขาดไม่ได้ในหนึ่งวัน” มีโรงน้ำชา งานเลี้ยงน้ำชาปรากฏขึ้น ในราชวงศ์ซ่ง มีการดวลชา มีการส่งซาเป็นเครื่องบรรณาการ และมีการส่งซา

การดูแลสุขภาพคือการแสวงหาของวัฒนธรรมชา การขัดเกลาตนคือความสมบูรณ์ทางศีลธรรมของวัฒนธรรมชา ความรื่นเริงคือความน่าสนใจของวัฒนธรรมชา และการเคารพคือการสมดุลงระหว่างบุคคลของวัฒนธรรมชา วัฒนธรรมชา มีบทบาทอย่างมากในการส่งเสริมความก้าวหน้าทางสังคม โดยลักษณะเด่นของหน้าที่ทางสังคมของวัฒนธรรมชา มีดังนี้

● ใช้ซาในการเลี้ยงชีพ ซาเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญที่มีประโยชน์ทางเศรษฐกิจและมีศักยภาพในการพัฒนาในเชิงลึก การพัฒนาการผลิตและการค้าซาเป็นส่วนสำคัญในการส่งเสริมการเติบโตของเศรษฐกิจของประเทศ

ใช้ซาในการสร้างมิตร สานสัมพันธ์ ต้อนรับแขกด้วยซา แสดงความเคารพผ่านซา การส่งเสริม “สามัคคีคือสิ่งที่ล้ำค่าที่สุด” ปรับสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคลในสังคม และส่งเสริมการพัฒนาอย่างสันติ

ใช้ซาแทนเหล้า ส่งเสริมคุณธรรมด้วยซา ส่งเสริมคุณธรรมชาและจิตวิญญาณของผู้ที่ดื่มชา เพื่อยกระดับมาตรฐานทางอุดมการณ์และศีลธรรมของผู้ที่ดื่มชา

ใช้ซาเขียนกลอนและภาพวาด ใช้ซาร้องเพลงเต้นรำ ใช้ซาเพื่อแสดงศิลปะ ใช้ซาเพื่อการท่องเที่ยวหมู่บ้านชา สนับสนุนความเพลิดเพลินทางศิลปะที่สง่างาม ยกกระดับชีวิตให้สมบูรณ์และสวยงาม ใช้ซาเป็นอาหาร จัดงานเลี้ยงด้วยซา สนับสนุนซาเป็นเครื่องดื่มประจำชาติ ซาเป็นสื่อกลาง ใช้ซาเป็นเครื่องบูชา นำชาและเซ่นมาผสมผสานรวมกันเพื่อแสดงบทบาทของการเป็นสื่อกลางและที่พึ่งทางจิตวิญญาณ

มาร์กซ์เคยกล่าวไว้ว่า แก่นแท้ของมนุษย์คือผลรวมของความสัมพันธ์ทางสังคมทั้งหมด “มนุษย์” เป็นจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของอารยธรรมวัฒนธรรมทั้งหมด ตลอดจนเป็นผู้นำและผู้สื่อสาร ในความสัมพันธ์ทั้งหมด (Compilation Bureau of the Works of Marx, Engels, Lenin and Stalin of the Central Committee of the Communist Party of China, 2021)

ชา

วัฒนธรรมชาจีนกล่าวได้ว่าเริ่มต้นขึ้นในราชวงศ์ฮั่น รุ่งเรืองในราชวงศ์ถัง และเฟื่องฟูในราชวงศ์ซ่ง ในช่วงราชวงศ์ฮั่นตะวันตก การดื่มชาเริ่มแพร่กระจายไปทั่วประเทศจากมณฑลเสฉวน และในช่วงปลายราชวงศ์ฮั่นตะวันตก ชาก็ได้กลายเป็นเครื่องดื่มของราชวงศ์ ชุนนาง และชนชั้นสูง ตอนที่ชาปรากฏตัวครั้งแรกนั้นผู้คนมองว่าชาเป็นเพียงแค่ยารักษาโรคเท่านั้น ซึ่งนี้ได้พิสูจน์ให้เห็นถึงสรรพคุณทางยาของชาในตอนแรก ต่อมาเกิดการค้นพบประโยชน์มากขึ้นของชา โดยขณะดื่มชาผู้คนก็ได้เกิดความรู้สึกถึงความดีงาม และในกระบวนการของการพัฒนาวัฒนธรรมชาก็มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นด้วยการผสมผสานของลัทธิขงจื้อ ลัทธิเต๋า และพุทธศาสนาเข้าด้วยกัน และต่อมาชาก็ถูกรวมเข้ากับมารยาททางวัฒนธรรม ทำให้การดื่มชากลายเป็นมารยาทที่สำคัญสำหรับการปฏิบัติต่อผู้คน และหลังจากการพัฒนาหลายชั่วอายุคน วัฒนธรรมชาจีนก็มีความลึกซึ้งมากขึ้นเรื่อย ๆ

ลัทธิเต๋าสันับสนุนให้ไม่ต้องมีการตรากฎหมายไปปกครองประชาชน ให้อยู่กันตามธรรมชาติ และให้ความสำคัญกับความสงบ ความสงบเป็นสภาวะที่ปฏิบัติโดยลัทธิเต๋า สภาวะแห่งการปราศจากกิเลสและกิเลสในจิตใจซึ่งทำได้โดยการนั่งพิจารณาจิต แต่การจะบรรลุถึงสภาวะแห่งความสงบ นอกเหนือจากการนั่งพิจารณาจิตแล้ว ก็ยังมีวิธีการเสริมต่างๆ เช่น การกินยา (ชา) การงอตัว และการออกกำลังกายแบบยืดกล้ามเนื้อ เป็นต้น สรรพคุณทางยาของชา นั่นคือความสงบ และมีหน้าที่ในการกระตุ้นและส่งเสริมความสามัคคี ซึ่งสอดคล้องกับลัทธิเต๋าที่พยายามส่งเสริมความกลมกลืนระหว่างมนุษย์กับธรรมชาตินั่นเอง

ชาและวัฒนธรรมทางพุทธศาสนาเป็นสองสิ่งที่คุณเหมือนไม่เกี่ยวข้องกัน แต่แท้จริงแล้วในช่วงต้นของราชวงศ์ฮั่นตะวันตกตอนปลายตอนที่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศจีนก็ได้เต็มไปด้วยบรรยากาศของความนิยมในการดื่มชา โดยในสมัยนั้นพระภิกษุที่นั่งสมาธิก็เริ่มมีนิสัยการดื่มชาเกิดขึ้น และชาก็ได้กลายเป็นส่วนสำคัญของชีวิตประจำวันของพระภิกษุ เช่นเดียวกับลัทธิเต๋า การดื่มชาสามารถช่วยให้พระสงฆ์จัดความคิดที่วอกแวกและจดจ่อกับการทำสมาธิได้ การปลูก การผลิต และการดื่มชาของพระภิกษุได้ส่งเสริมการพัฒนาวัฒนธรรมชา โดยเฉพาะราชวงศ์ถังได้มีความเจริญรุ่งเรืองมากที่สุด

วัฒนธรรมชาเป็นการผสมผสานที่ลงตัวของระหว่างมนุษยศาสตร์และศิลปะ และเป็นการแสดงออกถึง “ความกลมกลืน” ซึ่งชาไม่เพียงแต่ครอบคลุมถึงแก่นแท้ของวัฒนธรรมชาทั้งหมด แต่ยังสะท้อนความหมายแฝงและแก่นแท้ของชาอีกด้วย “ความกลมกลืน” ในวัฒนธรรมชาเป็นเรื่องเกี่ยวกับความสงบของจิตใจและความกลมกลืนระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ เนื่องจากชามีลักษณะที่สง่างามและสูงส่ง จึงสอดคล้องกับวัฒนธรรมขงจื้อเรื่อง “ความกลมกลืน” และ “ความปรองดองรักใคร่กัน” เพราะฉะนั้น ชาจึงกลายเป็นสื่อกลางของลัทธิขงจื้อโดยธรรมชาติ ซึ่งไม่ว่าจะเป็นการดื่มชา

การปรุงชา หรือการชิมชา ก็จะต้องสะท้อนถึงความสำคัญของ “ความกลมกลืน” ของพิธีชงชา ทำให้เกิดความสวยงามและบรรยากาศที่เรียบง่ายแก่ผู้คน ปัจจัยทางวัตถุพิสัยที่ทำให้วัฒนธรรมชาเข้ากันได้กับลัทธิขงจื้อ ลัทธิเต๋าและพุทธศาสนาก็คือ ชาที่มีสรรพคุณในการบรรเทาความวิตกกังวลและทำให้ผู้คนมีจิตใจที่สงบลง และการผสมผสานวัฒนธรรมชาเข้ากับแก่นแท้ทางจิตวิญญาณของลัทธิขงจื้อ ลัทธิเต๋าและพุทธศาสนาก็เป็นการส่งเสริมและบูรณาการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งทำให้เกิดวัฒนธรรมชาที่เข้มข้มขึ้น

“ชา” เป็นเนื้อหาหลักของสารคดีเรื่องนี้ เพราะฉะนั้น สารคดีเรื่องนี้จึงเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ทางสังคมที่อยู่รอบ ๆ “ชา” ซึ่งชาทุกรสชาติและทุกวัฒนธรรมก็จะมีข้องเกี่ยวอย่างใกล้ชิดกับฟองฟ้ำ พื้นดิน และผู้คน

การเผยแพร่วัฒนธรรมชาในสารคดี

ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา ผู้คนมีความเข้าใจผิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมชาเป็นอย่างมาก ซึ่งเหตุผลก็คือประเทศจีนยังขาดการโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ที่มีเหตุผลและเป็นที่ยอมรับเกี่ยวกับชา เมื่อเทียบกับญี่ปุ่น การโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับชาของญี่ปุ่นมีอยู่ทั่วไปในทุกที่ ชาเป็นวัฒนธรรมประเภทหนึ่ง ซึ่งวัฒนธรรมและเศรษฐกิจมักเป็นของคู่กัน เพราะฉะนั้นไม่ใช่เรื่องแปลกที่นายทุนบางคนจะเพิ่มเสริมแต่งเรื่องชา และถึงแม้ว่าจะเป็นเพียงแต่โฆษณาหรือการประชาสัมพันธ์รูปแบบหนึ่ง แต่ก็ส่งผลเสียต่อวัฒนธรรมชา ซึ่งเพื่อเป็นแนวทางให้ประชาชนและสนองความต้องการของสาธารณชนในการรับชมด้านการเผยแพร่วัฒนธรรม ช่อง CCTV ของจีนจึงได้เปิดตัวสารคดีขนาดใหญ่อย่างต่อเนื่องเช่น “A Bite of China” และ “Tea: Story of the Leaf” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างให้คนในชาติมีความมั่นใจในวัฒนธรรมของชาติและเพื่อประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมอาหารและวัฒนธรรมชา และเพื่อให้ผู้ประกอบการวิชาชีพด้านการผลิตสารคดีในอนาคตมีกรณีศึกษาสำหรับการเรียนรู้และปรับปรุงความเป็นไปได้ในการสร้างผลงานให้ดียิ่งขึ้น

1. รูปแบบของการเล่าเรื่อง

1.1 แนวคิดการเล่าเรื่องที่เข้าถึงผู้คนในท้องถิ่น

ภาพยนตร์สารคดีมีต้นกำเนิดมาจากประเทศตะวันตก ผู้ชมในยุคแรกคือชาวตะวันตก และรูปแบบวิธีการในการเล่าเรื่องก็เป็นการเล่าเรื่องให้กับชาวตะวันตก แต่สารคดีที่ถ่ายทำในประเทศจีนท้ายที่สุดก็ต้องมุ่งเป้าไปที่ประชาชนทั่วไปของประเทศจีน เพราะฉะนั้นวิธีการเล่าเรื่องจึงควรคำนึงถึงการยอมรับทางจิตใจของประชาชนของประเทศจีน ซึ่งการปฏิบัติตามโครงสร้างการเล่าเรื่องที่เข้าถึงผู้คนในท้องถิ่นก็ได้กลายเป็นหนึ่งในสาระสำคัญของการเล่าเรื่องของสารคดี

ความสำเร็จของสารคดี “A Bite of China” ไม่ใช่แค่ความสำเร็จของวิธีการเล่าเรื่องเท่านั้น แต่ทำให้ผู้ชมรู้สึกเหมือนได้ชิมอาหารจีนจริง ๆ ซึ่งในความเป็นจริงก็คือการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่วัฒนธรรมจีนไปในตัวนั่นเอง สารคดีนี้ได้ใช้ “อาหาร” เป็นเนื้อเรื่องหลัก เริ่มจากจุดเล็ก ๆ ขยายไปสู่มุมมองใหญ่ ๆ ในระหว่างการเล่าเรื่องก็มีการสอดแทรกวัฒนธรรมจีนดั้งเดิม จริยธรรมจีนดั้งเดิม และปรัชญาจีนโบราณเข้ามาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้แนวคิดทางวัฒนธรรมเหล่านี้สอดแทรกอยู่ในสารคดีทั้งเรื่อง ซึ่งจะช่วยยกระดับแนวคิดทางค่านิยมให้กับผู้ชม และในขณะเดียวกัน เจตจำนงเรื่องความรักชาติก็สอดแทรกอยู่ในใจของทุกคนอย่างแนบเนียนโดยการรับรู้ถึงอาหารผ่าน “กะเพาะอาหาร” อันเป็นแรงบันดาลใจให้เกิดความภาคภูมิใจในชาติอย่างแรงกล้า

ทีมงานถ่ายทำรายการสารคดี “Tea: Story of the Leaf” ได้เดินทางไปทั่วโลก ซึ่งถึงแม้ว่าเนื้อหาหลักในเรื่องจะเป็นชา แต่ในสาระสำคัญก็ยังคงเป็นการประชาสัมพันธ์ส่งเสริมวัฒนธรรมชาจีน สารคดีเรื่องนี้ถือเป็นก้าวสำคัญ นับเป็นจุดเริ่มต้นของสารคดีจีนที่เล็งเห็นถึงวัฒนธรรมการดื่มชา เพราะฉะนั้น สาระสำคัญของสารคดีคือการประชาสัมพันธ์ส่งเสริมวัฒนธรรมบางอย่างหรือบรรยากาศทางวิถีชีวิตของผู้คน

1.2 รูปแบบการเล่าเรื่องที่มีความเป็นสากล

การแสดงออกในรูปแบบของภาษาสากล “การทำให้เป็นสากลไม่ได้เกี่ยวกับการทำให้มีความเป็นประเทศจีน การทำให้เป็นประเพณีดั้งเดิม และการทำให้เป็นลักษณะเฉพาะ แต่การทำให้เป็นสากลหมายความว่า บนพื้นฐานของการรักษาเอกลักษณ์ของชาติไว้นั้นให้ใช้ภาษาและสำนวนที่ใช้กันทั่วไปในโลก เพื่อถ่ายทอดความคิดและค่านิยมของชาติ กล่าวคือ การแสดงออกในรูปแบบของภาษาสากลจะช่วยให้ค่านิยมของจีนสามารถเผยแพร่และส่งเสริมในวงกว้างมากขึ้น (Wang Xueqing, 2013, p.19)

ในปัจจุบัน ภาษาจีนและภาษาตะวันตกแตกต่างกันไม่เพียงแต่ในการเผยแพร่และอิทธิพลทางวัฒนธรรมเท่านั้น แต่ยังมีวิธีการรับรู้ทางแนวคิดที่แตกต่างกันด้วย ผู้คนในต่างประเทศจำนวนมากยังคงมีความเข้าใจวัฒนธรรมจีนเพียงด้านเดียวและเพียงผิวเผิน ดังนั้นวิธีการนำวัฒนธรรมจีนดั้งเดิมมานำเสนอสู่โลกภายนอกในสารคดียังคงเป็นปัญหาอยู่ ในชุดผลงานที่ยอดเยี่ยมเช่น “A Bite of China” และ “Tea: Story of the Leaf” จะเห็นการใช้วิธีการแบบสากลจำนวนมากในการเล่าเรื่อง ตัวอย่างเช่น มีการใช้รูปภาพแทนการใช้การความรู้สึกส่วนตัวในรูปแบบของภาษา เพื่อให้ผู้ชมสามารถใช้ความคิดของตนเองมาตีความวัฒนธรรมและประเพณีที่อยู่เบื้องหลังภาพ อีกตัวอย่างหนึ่งคือ มีการใช้เทคนิคการถ่ายภาพและวิธีการถ่ายทำแบบสากล มีการใช้เงื่อนงำต่าง ๆ ในการเล่าเรื่อง ไม่มีการแบ่งแยกแบ่งชั้นทางอุดมการณ์ที่ชัดเจน ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นการแสดงออกที่สำคัญของรูปแบบการเล่าเรื่องแบบสากล

2. องค์ประกอบภาพ

การจัดองค์ประกอบเป็นพื้นฐานของภาพ เป็นจุดเริ่มต้นของความงามของศิลปะภาพยนตร์ และโทรทัศน์ กล่าวง่ายๆ ก็คือ การจัดองค์ประกอบคือการจัดตำแหน่งและการจัดเรียงเนื้อหาสำคัญในภาพ ความคิดและอารมณ์ที่ถ่ายทอดด้วยภาพที่เกิดจากการจัดองค์ประกอบในสารคดีก็คือภาพสะท้อนของการคิดเชิงอัตวิสัยของผู้สร้าง (Zhang Huaibing, 2015)

เทคนิคการจัดองค์ประกอบของสารคดี “A Bite of China 1” สื่อถึงความแท้จริงและความเรียบง่าย และถึงแม้ว่าสารคดีจะเป็นวิดีโออาร์ตประเภทบันทึกสภาพความเป็นจริง ซึ่งมีเวลาให้คิดเพียงเล็กน้อยเกี่ยวกับวิธีจัดองค์ประกอบภาพ แต่ในสารคดีก็ไม่มีปัญหาเรื่องการขาดภาพที่สวยงามและเต็มไปด้วยจินตนาการ ตัวอย่างเช่น ในภาพที่ 15 ที่แสดงฉากของทะเลสาบน้ำจืดฉากันในมณฑลจี๋หลิน องค์ประกอบในแนวทแยงรวมภูเขาที่ปกคลุมด้วยหิมะเข้าเป็นหนึ่งเดียวกับเส้นขอบฟ้า ครึ่งหนึ่งเป็นสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ที่เลวร้าย และอีกครึ่งหนึ่งเป็นความงามตามธรรมชาติที่สวยงาม โดยความคอนทราสต์นี้ได้สร้างแรงปะทะต่อการรับรู้ทางสายตาของผู้ชม ซึ่งยังเป็นการวางฉากให้กับเรื่องราวที่จะตามมาด้วย ภาพที่ 16 พระเอกที่ชื่อว่าเมิ่งเค่อกำลังเผชิญหน้ากับฝูงสัตว์ของเขา ถึงแม้ว่าจะได้รับผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมทำให้ชีวิตมีอุปสรรคบ้าง แต่ชีวิตของเขาก็ยังเต็มไปด้วยความหวังและพลังที่แข็งแกร่ง

ภาพที่ 3-3 สารคดีเรื่อง “A Bite of China” ตอนที่ 1

(ที่มา: <https://www.ixigua.com/6924212839825703431?id>)

ภาพที่ 3-4 สารคดีเรื่อง “A Bite of China” ตอนที่ 3

(ที่มา: <https://www.ixigua.com/6924212839825703431?id>)

ซึ่งสารคดีไม่เพียงแต่ต้องสร้างลักษณะใหม่ซึ่งไม่ซ้ำแบบใครในการนำเสนอภาพเท่านั้น แต่ยังต้องใช้ภาษาของมุกกล้องมาทำให้องค์ประกอบของภาพมีความน่าสนใจอีกด้วย โดยวิธีที่พบบ่อยที่สุดคือการถ่ายทำแบบลองเทค (Long Take) และการเลือกใช้ขนาดภาพ

2.1 การถ่ายแบบลองเทค (Long Take)

ในสารคดีเรื่อง “A Bite of China” การใช้ “ถ่ายแบบลองเทค” จำนวนมากอย่างชาญฉลาด โดยลองเทคที่อ้างถึงในที่นี้ไม่ใช่ความยาวของอุปกรณ์ถ่ายภาพแต่เป็นความยาวของเวลาแสดงภาพระหว่างช็อตหนึ่งไปยังอีกช็อตหนึ่ง ซึ่งโดยทั่วไป หากเกิน 10 วินาทีจะเรียกว่าลองเทค การใช้ถ่ายแบบลองเทคสามารถทำให้ผู้ชมรู้สึกเป็นกลางและเป็นจริงในระดับสูงสุด และยังสามารถนำผู้ชมเข้าสู่สภาพแวดล้อมของสารคดีได้ง่ายขึ้นอีกด้วย ซึ่งในสารคดีมีการใช้การถ่ายแบบลองเทคเป็นพื้นฐานแล้วผสมผสานเข้ากับการเคลื่อนไหวของกล้องไม่ว่าจะเป็น “ซูมเข้า ซูมออก เขย่า ขยับ” ซึ่งช่วยทำให้วัตถุในการถ่ายภาพแสดงออกอย่างมีชีวิตชีวา

2.2 การเลือกใช้ระยะภาพ

การจัดองค์ประกอบของภาพเป็นหนึ่งในส่วนสำคัญของภาษาองค์ประกอบของภาพยนตร์และโทรทัศน์ การเลือกใช้ระยะภาพที่เหมาะสมในการจัดองค์ประกอบภาพเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในการทำให้องค์ประกอบของภาพมีความโดดเด่นขึ้น ระยะภาพ หมายถึงขนาดและระยะของวัตถุในโครงสร้างเฟรมของหน้าจอกทีวี โดยปัจจัยในการเลือกใช้ระยะภาพมี 2 ประการคือ 1. คือระยะห่างที่แท้จริงระหว่างกล้องกับวัตถุ และ 2. คือความยาวโฟกัสของเลนส์ที่ใช้ (Lu Kang, 2012) โดยขณะถ่ายภาพการควบคุมระยะของภาพได้แก่ ภาพระยะไกล Long Shot(LS) ภาพระยะไกลปานกลางMedium Long Shot(MLS) ภาพระยะปานกลางMedium Shot(MS) ภาพระยะใกล้ปานกลางMedium Close-Up(MCU) และ ภาพระยะใกล้ Close-Up(CU)

ภาพระยะไกล Long Shot(LS) ใช้เพื่ออธิบายฉากกว้าง ๆ และรูปแบบโดยรวม ซึ่งแสดงถึงภาพรวมทั้งหมดของผลงาน โดยที่จุดสำคัญของภาพระยะไกลคือ การแสดงบรรยากาศและแสดงอารมณ์ ซึ่งสอดคล้องกับเทคนิคการวาดภาพจีนที่ว่า “ไกลหาลักษณะโดยรวม ใกล้ตั้งจิตวิญญาน” เพราะฉะนั้น ในภาพระยะไกลจึงเน้นไปที่การ “ลักษณะโดยรวม” ในสารคดีเรื่อง “Tea: Story of the Leaf” มีการใช้ภาพภาพระยะไกลปานกลาง Medium Long Shot(MLS) เป็นจำนวนมากเพื่อแสดงลักษณะสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นและความเฉพาะเจาะจงทางภูมิศาสตร์ซึ่งได้สะท้อนถึงภาพที่กว้างใหญ่ของสวนชาในท้องถิ่นได้อย่างเต็มที่

ภาพระยะปานกลาง Medium Shot(MS) คือการผสมผสานระหว่างภาพภาพระยะไกลปานกลางและภาพระยะกลาง โดยประโยชน์ของระยะภาพประเภทนี้สามารถขจัดเซกการขาดรายละเอียดในการถ่ายภาพระยะไกลได้ และยังสามารถสะท้อนถึงความสมบูรณ์ของรูปลักษณ์ตัวละครหรือวัตถุในการถ่ายทำได้อีกด้วย ใช้ประโยชน์จากระยะภาพโดยคำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวละครกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวละครกับสภาพแวดล้อมโดยรอบ

3. การใช้เสียง

3.1 เสียงที่บันทึกในเวลาถ่ายจริง (synchronized sound)

เสียงที่บันทึกในเวลาถ่ายจริง หมายถึง คำพูดที่บันทึกระหว่างการถ่ายทำจริง มิใช่เป็นการแต่งเติมเสียงเข้ามา รวมไปถึงเสียงรอบข้างและเสียงในขณะการถ่ายทำ ในสารคดีเรื่อง “A Bite of China” และ “Tea: Story of the Leaf” ส่วนใหญ่ปรากฏในบทสัมภาษณ์ตัวละคร ประการแรก เสียงที่บันทึกในเวลาถ่ายจริงมีลักษณะของการเป็นที่นิยม และยังเป็นเสียงที่สามารถเข้าใจได้ง่าย แม้จะไม่มีคำบรรยาย ผู้ชมก็สามารถเข้าใจได้ ซึ่งเป็นหนึ่งในเหตุผลที่ผู้ชมประเมินสารคดีในระดับสูง ประการที่สอง เสียงที่บันทึกในเวลาถ่ายจริงมีความน่าเชื่อถือสูง เพราะเนื่องจากการสัมภาษณ์จึงมีความน่าเชื่อถือสูงมาก ประกอบกับการเพิ่มเสียงที่บันทึกในเวลาถ่ายจริง จึงทำให้สารคดีมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น

3.2 คำบรรยาย

งานสื่อวิดีโอในปัจจุบันให้ความสนใจเป็นพิเศษกับความรู้สึกของผู้ชม สารคดีก็เช่นกัน สารคดีเรื่อง “A Bite of China” ไม่เพียงแต่สร้างความพึงพอใจให้กับผู้ชม สามารถช่วยให้ผู้ชมปลดปล่อยความกดดันจากการงานได้เท่านั้น แต่ยังมีการใช้คำบรรยายและเสียงที่บันทึกในเวลาถ่ายจริงในการสร้างความอยากรู้และการเชื่อมโยงเกี่ยวกับอาหารอีกด้วย คำบรรยายไม่เพียงมีลักษณะเฉพาะของภาพเท่านั้น แต่ยังทำให้ผู้ชมได้คิดอีกด้วย ซึ่งหากคำอธิบายเป็นเพียงแค่การอธิบายภาพอีกครั้งเท่านั้น แสดงว่าความหมายของการมีอยู่ของคำบรรยายนั้นไม่มีประโยชน์เท่าที่ควร เหตุผลที่คำอธิบายเป็นส่วนสำคัญของสารคดีก็คือ เพราะมันมีอัตวิสัยของผู้สร้าง มันสามารถสะท้อน

ระดับของผู้สร้างได้ คำบรรยายที่ดีต้องช่วยให้เนื้อหาหลักของภาพยนตร์มีความน่าสนใจและเพิ่มความอยากรู้ของผู้ชมในการชมภาพยนตร์ได้

ขั้นตอนก่อนการผลิต

1. สตอรี่บอร์ด (Story Board)

“สารคดีทางทีวีเป็นเรื่องราวโดยภาพรวม การแสดงออกจะอยู่ที่แนวคิดของเรื่อง การสะท้อนถึงลักษณะความงามจะอยู่ที่สไตล์ของเรื่อง และการนำเสนอจะอยู่ที่รูปแบบทางศิลปะซึ่งก็คือ “โครงสร้าง” (Cai Zhiguo, 2008) คำว่า “โครงสร้าง” มีต้นกำเนิดมาจากสถาปัตยกรรมศาสตร์ แต่โครงสร้างการเล่าเรื่องในสารคดีจริง ๆ แล้วหมายถึง ผู้สร้างสารคดีทำการคัดเลือกเนื้อหา ตัวละคร วัสดุ และสภาพแวดล้อมของเรื่องราวในกระบวนการสร้างสารคดี โดยสามารถแสดงให้เห็นความเชื่อมโยงภายในต่าง ๆ ของสารคดีทั้งหมดได้อย่างชัดเจน เป็นสัญลักษณ์สำคัญที่สะท้อนถึงคุณค่าและความสำคัญของผู้สร้าง

ความยาวรวมของสารคดีอยู่ที่ประมาณ 50 นาที แต่เนื่องจากพิจารณาว่าผู้ชมที่เป็นกลุ่มวัยรุ่นในปัจจุบันอยู่ยุคที่มีข้อมูลมากมายและมีไม่สามารถจดจำอยู่กับสิ่งหนึ่งสิ่งใดเป็นเวลานานได้ จึงเป็นเรื่องยากที่จะรับชมได้ทั้งหมด ดังนั้น ภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้จึงแบ่งออกเป็น 5 ตอน ได้แก่ วัฒนธรรมชาโลก ต้นกำเนิดของชา วัฒนธรรมชาจีน บทบาทของชา และการสืบทอดชา ซึ่งโครงสร้างของภาพยนตร์สารคดีในรูปแบบนี้ได้เป็นไปตามการกำเนิดและการพัฒนาของชา และยังเป็นการตอบสนองความต้องการทางจิตวิทยาของผู้ชมในการรับชมอีกด้วย

ตารางที่ 3-2 สตอรี่บอร์ด

ตอนที่	ระยะเวลา	โครงสร้างเนื้อหา
1 วัฒนธรรมชาโลก	8-10 นาที	ในตอนต้นที่ 1 เป็นการแนะนำวัฒนธรรมชาทั่วโลกในภาพรวม โดยจะเป็นการแนะนำสถานะของชาในโลกในปัจจุบัน ชาเป็น 1 ใน 3 เครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์ที่สำคัญในโลกปัจจุบัน มันแสดงให้เห็นว่าคนส่วนใหญ่นิยมดื่มชา แต่กลับมีเพียงไม่กี่คนที่รู้เกี่ยวกับประวัติของชาและวิธีการผลิตชา ดังนั้นเนื้อหาในส่วนนี้ไว้ที่จุดเริ่มต้นของสารคดี ซึ่งเป็นการปูพื้นเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “ชา” และยังเป็นการกระตุ้นความสนใจในการรับชมของผู้ชม และปูทางไปสู่การเล่าเรื่องของสารคดีต่อไป
2	7-10 นาที	ในตอนต้นที่ 2 เป็นการแนะนำต้นกำเนิดของชาซึ่งเป็นความต่อเนื่อง

ตอนที่	ระยะเวลา	โครงสร้างเนื้อหา
ต้นกำเนิดของ ชา		จาก9voที่แล้ว ต้นกำเนิดทางประวัติศาสตร์ของวัฒนธรรมชาจีน การเปลี่ยนแปลงของธรรมเนียมการดื่มชาจากสมัยโบราณสู่สมัยใหม่ และสถานะของวัฒนธรรมชาในแต่ละยุคสมัย ซึ่งเป็นการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมการดื่มชาของผู้ชมและมารยาทในการดื่มชาขั้นพื้นฐาน
3 วัฒนธรรมชาจีน	10-12 นาที	ตอนที่ 3 ก็เป็นส่วนสำคัญของสารคดี จากการปูพื้นในสองตอนแรก ผู้ชมจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับที่มาของชา พัฒนาการของวัฒนธรรมชาและมารยาทในการดื่มชาแล้ว ดังนั้นตอนที่ 3 จึงเกี่ยวกับการแสดงออกของวัฒนธรรมชาจีนในชีวิตประจำวัน โดยจะมีการบรรยายของผู้เชี่ยวชาญ สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมการดื่มชาในชีวิตประจำวันและการยกระดับทางอารมณ์ของผู้คน ซึ่งการเกิดขึ้นของชาเป็นการลดระยะห่างระหว่างการสื่อสารของผู้คนให้สั้นลง
4 บทบาทของชา	8-10 นาที	ตอนที่ 4 เป็นการแนะนำบทบาทและหน้าที่ของชา ชาต่างชนิดกันมีสรรพคุณที่แตกต่างกัน ชาไม่เพียงแต่สามารถใช้เป็นเครื่องดื่มเพื่อรองท้อง แก้เลี่ยน ใช้เป็นยาขับความร้อน ล้างพิษ หรือแม้แต่ชาบางชนิดยังมีฤทธิ์ในการดูแลสุขภาพเท่านั้น ในขณะที่เดียวกันชายังสามารถใช้ยกระดับอารมณ์และความคิดของผู้คนอีกด้วย ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างมาก
5 การสืบทอดชา	10-12 นาที	ตอนที่ 5 เกี่ยวกับการสืบทอดวัฒนธรรมชา วัฒนธรรมชาส่งอิทธิพลต่อผู้คนจากรุ่นสู่รุ่น ชาได้เชื่อมโยงโชคชะตาของชาวจีนเข้าด้วยกัน ได้มีเรื่องเล่าเกี่ยวกับชาที่เล่าสืบทอดกันมาเป็นจำนวนมาก และในปัจจุบันก็มีเครื่องดื่มประเภทชาใหม่ ๆ เกิดขึ้นอย่างมากมาย ในฐานะที่เป็นคนหนุ่มสาวรุ่นใหม่ พวกเราไม่เพียงแต่ต้องเข้าใจวัฒนธรรมเท่านั้น แต่ยังต้องก้าวไปข้างหน้าและสืบทอดและส่งต่อวัฒนธรรมอันดีงามนี้ต่อไป

2. วางกำหนดแผนการถ่ายทำ

• กำหนดหัวข้อของสารคดี

- กำหนดวัตถุประสงค์ในการสัมภาษณ์ วางแผนเรื่องเวลาและสถานที่ในการสัมภาษณ์
- กำหนดอุปกรณ์และเครื่องมือที่จำเป็น เช่น กล้อง ไฟ เป็นต้น
- จัดตั้งทีมงานถ่ายทำ
- กำหนดสถานที่และฉากในการถ่ายทำทั้งข้อมูลและการลงพื้นที่ภาคสนาม
- ถ่ายทำเนื้อหาของสารคดีด้วยให้สอดคล้องกับคำอธิบายของผู้ให้ข้อมูล
- กำหนดรูปแบบและจังหวะการตัดต่อ
- ทำงานหลังการผลิตให้เสร็จสมบูรณ์ เช่น เอฟเฟกต์เสียง ซาวด์แทร็ก และการทำซับไตเติ้ล
- กำหนดกลุ่มผู้ชมและดำเนินการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่

3. การเลือกสถานที่ถ่ายทำ

สำหรับสถานที่ถ่ายทำ ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ไปยังโรงน้ำชาจางอี้หยวนเทียนเฉียนและโรงน้ำชาเหลาเส่อซึ่งเป็นโรงน้ำชาที่ค่อนข้างมีชื่อเสียงในกรุงปักกิ่ง โรงน้ำชาเหลาเส่อเป็นหนึ่งในโรงน้ำชาแบบดั้งเดิมที่ดีที่สุด ยังคงสืบทอดและคงไว้ซึ่งเสน่ห์ของโรงน้ำชาสไตล์ปักกิ่งทั้งในด้านของรูปแบบและการใช้งาน โดยโรงน้ำชาทั้ง 2 แห่งนี้ยังเก็บรักษาชุดผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมชาและจัดงานพิธีชงชา ซึ่งเป็นที่ชื่นชอบของคนในท้องถิ่น

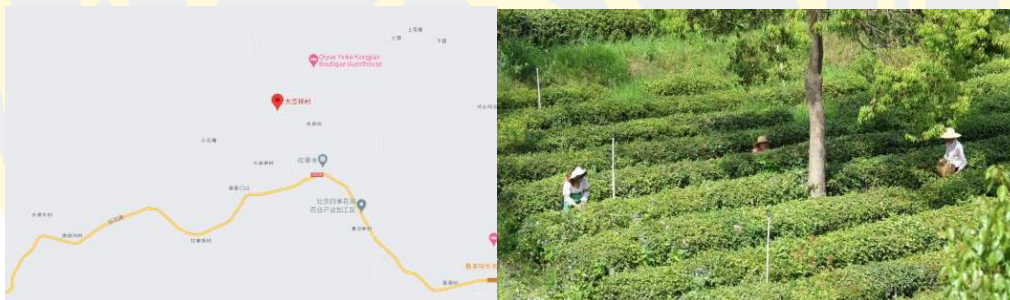

ภาพที่ 3-5 โรงน้ำชาจางอี้หยวนเทียนเฉียน (Jinlong hu, 2023)

ภาพที่ 3-6 โรงน้ำชาเหลาเสอ (Jinlong hu, 2023)

หมู่บ้านต้าจีเซียงในตำบลสี่ไห่เขตเหยียนชิ่งของกรุงปักกิ่งเป็นพื้นที่ที่มีภูเขาปลูกชาที่มีชื่อเสียงในกรุงปักกิ่ง ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ด้วยตนเองเพื่อสำรวจเก็บข้อมูลเกี่ยวกับขั้นตอนการเก็บชา กระบวนการชงชา และวิธีการขายชา จากนั้นวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้ เพื่อนำมาสร้างเป็นกรอบการถ่ายทำเพื่อนำไปสู่การสร้างสรรคผลงานสารคดี

ภาพที่ 3-7 หมู่บ้านต้าจีเซียง ตำบลสี่ไห่ เขตเหยียนชิ่ง กรุงปักกิ่ง (Jinlong hu, 2023)

4. การเลือกผู้ให้สัมภาษณ์

สารคดีมีการคัดเลือกผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมด 3 ท่าน ซึ่งแต่ละท่านมีความเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับวัฒนธรรมชา เนื่องจากทุกท่านมีหน้าที่งานที่แตกต่างกันและผู้คนที่พบเจอก็แตกต่างกัน ทุกคนจึงมีมุมมองของตนเองเกี่ยวกับวัฒนธรรมชาที่แตกต่างกันออกไป

(1) หลิวฉิน เป็นพนักงานของร้านชาที่ทำธุรกิจเกี่ยวกับชามาเป็นเวลา 7 ปี เขาผ่านประสบการณ์ความล้มเหลวและบททดสอบมากมายตั้งแต่เริ่มต้นด้านอุตสาหกรรมนี้มาจนตอนนี้ที่เขาหลงรักวัฒนธรรมชามาก ในฐานะคนงานในอุตสาหกรรมชา เขาได้พบปะผู้คนมากมายในโรงน้ำชาทุกวัน และมักสนทนากับลูกค้าเกี่ยวกับวัฒนธรรมชา เขาเชื่อว่าวัฒนธรรมชาไม่เพียงช่วยยกระดับ

ลักษณะนิสัยและคุณธรรมจริยธรรมของเขาเท่านั้น แต่ที่สำคัญกว่าคือเขาใช้วิธีการของตัวเองมาทำให้คนอื่น ๆ อีกหลายคนได้เรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมชา

ภาพที่ 3-8 หลิวเฉินผู้ให้สัมภาษณ์ (Jinlong hu, 2023)

(2) เซ่าเฟิง เป็นศาสตราจารย์อาวุโสของสมาคมวิจัยวัฒนธรรมชาปักกิ่ง มีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับวัฒนธรรมชา เขายินดีที่จะให้ความรู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับวัฒนธรรมชาแก่เยาวชน อาจารย์เซ่าเฟิงได้ศึกษาวัฒนธรรมชามากกว่า 20 ปี เขาเชื่อว่าวัฒนธรรมชาไม่เพียงแต่ต้องออกไปสู่โลกภายนอกเท่านั้น แต่ยังคงซึมซับและยอมรับวัฒนธรรมชาจากทั่วทุกมุมโลกอีกด้วย เขาหวังว่าจะสามารถดึงดูดความสนใจของผู้คนที่มีความสนใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมชาด้วยการบอกเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับบทบาทและประโยชน์ของชาได้

ภาพที่ 3-9 เซ่าเฟิงผู้ให้สัมภาษณ์ (Jinlong hu, 2023)

(3) เหลี้ยวซือ เป็นศิลปินชงชาอาวุโส เธอไม่เพียงแต่มีส่วนร่วมในอุตสาหกรรมวัฒนธรรมชาเท่านั้น แต่ยังบริหารบริษัทชาของเธอเองด้วย เธอเชื่อว่าทุกสิ่งในโลกมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รวมถึงวัฒนธรรมชา ในมุมมองของเธอ การเกิดขึ้นของเครื่องดื่มชาใหม่เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่เราต้องไม่ลืมวัฒนธรรมชาของจีน การเผยแพร่วัฒนธรรมชาจีนต้องการคนหนุ่มสาวเข้ามามีส่วนร่วมในการสืบทอด โดยไม่เพียงแต่จะต้องส่งต่อรูปแบบของศิลปะการชงชาเท่านั้น แต่ที่สำคัญกว่านั้นต้องส่งต่อจิตวิญญาณของวัฒนธรรมชาด้วย

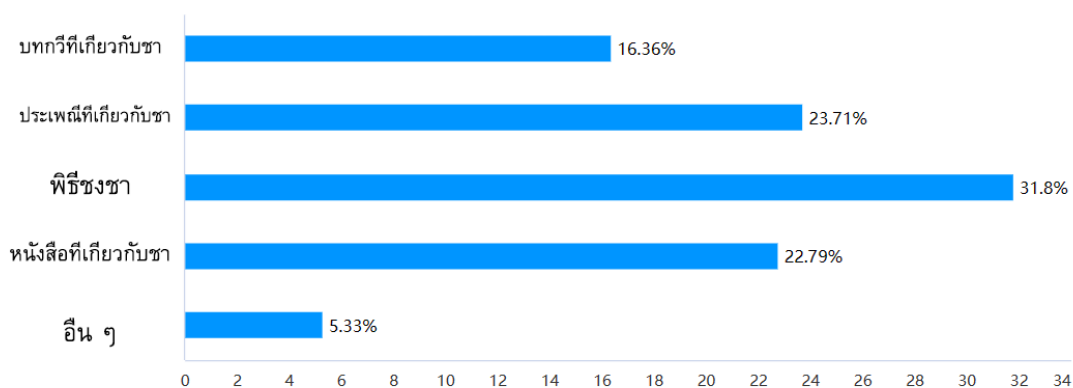

ภาพที่ 3-10 เหลี้ยวซือ ผู้ให้สัมภาษณ์ (Jinlong hu, 2023)

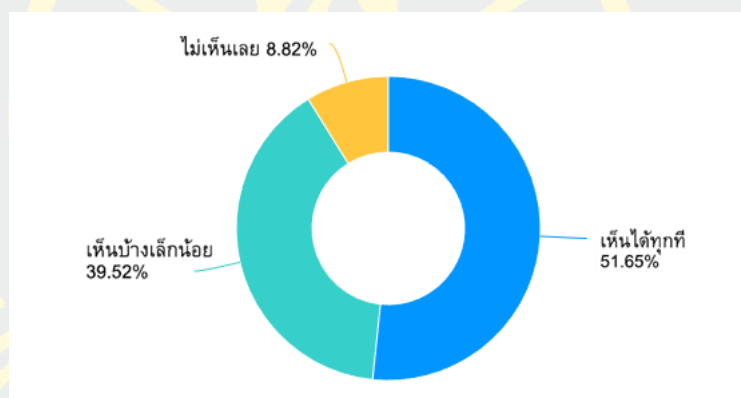
5. การวิเคราะห์แบบสอบถามก่อนการสร้างสรรคผลงาน

เป็นทราบกันดีว่าปักกิ่งเป็นเมืองหลวงของจีน ศูนย์กลางของการเมือง วัฒนธรรม การศึกษา และเป็นเมืองที่มีประชากรมากเป็นอันดับ 3 ของโลก จากการสำรวจสำมะโนประชากรครั้งที่ 7 พบว่าเกือบ 40% ของประชากรในกรุงปักกิ่งไม่ใช่คนท้องถิ่น ซึ่งนำไปสู่ความแตกต่างทางวัฒนธรรมที่เห็นได้ชัด

จากการสำรวจพบว่าคนส่วนใหญ่ต้องการที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมชาผ่านพิธีชงชา มากที่สุดโดยมีสัดส่วนถึง 31.8% เพราะพวกเขาเชื่อว่าการเข้าใจพิธีชงชาจะสามารถเข้าใจวัฒนธรรมชาได้มากที่สุด และมีเพียง 51.65% ของผู้ตอบแบบสอบถามสามารถมองเห็นวัฒนธรรมชาได้ทุกที่ในชีวิตประจำวันของพวกเขา ซึ่งแสดงให้เห็นว่าองค์ประกอบของวัฒนธรรมชาในจีนเริ่มอ่อนแอลงเรื่อย ๆ ฉะนั้นหน่วยงานของรัฐและบุคคลทั่วไปจำเป็นต้องเผยแพร่และพัฒนาวัฒนธรรมชาอย่างแข็งขัน

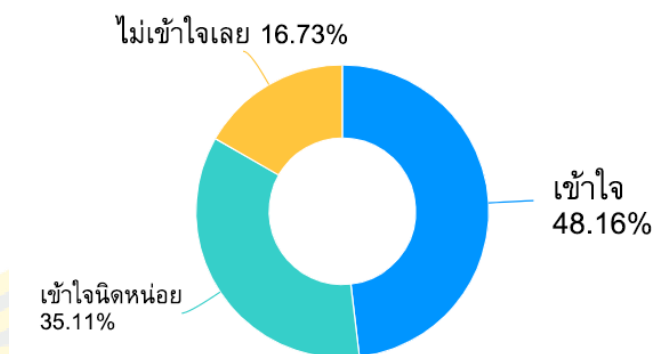
ภาพที่ 3-11 ผลการตอบแบบสอบถามความต้องการที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมชา

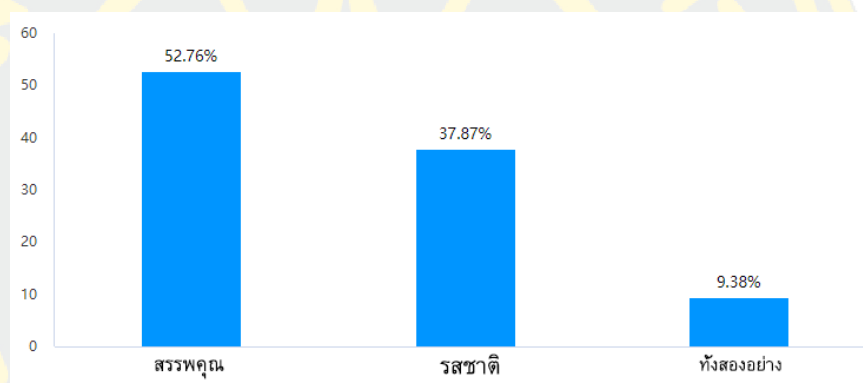
ภาพที่ 3-12 ผลการตอบแบบสอบถามของผู้ชมเกี่ยวกับการมองเห็นวัฒนธรรมชาในชีวิตประจำวัน

ผลการสำรวจแสดงให้เห็นว่า ผู้คนมากกว่าครึ่งยังไม่เข้าใจว่าวัฒนธรรมชาคืออะไร แม้ว่า CCTV จะถ่ายทำสารคดีเกี่ยวกับวัฒนธรรมชาออกมาหลายเรื่องก็ตาม แต่คนที่เข้าใจวัฒนธรรมชาก็ยังมีอยู่เป็นจำนวนน้อย เหตุผลอาจเป็นเพราะสารคดีเหล่านี้มีความยาวเกินไปยากที่จะทำให้ผู้ชมมีความอดทนในการรับชมจนจบเรื่อง ดังนั้นในการสร้างภาพยนตร์ในขั้นตอนถัดไปจึงจำเป็นต้องควบคุมระยะเวลาของสารคดีอย่างเหมาะสม และมีผู้ตอบแบบสอบถาม 52.76 % ให้ความสำคัญกับสรรพคุณของชา โดยส่วนใหญ่จะดื่มชาเพื่อช่วยในการย่อยอาหารและลดไขมัน ระบายความร้อนและล้างสารพิษ ดังนั้นสารคดีจึงจะเน้นไปที่สรรพคุณของชาเพื่อดึงดูดผู้ชมให้เข้ามารับให้มากขึ้น

ภาพที่ 3-13 ผลการตอบแบบสอบถามของผู้ชมเกี่ยวกับความเข้าใจในวัฒนธรรมชา

ภาพที่ 3-14 ผลการตอบแบบสอบถามของผู้ชมเกี่ยวกับประเด็นที่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับชา

ผู้คนเกือบ 50% เข้าใจวัฒนธรรมชาผ่านสื่อออนไลน์และผลงานภาพยนตร์และโทรทัศน์ ดังนั้นจึงต้องมุ่งมั่นที่จะเผยแพร่วัฒนธรรมชาผ่านสื่อรูปแบบวิดีโอมากขึ้น และด้วยการพัฒนาของเทคโนโลยี ผู้คนจำนวนมากได้รับความรู้ผ่านสื่อวิดีโอ ฉะนั้นผู้วิจัยจึงตัดสินใจเผยแพร่สารคดีเรื่องนี้บนแพลตฟอร์มวิดีโอทั้งในประเทศและต่างประเทศ ได้แก่ YouTube และ Bilibili เพื่ออำนวยความสะดวกในการรวบรวมความคิดเห็นที่ดียิ่งขึ้น

6. การวิเคราะห์กรณีศึกษา

คัดเลือกผลงานสารคดีที่เกี่ยวข้องกับชาจำนวน 3 เรื่อง ได้แก่ “Tea: Story of the Leaf” “Tea in China” และ “Pure : A Gift From Heaven” มาทำการวิเคราะห์

(1) สารคดีเรื่อง “Tea: Story of the Leaf” สารคดีนี้เปิดตัวโดยช่องสารคดีของ CCTV เมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน ค.ศ. 2013 เป็นสารคดีเรื่องแรกของจีนที่สำรวจวัฒนธรรมชาของโลกอย่างครอบคลุม โดยมีการกล่าวถึงประเภทของชา การแปรรูปชา วัฒนธรรมชา และการเผยแพร่ชา สารคดี

เรื่องนี้เป็นผลงานของทีมผู้ผลิตสารคดีขึ้นชื่อ “A Bite of China” ซึ่งยังได้สร้างสรรค์สารคดีสำรวจวัฒนธรรมของโลก โดยสารคดีเรื่องนี้แบ่งออกเป็น 6 ตอน คือ 1.ผืนดินและอุณหภูมิบนฝ่ามือ” 2. สุดถนน 3. ต้มน้ำและชงชา 4. ต่างแดน บ้านเกิด 5. หยุดเวลาด้วยชา 6. ชาหนึ่งถ้วยสัมผัสถึงความรู้สึกของมนุษย์ สารคดีเรื่องนี้มีส่วนช่วยในการพัฒนาและสืบทอดวัฒนธรรมชาจีนเป็นอย่างมาก

ภาพที่ 3-15 สารคดีเรื่อง Tea: Story of the Leaf

(ที่มา: <https://www.puercn.com/z/1950652/>)

(2) สารคดีเรื่อง “Tea in China” สารคดีเรื่องนี้ร่วมผลิตโดยสถานีโทรทัศน์มณฑลเจียงซู บริษัท ซีซีทีวี ไร้เคอร์ด อินเทอร์เน็ตเซ็นแนล มีเดีย จำกัด และบริษัท เปยจิง ซีเอ็นไอพี เคาเจอร์มีเดีย ไอเอ็นซี จำกัด โดยสารคดีเรื่องนี้ใช้เวลาสร้าง 3 ปีและถ่ายทำใน 11 เมืองในประเทศจีน อีกทั้งยังมีการไปถ่ายทำยังประเทศญี่ปุ่น อังกฤษ เคนยา และพื้นที่กำเนิดชาอื่นๆ มีการตีความชาจากมุมมองใหม่ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมั่นทางวัฒนธรรมของจีนในขณะนี้ ชาในฐานะที่เป็นสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่โดดเด่นที่สุดในประเทศจีน การสืบทอดวัฒนธรรมชาจึงถือเป็นตัวแทนของการส่งต่อวัฒนธรรมจีนให้ดำรงอยู่ต่อไป

ภาพที่ 3-16 สารคดีเรื่อง Tea in China

(ที่มา: <https://baike.baidu.com/item/茶界中国/22055586?fr=aladdin>)

(3) สารคดีเรื่อง “Pure : A Gift From Heaven” สารคดีเรื่องนี้ถึงแม้ว่าจะมีแค่ 4 ตอน แต่ได้มีการนำเสนอสภาพแวดล้อมทางนิเวศวิทยาดั้งเดิมของเมืองฝูเอ้อร์ออกมาอย่างละเอียด บอกเล่าเรื่องราวให้เห็นว่าเมืองฝูเอ้อร์เป็นเมืองโอเอซิสแห่งสุดท้ายเปรียบเสมือนของขวัญที่ได้มาจากสวรรค์ อีกทั้งยังมีการแนะนำถึงต้นกำเนิดของเมืองฝูเอ้อร์ เรื่องราวของศิลปินชาฝูเอ้อร์รุ่นใหม่และเรื่องราวของถนนแห่งชา

ภาพที่ 3-17 สารคดีเรื่อง Pure : A Gift From Heaven

(ที่มา: <https://baike.baidu.com/item/茶界中国/22055586?fr=aladdin>)

จากการศึกษาและวิเคราะห์ผลงานสารคดีทั้ง 3 เรื่องข้างต้นพบว่าปัญหาในการสร้างสรรค์สารคดีวัฒนธรรมชา มีอยู่ 3 ประการคือ

6.1 การเผยแพร่สรรพคุณของชาไม่ถูกต้องแม่นยำ

สารคดีบางเรื่องไม่ได้กล่าวถึงสรรพคุณของชา เป็นระยะเวลาหลายพันปีที่ผ่านมาเป็นวิธีที่ดีที่สุดในการต้อนรับแขกของชาวจีน ชาวยังสามารถแบ่งออกเป็นชาแดง ชาขาว ชาดำ ชาเหลือง และยังมีคามเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับธาตุทั้งห้าและอวัยวะภายในทั้งห้าอีกด้วย ผู้คนคาดหวังที่จะได้รับคุณค่าทางยาจากพฤติกรรมการดื่มชา และในขณะเดียวกันก็ยังมี การนำแนวคิดเชิงปรัชญาของวัฒนธรรมชามาผสมผสานเข้ากับทุกแง่มุมของชีวิต แต่สารคดีบางเรื่องมีการกล่าวถึงชาเพียงชนิดเดียวเท่านั้น ตัวอย่างเช่น ใน 4 ตอนของ “Pure : A Gift From Heaven” มีการนำเสนอชาเพียงชนิดเดียว อีกทั้งไม่มีการกล่าวถึงแนวคิดของวัฒนธรรมชาพร้อมกับคำบรรยายที่น่าเบื่อ ทำให้ผู้ชมมีความทรงจำที่คลุมเครือเกี่ยวกับชา

6.2 ระยะเวลาสารคดียาวเกินไปส่งผลให้ผู้ชมไม่จบเรื่อง

ความยาวของการดำเนินเรื่องที่เหมาะสมสามารถเพิ่มเสน่ห์ให้กับสารคดีได้ ระยะเวลาของสารคดีแต่ละตอนโดยทั่วไปจะมากกว่า 40 นาทีหากผู้ชมไม่สนใจหรือไม่เข้าใจเรื่องมากนัก แต่หากผู้ชมไม่สนใจหรือไม่เข้าใจเรื่องอาจเป็นไปได้ว่าพวกเขาจะไม่มีอารมณ์ที่จะรับชมจนจบทั้งเรื่อง นอกจากนี้เนื้อหาในแต่ละตอนที่ซับซ้อนมากเกินไป จังหวะที่ยืดเยื้อ คำบรรยายที่น่าเบื่อ โครงสร้างและบรรยากาศของเรื่องที่ไม่มีจังหวะก็สามารถทำให้ผู้ชมเกิดความเบื่อหน่ายและไม่รู้สึกเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของสารคดี โดยสรุปแล้ว สารคดีที่มีระยะเวลาที่ยาวเกินไปจะทำให้ยากต่อการจับใจความสำคัญและดึงดูดให้ผู้ชมรับชมจนจบเรื่อง ดังนั้นการควบคุมเวลาจึงต้องคำนึงถึงความชอบของผู้ชมเพื่อให้ผู้ชมยอมรับสารคดีเรื่องนี้ได้มากขึ้น

6.3 เนื้อหาที่มีความคล้ายคลึงกัน ขาดการสำรวจลักษณะเฉพาะและความหมายแฝงทางวัฒนธรรมของชา

เมื่อพิจารณาจากประเภทของสารคดี เนื้อหาของสารคดีส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นไปที่การสืบทอดและการเปลี่ยนแปลงของชา ซึ่งเนื้อหาเหล่านี้มีความคล้ายคลึงกันในระดับสูง วัฒนธรรมชาเป็นความซับซ้อนที่ผสมผสานระหว่างมารยาท สุขภาพ อาหาร ศิลปะ และการสืบทอด แต่สารคดีส่วนใหญ่ยังขาดการให้ความสำคัญกับความหมายแฝง ลักษณะเฉพาะ จิตวิญญาณทางวัฒนธรรม และการสืบทอดของวัฒนธรรมชา สารคดีเรื่อง “Tea: Story of the Leaf” เป็นที่ยอมรับของผู้คนตั้งแต่มีการเปิดตัว วิธีการสร้างสรรค์แบบ “ชา + ผู้คน + เรื่องราว” ได้กลายเป็นแบบอย่างให้กับสารคดีเกี่ยวกับชา อย่างเช่นในสารคดีเรื่อง “Tea in China” ก็ได้ใช้วิธีการสร้างสรรค์นี้ กล่าวคือ ให้ชาเป็นตัวหลักของเรื่องและมีการใส่ความหมายเชิงมนุษยศาสตร์เข้าไปในชาผ่านการเล่าเรื่อง ปัจจุบันความคิด

สร้างสรรค์ของสารคดีถูกจำกัดไว้ในรูปแบบเดียวก่อให้เกิดรูปแบบของการเล่าเรื่องที่ตายตัว ซึ่งทำให้เสน่ห์ของสารคดีลดลงเป็นอย่างมาก ผู้ชมจะค่อยๆ เบื่อหน่ายกับสุนทรียะจากภาพและเรื่องราวเช่นนี้ และหมดความสนใจในการรับชม และหากไม่มีคำบรรยายหรือข้อความอธิบายเพิ่มเติม การแยกแยะความแตกต่างระหว่างชาแต่ละประเภทอย่างถูกต้องจะยากยิ่งขึ้นไปอีก อีกทั้งจะสัมผัสและไม่สามารถรับรู้ถึงลักษณะเฉพาะและความหมายแฝงทางวัฒนธรรมของวัฒนธรรมชาที่อยู่ภายใต้เลนส์ของสารคดีได้

การสร้างสรรค์ผลงาน

กระบวนการถ่ายทำไม่ได้เป็นเพียงกระบวนการบันทึกเท่านั้น แต่ยังเป็นทำให้วัฒนธรรมชาวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น และความสัมพันธ์ระหว่างผู้คนกับชากลับคืนสู่สภาพเดิมหรือถูกนำเสนอซ้ำอีกครั้ง โดยวิธีการบันทึกนี้แสดงถึงสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างเป็นกลาง ต้องมีความสอดคล้องกันในการเล่าเรื่อง และในกระบวนการถ่ายทำเนื้อหาต้องมีรายละเอียดที่ชัดเจน

1. การเลือกเลนส์กล้องและอุปกรณ์

สำนวนจีนกล่าวว่า “เมื่อต้องการผลงานที่ดี ก็ต้องลับเครื่องมือให้คมก่อน” การเลือกอุปกรณ์ถ่ายภาพมีความสำคัญมาก หากในสารคดีต้องการเอฟเฟกต์และคุณภาพที่ดีที่สุด ในกระบวนการถ่ายภาพทั้งหมดจำเป็นต้องใช้กล้องสะท้อนภาพเลนส์เดี่ยว Single-lens reflex camera (SLR) ในการถ่ายภาพนิ่ง และใช้กล้อง DV รับผิดชอบในการถ่ายภาพยนตร์เคลื่อนไหว และสุดท้ายมีการเลือกอุปกรณ์ถ่ายภาพเป็น Nikon D800 และ Canon 60D (ตารางที่ 3-3)

ตารางที่ 3-3 การเลือกเลนส์กล้องและอุปกรณ์

การเลือกเลนส์กล้องและอุปกรณ์	
 <p>(online), 2021</p>	 <p>(online), 2022</p>

<p>Nikon D800 ในฐานะเป็นกล้องฟูลเฟรมมีเอาต์พุตจริง 36.3 ล้านพิกเซล สิ่งนี้จะช่วยปรับปรุงคุณภาพของภาพสารคดีอย่างมาก และเมื่อพิจารณาจากเหตุผลเชิงวัตถุ เช่น แสงสลัวและแหล่งกำเนิดแสงในร่มไม่เพียงพอรหว่างการถ่ายภาพ Nikon D800 ก็สามารถรับมือได้ดี</p>	<p>Canon 6D มีไมโครโฟนโมโนในตัวสำหรับการบันทึก ซึ่งสามารถเชื่อมต่อกับขั้วต่อไมโครโฟนสเตอริโอภายนอก และมีฟังก์ชันปรับระดับการบันทึก ลดเสียงลมและลดทอนสัญญาณรบกวน</p>	
<p>การวิเคราะห์เลนส์กล้อง</p>		
<div style="text-align: center;"> </div> <p>(online), 2022 EF 24-70mm f/2.8L II (https://www.canon.com.cn/product/ef2470f28lII/)</p>	<div style="text-align: center;"> </div> <p>(online), 2021 Z 24-120mm f/4 S (https://www.nikon.com.cn/s_c_CN/product/nikkor-lenses/z-mount/zoom/telephoto-zoom/z-24-120mm-f-4-s)</p>	<div style="text-align: center;"> </div> <p>(online), 2022 RF24-105mm F4 L IS USM (https://www.canon.com.cn/product/rf24105f4lis/sample.html#hover)</p>
<p>เลนส์นี้เหมาะสำหรับถ่ายภาพสัมภาษณ์ผู้คน รูรับแสงกว้าง 2.8 ช่วยให้พื้นหลังเบลอและเน้นตัวของบุคคลได้ดีขึ้น</p>	<p>ข้อดีของเลนส์นี้คือไม่เพียงแต่สามารถถ่ายภาพระยะใกล้เท่านั้น แต่ยังใช้สำหรับการถ่ายภาพทางอากาศและภาพสิ่งแวดล้อมอีกด้วย ความรู้สึกบีบอัดที่เกิดจากเทเลโฟโต้จะทำให้ผู้ชมมุ่งความสนใจไปที่เนื้อหาในภาพมากขึ้น</p>	<p>เป็นเลนส์ที่นิยมใช้กันทั่วไปเหมาะกับการถ่ายภาพระยะกลาง ฉากต่างๆ ในภาพยนตร์ส่วนใหญ่ถ่ายด้วยเลนส์ชนิดนี้</p>

การวิเคราะห์การถ่ายทำ		
เลนส์กล้อง	ภาพ	รายละเอียด
	 	<p>ชื่ออุปกรณ์: Canon EOS 6D</p> <p>เลนส์: Sony EF 24-70mm F2.8</p> <p>ความละเอียดวิดีโอ: 1920x1080</p> <p>อัตราเฟรม: 25fps</p> <p>ทางยาวโฟกัส: 50 มม</p> <p>รูรับแสง: F2.8</p> <p>ชัตเตอร์/มุม: 50/1</p> <p>ISO/EI: 800</p>
	 	<p>ชื่ออุปกรณ์: Nikon D800</p> <p>เลนส์: Z 24-120 มม. F4</p> <p>ความละเอียดวิดีโอ: 1920x1080</p> <p>อัตราเฟรม: 30fps</p> <p>ทางยาวโฟกัส: 85 มม</p> <p>รูรับแสง: F4</p> <p>ชัตเตอร์/มุม: 600/1</p> <p>ISO/EI: 600</p>

		ชื่ออุปกรณ์: Canon EOS 6D เลนส์: Sony FE PZ 24-70mm F2.8 G ความละเอียดวิดีโอ: 1920x1080 อัตราเฟรม: 25fps ทางยาวโฟกัส: 50 มม รูรับแสง: F4 ชัตเตอร์/มุม: 60/1 ISO/EI: 800
---	--	--

2. ขั้นตอนการถ่ายทำ

ในวันที่ 6 7 และ 8 พฤศจิกายน 2565 ใช้เวลา 3 วันในการสัมภาษณ์ โดย ทำการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 3 ท่าน เพื่อค้นหาว่าวัฒนธรรมชาในความคิดของพวกเราเป็นอย่างไร ซึ่งการทำความเข้าใจกับสิ่งเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพูดคุยแลกเปลี่ยนในลำดับต่อไป โดยการสัมภาษณ์แต่ละท่านใช้เวลาเกือบ 3 ชั่วโมง โดยขณะการสัมภาษณ์ผู้วิจัยก็ค่อย ๆ มีโครงสร้างลำดับการติดต่อของภาพยนตร์ทั้งหมดอยู่ในใจคร่าว ๆ จากนั้นได้ร่าง Story Board ขึ้น เพื่อกำหนดเนื้อหาทั้งหมดของภาพยนตร์ (ตารางที่ 3-4)

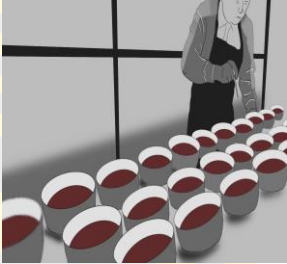
ตารางที่ 3-4 story Board

ตอนที่	ชื่อที่	คำอธิบาย	วิธีการถ่ายทำ	แสงและไฟ	ภาพ	เนื้อหา/การสื่อความหมาย
1	1	วัฒนธรรมชาโลก	ติดต่อผ่านคอมพิวเตอร์			ในตอนที่ 1 เป็นการแนะนำวัฒนธรรมชาทั่วโลกในภาพรวม โดยจะเป็นการแนะนำสถานะ

ตอนที่	ชื่อ	คำอธิบาย	วิธีการ ถ่ายทำ	แสง และไฟ	ภาพ	เนื้อหา/การสื่อ ความหมาย
						<p>ของชาในโลกในปัจจุบัน ชาเป็น 1 ใน 3 เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ที่สำคัญในโลก</p> <p>ปัจจุบัน มันแสดงให้เห็นว่าคนส่วนใหญ่นิยมดื่มชา แต่กลับมีเพียงไม่กี่คนที่รู้เกี่ยวกับประวัติของชาและวิธีการผลิตชา ดังนั้น เนื้อหาในส่วนนี้ไว้ที่จุดเริ่มต้นของสารคดี ซึ่งเป็นการปูพื้นเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ “ชา” และยังเป็น การกระตุ้นความสนใจในการรับชมของผู้ชม และปูทางไปสู่การเล่าเรื่องของสารคดีต่อไป</p>

ตอนที่	ชื่อที่	คำอธิบาย	วิธีการถ่ายทำ	แสงและไฟ	ภาพ	เนื้อหา/การสื่อความหมาย
	2	มีประเทศที่มีคนดื่มชาต่อมากที่สุดในโลก	ถ่ายภาพว่างเปล่าและภาพพาโนรามา (ใช้พาโนรามาเพื่อแสดงบรรยากาศได้ดีขึ้น)	แสงธรรมชาติ (แสงธรรมชาติสามารถถ่ายทอดได้ดีอย่างเหมาะสมเมื่อถ่ายภาพ)		แนวคิดแรกของตอนที่ 1 คือ “ท้องฟ้า” “ท้องฟ้า” สามารถเข้าใจได้ว่าเป็นธรรมชาติ และยังสามารถเข้าใจได้ว่าเป็นเวลาอีกด้วย ทุกสิ่งในโลกมีชีวิตและพัฒนาภายใต้ท้องฟ้า ภาพนี้แสดงถึงความหลากหลายของวัฒนธรรมชาในโลก วัฒนธรรมชา รูปแบบต่างๆ มีอยู่ทั่วโลก
	3	พฤติกรรมการดื่มชาส่งอิทธิพลต่อทั้งยุโรป	ถ่ายแบบซ้อนขึ้นบนและแบบพาโนรามา	แสงธรรมชาติ		ใช้อาคารสถาปัตยกรรมที่เป็นเอกลักษณ์มาบ่งบอกถึงประเทศที่กำลังจะกล่าวถึงในเรื่อง เมื่อผู้คนพูดถึงวัฒนธรรมชา สิ่งแรกที่พวกเขา

ตอนที่	ชื่อที่	คำอธิบาย	วิธีการถ่ายทำ	แสงและไฟ	ภาพ	เนื้อหา/การสื่อความหมาย
						นึกถึงนอกจากจีนแล้ว ยังมีประเทศอื่นๆ ที่มีวัฒนธรรมชาติด้วยเช่นกัน
	4	ชาวอังกฤษเชี่ยวชาญเทคนิคการผสมชาและคิดค้นวัฒนธรรมน้ำชายามบ่ายที่ได้รับค่านิยมไปทั่วโลก แต่ที่นี่ไม่ได้เป็นประเทศที่ผลิตชา นี่คือการอธิบายถึงเรื่องราวของชาอังกฤษและเป็นเรื่องราวที่	การถ่ายภาพพระยะกลาง (เพื่อเน้นฉากและมีความสัมพันธ์เชิงโต้ตอบที่ดีกับคนที่ถูกถ่ายภาพและดึงดูดความสนใจของผู้ชม)	แสงธรรมชาติ		วัฒนธรรมชาของอังกฤษมีต้นกำเนิดทางประวัติศาสตร์และมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ สิ่งนี้เป็นการอธิบายถึงความเปิดกว้างของวัฒนธรรมชา

ตอนที่	ชื่อที่	คำอธิบาย	วิธีการ ถ่ายทำ	แสง และไฟ	ภาพ	เนื้อหา/การสื่อ ความหมาย
		เกี่ยวข้องกับพวกเราเป็นอย่างมาก				
	5	แม้ว่าประวัติศาสตร์การดื่มชาในรัสเซียจะไม่นานมาก แต่ชาก็มีบทบาทสำคัญในวัฒนธรรมประจำชาติรัสเซีย ชาวรัสเซียไม่เพียงแต่ชอบดื่มชาเท่านั้น แต่ยังคงค่อยๆ สร้างสรรค์และเป็น	ภาพถ่ายพระยะกลาง (ไม่เพียงแต่สามารถถ่ายภาพผู้คนได้เท่านั้น แต่ยังถ่ายภาพผู้คนได้นั้น แต่ยังสามารถถ่ายภาพถึงสิ่งแวดล้อมได้) อีกด้วย)	แสงสปอร์ตไลท์ในร่ม + แสงธรรมชาติ (เพื่อเน้นตัวละครเน้นความดึงดูดของ ผู้ชมไปที่พฤติกรรมของตัวละคร)		ทุกประเทศได้พัฒนาวัฒนธรรมของตนเอง การดื่มชาไม่ได้จำกัดอยู่เพียงกลุ่มเดียว นอกจากนี้ยังสามารถสัมผัสประสบการณ์ความสนุกในการดื่มชาได้อีกด้วย

ตอนที่	ชื่อที่	คำอธิบาย	วิธีการ ถ่ายทำ	แสง และไฟ	ภาพ	เนื้อหา/การสื่อ ความหมาย
		เจ้าของ วัฒนธรรม ชาอันเป็น เอกลักษณ์ ของตนเอง อีกด้วย				
	6	พระภิกษุ เป็นคนที่ แรกที่นำ เมล็ดชา มายังญี่ปุ่น และเป็น พระที่ทำให้ ชาวจีน รักชา ชาว ญี่ปุ่นพบ การยั้งชีพ ทางจิต วิญญาณ ในพิธีชง ชา เดือน เมษายน เป็นช่วง ฤดูทำ เหมืองชา ของทุกปี	ภาพ แบบพา โรนามา และ ภาพ ว่าง	แสง ธรรมช าติ		พิธีชงชาของญี่ปุ่น ยังเป็นส่วนสำคัญ ของวัฒนธรรม การดื่มชา ช่วยให้ ผู้ชมมีความเข้าใจ เบื้องต้นเกี่ยวกับ พิธีชงชาของญี่ปุ่น

ตอนที่	ชื่อที่	คำอธิบาย	วิธีการ ถ่ายทำ	แสง และไฟ	ภาพ	เนื้อหา/การสื่อ ความหมาย
		และยังเป็น ช่วงเวลาที่ถูก จับงานเลี้ยง น้ำชาอัน ยิ่งใหญ่อีกด้วย				
	7	การ เพาะปลูก ชาใน อินเดียก็ ได้รับ อิทธิพล จากชาว อังกฤษ เช่นกัน การผลิต ชาของ อินเดีย ค่อย ๆ พัฒนา และขยาย โดยได้รับ แรงผลักดัน จาก อังกฤษ คุณภาพ	ภาพ ระยะ ใกล้ ใกล้ชิด (จุดประ สงค์ ของ การ ถ่าย ภาพ ระยะ ใกล้คือ การให้ ผู้ชม มอง เห็น แก่นแท้ ผ่าน พื้นผิว ของ	แสงไฟ ด้านข้าง ง (เน้น โครง ร่าง ของ วัตถุ และ เน้น วัตถุ)		ฉากนี้ไม่ใช่แค่การ เห็นใบชาเท่านั้น แต่เป็นการเห็นว่า ใบชาสามารถ เจริญงอกงามได้ ไม่ว่าจะอยู่ที่ใด นอกจากนี้ยังเป็น การยืนยันถึง อิทธิพลที่ หลากหลายของ วัฒนธรรมชาอีก ด้วย

ตอนที่	ชื่อที่	คำอธิบาย	วิธีการถ่ายทำ	แสงและไฟ	ภาพ	เนื้อหา/การสื่อความหมาย
		และผลผลิตของชาที่ได้รับบริการปรับปรุงอย่าง ต่อเนื่อง เช่นกัน ชาอินเดียจึงกลายเป็นหนึ่งในแหล่ง จัดหาหลัก สำหรับ ตลาดชา ทั่วโลก โดยเฉพาะ ตลาด ผู้บริโภค ชาอังกฤษ	วัตถุ)			
	8	ชาว ตะวันออก ตะวันตก ถึง ความหมา ยที่แท้จริง ของชีวิต ผ่านกาน้ำ	ภาพพา โนรามา กลาง (ไม่ เพียงแ ต่เน้น วัตถุ หลัก	ไฟด้าน ข้าง (ให้ใบ หน้าดู กิ่งมีด กิ่ง สว่าง เน้น		ในภาพนี้ ชายคน นี้กำลังนั่งอยู่บน สะพานสไตล์จีน พร้อมเฟอร์นิเจอร์ สไตล์จีนและชุด น้ำชา กำลังดื่มชา เพื่อเสริมสภาพ ภายในของเขา

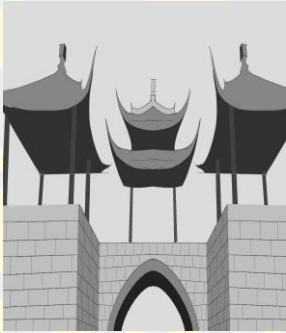
ตอนที่	ชื่อที่	คำอธิบาย	วิธีการถ่ายทำ	แสงและไฟ	ภาพ	เนื้อหา/การสื่อความหมาย
		ชา	เท่านั้นแต่ยังเน้นถึงสภาพแวดล้อมโดยรอบด้วย)	ความรู้สึกลึกลับและเป็นที่ลึกลับของพัฒนาตนเองผ่านการดื่มชา)		นอกจากนี้ก็น้ำชายังถูกวางไว้ทางด้านขวามือเพื่อให้เขาได้ง่ายขึ้น ในพิธีชงชา สิ่งสำคัญคือต้องส่งชาด้วยมือซ้ายและรินชาด้วยมือขวา และพวยกาไม่สามารถชี้ไปที่คนได้ ชาตะวันตกออกตระหนักรถึงความหมายที่แท้จริงของชีวิตผ่านภาษา
2	9	ต้นกำเนิดของชา	ตัดต่อผ่านคอมพิวเตอร์			ในตอนี่ 2 เป็นการแนะนำต้นกำเนิดของชาซึ่งเป็นความต่อเนื่องจากตอนที่แล้ว ต้นกำเนิดทางประวัติศาสตร์ของวัฒนธรรมชาจีน การเปลี่ยนแปลงของธรรมเนียมการดื่มชาจากสมัย

ตอนที่	ชื่อที่	คำอธิบาย	วิธีการ ถ่ายทำ	แสง และไฟ	ภาพ	เนื้อหา/การสื่อ ความหมาย
						โบราณสมัยใหม่ และสถานะของ วัฒนธรรมชาโน แต่ละยุคสมัย ซึ่ง เป็นการ เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับ วัฒนธรรมการดื่ม ชาของผู้ชมและ มารยาทในการดื่ม ชาขั้นพื้นฐาน
	10	“พื้นดิน” สามารถ เข้าใจได้ว่า เป็นสิ่ง หรือ ภูมิภาค ต่าง ๆ ประเทศ จีนมี ประชากร จำนวน มากและมี ภูมิทัศน์ ทาง ธรรมชาติ ที่อุดม	ตัดต่อ ผ่าน คอมพิวเตอร์			เป็นภาพแผนที่ ประเทศจีนโดยมี สัญลักษณ์ใบชา อยู่ตรงกลาง เป็น การแสดงให้เห็น ว่าจีนเป็น แหล่งกำเนิดของ วัฒนธรรมชาและ ชา

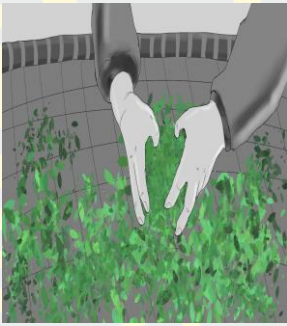
ตอนที่	ชื่อที่	คำอธิบาย	วิธีการ ถ่ายทำ	แสง และไฟ	ภาพ	เนื้อหา/การสื่อ ความหมาย
		สมบูรณ์ ภูมิภาค ต่าง ๆ ได้ สร้างชา และ วัฒนธรรม ที่แตกต่าง กัน				
	11	ชา แตกต่าง จาก เครื่องดื่ม อื่นๆ มี คุณค่าทาง วัตถุ คุณค่าทาง จิต วิญญาณ และคุณค่า ทาง วัฒนธรรม	ภาพ ระยะใกล้ ลึบปาน กลาง (เทคนิค การ ถ่ายภา พที่ใช้ ในการ สัมภาษณ์ บุคคล ส่วนใหญ่ เพื่อเน้น การฟัง ผู้ สัมภาษณ์ เล่า เรื่อง	ไฟข้าง + ไฟหน้า (เทคนิค การ จัดแสง ส่วน ใหญ่ใช้ สัมภา ษณ์ บุคคล)		การบอกเล่า เกี่ยวกับต้นกำเนิด ของชาผ่าน ผู้เชี่ยวชาญด้าน ชาทำให้เรื่องราว ทั้งหมดน่าเชื่อถือ ยิ่งขึ้น

ตอนที่	ชื่อที่	คำอธิบาย	วิธีการ ถ่ายทำ	แสง และไฟ	ภาพ	เนื้อหา/การสื่อ ความหมาย
			มาก ขึ้น)			
	12	เมื่อพูดถึง ที่มาของ ชากี้ต้อง พูดถึง “เทพเสิน หนง” ปัจจุบันมี ตำนาน มากมาย เกี่ยวกับ เทพเสิน หนงและ ชา การ ค้นพบชา ของเทพ เสินหนง ทำให้ชา ก้าวสู่เวที โลกอย่าง ไม่คาดคิด	ตัดต่อ ผ่าน คอมพิวเตอร์			การแสดง ภาพลักษณ์ของ เทพเสินหนงทำให้ ผู้ชมประทับใจ และมีความสนใจ ในต้นกำเนิดของ วัฒนธรรมชามาก ขึ้น

ตอนที่	ชื่อที่	คำอธิบาย	วิธีการ ถ่ายทำ	แสง และไฟ	ภาพ	เนื้อหา/การสื่อ ความหมาย
	13	ในสมัย ราชวงศ์ถัง การ บริโภคราช ได้รับ ความนิยม ไม่เพียงแต่ ทำให้ เส้นทาง สายไหม เจริญรุ่งเรี องเท่านั้น แต่ยัง วางรากฐา นสำหรับ การ เกิดขึ้น ของ เส้นทางค้า ขายบหลัง ม้าในเวลา ต่อมาอีก ด้วย	ตัดต่อ ผ่าน คอมพิวเตอร์			นำเสนอ สถาปัตยกรรม สมัยราชวงศ์ถัง แสดงถึงความ เจริญรุ่งเรืองใน สมัยนั้น ในยุคนี้ วัฒนธรรมชาวม ีความเจริญรุ่งเรือง

ตอนที่	ชื่อที่	คำอธิบาย	วิธีการ ถ่ายทำ	แสง และไฟ	ภาพ	เนื้อหา/การสื่อ ความหมาย
	14	มีกวีผู้มี ชื่อเสียง คนหนึ่งใน สมัย ราชวงศ์ถัง ซึ่งเป็น ปรมาจารย์ ด้านชาที่ มีชื่อเสียง มาก เช่นกัน ชื่อ ลู่ตง เขียน บทกวี เกี่ยวกับ ชาชื่อ “ชา เจ็ดชาม” อธิบายว่า สภาพ จิตใจดีขึ้น อย่างไร หลังจาก ดื่มชาเจ็ด ชาม ติดต่อกัน	ตัดต่อ ผ่าน คอมพิวเตอร์			หลังจากที่ดื่มชา เจ็ดชามเข้าสู่ ร่างกาย แล้ว ชา ช่วยให้ น้ำ และ ความร้อนเข้าไปสู่ ร่างกาย และนำ สารส่วนเกินและ เป็นอันตรายออก จากร่างกาย และ สร้างความ เชื่อมโยงภายใน ระหว่างชา กับ สุขภาพของมนุษย์

ตอนที่	ชื่อที่	คำอธิบาย	วิธีการ ถ่ายทำ	แสง และไฟ	ภาพ	เนื้อหา/การสื่อ ความหมาย
	15	วัฒนธรรม ชาได้รับ การพัฒนา มาเป็น เวลาหลาย พันปีใน ประเทศ จีน เนื่องจาก สภาพ อากาศ ดิน และ ปัจจัย วัตถุประ สงค์อื่นๆ ที่ แตกต่าง กัน การ เชื่อมโยง การผลิต และการ แปรรูปจึง แตกต่าง กันมาก ตั้งนั้น พฤติกรรม การดื่มชา ของชาว จีนทาง	ภาพ ระยะใกล้ ี่ (เพื่อ แสดง เทคนิค การ ผลิต เนื้อหา สำคัญ จะถูก วางไว้ ตรง กลาง ภาพ)	ไฟข้าง + แสง ธรรมชาติ (เน้น โครง ร่าง ของ บุคคล ที่ถูก ถ่ายภา พ)		การกระทำใน ภาพคือการ “वाद” นี้เป็น ขั้นตอนที่สำคัญ อย่างยิ่งในการ แปรรูปชา โดยมี วัตถุประสงค์ เพื่อให้ชาหมักได้ ดีขึ้น แม้ว่า ปัจจุบันโรงงานชา หลายแห่งจะใช้ เครื่องจักรในการ ทำตามขั้นตอนนี้ แต่ผู้ผลิตชารุ่น เก่ายังคงทำด้วย มือ

ตอนที่	ชื่อที่	คำอธิบาย	วิธีการ ถ่ายทำ	แสง และไฟ	ภาพ	เนื้อหา/การสื่อ ความหมาย
		ภาคเหนือ และ ภาคใต้จึง แตกต่างกัน				
	16	การชงชา ถือเป็น ศิลปะ อย่างหนึ่ง ศิลปะที่อยู่ เบื้องหลัง ชาทำให้ วัฒนธรรม จีนยั่งยืน	ภาพ ระยะ ใกล้	ไฟตาง กลาง (เพื่อ แสดง พื้นผิว ด้านห น้ำของ ชุน้ำ ชา ทำ ให้เห็น รูปทรง ได้ ชัดเจน มาก ยิ่งขึ้น		วัฒนธรรมพิธีชง ชาเริ่มต้นกำเนิดใน ประเทศจีน ความหมายแฝง ทางจิตวิญญาณ ของวัฒนธรรมชา เป็นลักษณะของ วัฒนธรรมจีนที่ โดดเด่นชนิดหนึ่ง ที่เกิดขึ้นจากการ ผสมผสาน ระหว่างการชงชา การชื่นชมชา การ ดมกลิ่นชา การ ดื่มชา การชิมชา และประเพณีอื่น ๆ ตลอดจน ความหมายแฝง และมารยาททาง วัฒนธรรมของจีน

ตอนที่	ชื่อที่	คำอธิบาย	วิธีการถ่ายทำ	แสงและไฟ	ภาพ	เนื้อหา/การสื่อความหมาย
3	17	วัฒนธรรมชาจีน	การตัดต่อด้วยคอมพิวเตอร์			ตอนที่ 3 ก็เป็นส่วนสำคัญของสารคดี จากการปูพื้นในสองตอนแรก ผู้ชมจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับที่มาของชา พัฒนาการของวัฒนธรรมชา และมารยาทในการดื่มชาแล้ว ดังนั้นตอนที่ 3 จึงเกี่ยวกับการแสดงออกของวัฒนธรรมชาจีนในชีวิตประจำวัน โดยจะมีการบรรยายของผู้เชี่ยวชาญ สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมการดื่มชาในชีวิตประจำวัน และการยกระดับทางอารมณ์ของผู้คน ซึ่งการเกิดขึ้นของชาเป็นการลดระยะห่าง

ตอนที่	ชื่อที่	คำอธิบาย	วิธีการถ่ายทำ	แสงและไฟ	ภาพ	เนื้อหา/การสื่อความหมาย
						ระหว่างการสื่อสารของผู้คนให้สั้นลง
	18	“ผู้คน” คือจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของอารยธรรมทางวัฒนธรรมทั้งหมด และยังเป็นผู้นำและผู้เผยแพร่ความสัมพันธ์ทั้งหมดอีกด้วย	ภาพระยะกลาง	ไฟข้างหน้าและไฟหลัง (เน้นแหล่งกำเนิดแสงไปที่ตัวละครของเรื่องและเน้นความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ผ่านโครง		ฉากนี้แสดงให้เห็นว่าตัวเอกหลิวเฉินรินซาให้แขกและบอกเล่าความเข้าใจของเธอเกี่ยวกับวัฒนธรรมซา เธอเรียนรู้ความรู้เกี่ยวกับซาจากปู่ของเธอเมื่อตอนที่เธอยังเป็นเด็กและเริ่มมีความสนใจในเรื่องนี้อย่างมาก เธอเริ่มเรียนในด้านนี้มาตั้งแต่เด็กและตอนนี้ได้กลายเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านซาแล้ว ในความเห็นของเธอ

ตอนที่	ชื่อที่	คำอธิบาย	วิธีการถ่ายทำ	แสงและไฟ	ภาพ	เนื้อหา/การสื่อความหมาย
				ร่างของตัวละครทั้งสอง)		การเผยแพร่วัฒนธรรมชาเป็นสิ่งที่ศิลปินชาทุกคนควรทำ
	19	วัฒนธรรมชาใช้ชาเป็นสื่อกลางและเชื่อมโยงวัฒนธรรมต่างๆ เข้ากับชาอย่างเป็นธรรมชาติผ่านการชิมชาและวิธีการอื่นๆ ซึ่งจะช่วยยกระดับชีวิตจิตวิญญาณของผู้คนให้สูงขึ้น	ภาพระยะใกล้	แสงแบบย้อนแสง + ไฟเสริมหน้า		วัฒนธรรมชาที่มีความเปิดกว้างอย่างมาก ไม่เพียง แต่เป็นวัฒนธรรมระหว่างผู้คนกับชาเท่านั้น แต่ยังมี ความเชื่อมโยงถึงอาหาร ตัวอักษร ประติมากรรม เพลงและการเต้นรำ ศาสนา วรรณกรรม มารยาท ประเพณี และด้านอื่น ๆ

ตอนที่	ชื่อที่	คำอธิบาย	วิธีการถ่ายทำ	แสงและไฟ	ภาพ	เนื้อหา/การสื่อความหมาย
	20	ปู่ของหลิวเฉินเป็นผู้สืบทอดวัฒนธรรมชา เขาเชื่อว่าวัฒนธรรมชาจะต้องได้รับการสืบทอดต่อไป	ภาพระยะไกลปานกลาง	แสงธรรมชาติ		เขาไม่เต็มใจที่จะออกจากบ้านเกิด เพราะเขารู้สึกว่ามีเพียงที่นี่เท่านั้นที่เขาสามารถชื่นชมจิตวิญญาณของชาได้ เขาจะไปนั่งที่ร้านน้ำชาทุกวันไม่ว่าตกลูกหรือแดดออก
	21	ในฐานะผู้สืบทอดชาไม่เพียงต้องรู้เทคนิคและมารยาทในการดื่มชาเท่านั้นแต่ยังต้องมีเทคนิคที่มีความชำนาญในขั้นตอนการชงชาด้วย	ภาพระยะใกล้	แหล่งกำเนิดแสงด้านหน้า + ไฟแบบย้อนแสง (เงาตัวละครและเน้นไปที่เทคนิคการชง		วิธีการในภาพคือ “ล้างชา” จุดประสงค์หลักคือเพื่อทำลายฤทธิ์ออกซิเดสในใบสดด้วยอุณหภูมิสูงและยับยั้งการเกิดออกซิเดชันของโพลีฟีนอลในชาในใบสด

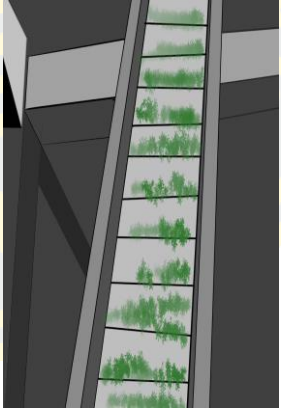
ตอนที่	ชื่อที่	คำอธิบาย	วิธีการ ถ่ายทำ	แสง และไฟ	ภาพ	เนื้อหา/การสื่อ ความหมาย
				ซา)		
	22	ประเทศ จีนเป็น ประเทศที่ มีมารยาท มาตั้งแต่ สมัย โบราณ และ มารยาท ในการ ต้อนรับ ของพิธีชง ชาก็เต็มไปด้วย วัฒนธรรม จีน มากมาย	ภาพ ระยะ ใกล้	ไฟบน + ไฟ เสริม หน้า		วัฒนธรรมชาที่มี เนื้อหาที่ซับซ้อน มาก เช่น จริยธรรมในการ ชงชา พิธีชงชา ชุดน้ำชา หนังสือ ชา ภาพวาดชา ศิลปะชา การ เรียนรู้วัฒนธรรม และมารยาทเป็น เรื่องที่สำคัญ สำหรับนักดื่มชา ทุกคน

ตอนที่	ชื่อที่	คำอธิบาย	วิธีการ ถ่ายทำ	แสง และไฟ	ภาพ	เนื้อหา/การสื่อ ความหมาย
	23	ใน ประเทศ จีน มีเจ็ด สิ่งที่ควร ทำเมื่อเปิด ประตู มี เพียงขา เท่านั้นที่ สามารถ สร้าง วัฒนธรรม ได้	ภาพ ระยะ กลาง	แสง ธรรมชาติ+ไฟ เสริม ไฟหน้า		ผู้เชี่ยวชาญด้าน ชาเล่าถึงอิทธิพล ของชาและ วัฒนธรรมชา ทำ ให้เรื่องราวมี ความชัดเจนมาก ขึ้น
	24	ชายังมี ความสัมพันธ์ ใกล้ชิด กับศาสนา อีกด้วย วัฒนธรรม ชาจีน รวบรวม แก่นแท้ ของลัทธิ ขงจื้อ พุทธ ศาสนา และลัทธิ เต๋าใน ระดับ	ภาพ ระยะใกล้ (เมื่อ ถ่ายภา พ ระยะใกล้ ผู้ชม จะ เข้าใจ ความห มายอัน ลึกซึ้ง ของ วัตถุใน ภาพได้)	ไฟ บน+ ไฟ เสริม หน้า		เน้นการจัดวาง วัตถุในภาพ วัฒนธรรมชา และ วัฒนธรรม ทางศาสนาแยกมี ความสัมพันธ์กัน อย่างใกล้ชิด

ตอนที่	ชื่อที่	คำอธิบาย	วิธีการ ถ่ายทำ	แสง และไฟ	ภาพ	เนื้อหา/การสื่อ ความหมาย
		สูงสุด และ ผสมผสาน หลักการ พื้นฐาน ของสำนัก ความคิด ทั้งสาม แห่ง				
4	25	บทบาท ของชา	ตัดต่อ ผ่าน คอมพิวเตอร์			ตอนที่ 4 เป็นการ แนะนำบทบาท และหน้าที่ของชา ชาต่างชนิดกันมี สรรพคุณที่ แตกต่างกัน ชาไม่ เพียงแต่สามารถ ใช้เป็นเครื่องดื่ม เพื่อรองท้อง แก่ เลี่ยน ใช้เป็นยา ขับความร้อน ล้าง พิษ หรือแม้แต่ชา บางชนิดยังมีฤทธิ์ ในการดูแล สุขภาพเท่านั้น ใน ขณะเดียวกันชา ยังสามารถใช้ ยกระดับอารมณ์ และความคิดของ

ตอนที่	ชื่อที่	คำอธิบาย	วิธีการถ่ายทำ	แสงและไฟ	ภาพ	เนื้อหา/การสื่อความหมาย
						ผู้คนที่ช่วย ซึ่ง เป็นประโยชน์ อย่างมาก
	26	ชา มี ทั้งหมด 6 ประเภท ซึ่ง สามารถ แบ่งตามสี ของชา ได้แก่ ชาเขียว ชาขาว ชาเหลือง ชาหลงจิ่ง ชาดำ และชาแดง	ตัดต่อ ผ่าน คอมพิวเตอร์			สารคดีเรื่องนี้เป็น หัวข้อเรื่อง "ชา" ดังนั้นทั้งเรื่องจึง เกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ทาง สังคมที่เกี่ยวข้อง กับ "ชา" ทุก รสนิยมและทุก วัฒนธรรมมีความ เกี่ยวข้องอย่าง ใกล้ชิดกับสวรรค์ ดิน และผู้คน
	27	ผลทาง เกสซ์ วิทยาของ ชาอุหลง ส่วนใหญ่ ในการ ป้องกัน	ภาพ ระยะ กลาง	แสง ธรรมชาติ+ไฟ เสริม ไฟหน้า		ผู้เชี่ยวชาญด้าน ชาจะแนะนำการ จำแนกประเภท และหน้าที่ของชา ให้ผู้ฟังเข้าใจถึง หน้าที่และ ความหมายแฝง

ตอนที่	ชื่อที่	คำอธิบาย	วิธีการ ถ่ายทำ	แสง และไฟ	ภาพ	เนื้อหา/การสื่อ ความหมาย
		มะเร็งและ การ ต่อต้านวัย				ของชาได้โดยตรง มากขึ้น
	28	ปัจจุบัน โรงงานชา หลายแห่ง หันมาใช้ กระบวนการ แปร รูปแบบ อัตโนมัติ แม้ว่า ประสิทธิภาพ จะสูง กว่าการ ผลิต แบบเดิมๆ แต่ก็ขาด อารมณ์ ความรู้สึก และ ความหมา ยของชาที่ ทำด้วยมือ	ภาพพา โรนามา	แสง ธรรมชาติ		การผสมผสาน ระหว่าง เทคโนโลยีการชง ชาแบบดั้งเดิม และโรงงาน สมัยใหม่เป็น สัญลักษณ์ของ ความต่อเนื่องของ วัฒนธรรมชา

ตอนที่	ชื่อที่	คำอธิบาย	วิธีการถ่ายทำ	แสงและไฟ	ภาพ	เนื้อหา/การสื่อความหมาย
	29	หากคุณมีแผลในปากบ่อยๆ หรือเป็นร้อนใน เราสามารถดื่มชาชาวดิ่มชาชาวดิ่ได้ แผลในช่องปากจะหายได้	ภาพพาโรนามา	แสงธรรมชาติ+ไฟเสริมไฟหน้า		เหลียวซือเป็นศิลปินชาออวูโส เธอไม่เพียงแต่มีส่วนร่วมในอุตสาหกรรมวัฒนธรรมชาเท่านั้น แต่ยังเปิดบริษัทชาของเธอเองด้วย ความรู้เรื่องชาของเธอก็ลึกซึ้งเช่นกัน เธออธิบายว่าควรดื่มชาชนิดใดในสถานการณ์ใดบ้าง กระตุ้นความสนใจของผู้ชมในเรื่องชา
	30	การชงชา มีหลายขั้นตอนซึ่งไม่เพียงแต่ต้องใช้ความอดทนเท่านั้น แต่ยังคงต้อง	ภาพระยะกลาง	แสงธรรมชาติ+ไฟเสริมไฟหน้า		เทคนิคในภาพคือ “การเกลี่ยชา” หลังจากเลือกชาใหม่แล้วจะต้องเกลี่ยชาบนเสื่อไม้ไผ่ให้เท่าๆ กัน 3 ถึง 4 ครั้งในระหว่างกระบวนการ และกลิ่นหอมของชา

ตอนที่	ชื่อที่	คำอธิบาย	วิธีการ ถ่ายทำ	แสง และไฟ	ภาพ	เนื้อหา/การสื่อ ความหมาย
		เคารพ วัฒนธรรม ชาด้วย				ค่อยๆกระจาย ออกไป
	31	กลิ่นชาที่มี หลาย ประเภท ซึ่งส่วน ใหญ่มา จาก วัฒนธรรม ชาที่มี ประวัติศา สตร์ ยาวนาน ใน ประเทศ ของฉิน	ภาพ ระยะ ใกล้	แสง จาก ด้าน ข้าง		กลิ่นหอมของชา เป็นผลมาจาก กระบวนการชง ชา
	32	ชาที่มี สารอาหาร เกือบ 500 ชนิด ที่ร่างกาย มนุษย์ ต้องการ	นี่คือ ภาพ ระยะใกล้ ของ ใบชา	แสง ด้านบ น		ใบชาอยู่ในฝ่ามือ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ ของชีวิตก็เหมือน ชา ใบชาทุกใบมี อุณหภูมิเท่าฝ่ามือ

ตอนที่	ชื่อที่	คำอธิบาย	วิธีการถ่ายทำ	แสงและไฟ	ภาพ	เนื้อหา/การสื่อความหมาย
		สามารถชะลอวัยยับยั้งโรคหลอดเลือดหัวใจลดน้ำหนักขจัดไขมันบำรุงจิตใจ ฯลฯ				
5	33	การสืบทอดชา	ติดต่อผ่านคอมพิวเตอร์			ตอนที่ 5 เกี่ยวกับการสืบทอดวัฒนธรรมชาวัฒนธรรมชาส่งอิทธิพลต่อผู้คนจากรุ่นสู่รุ่น ชาได้เชื่อมโยงโชคชะตาของชาวจีนเข้าด้วยกัน ได้มีเรื่องเล่าเกี่ยวกับชาที่เล่าสืบต่อกันมาเป็นจำนวนมาก และในปัจจุบันก็มีเครื่องดื่มประเภทชาใหม่ ๆ เกิดขึ้นอย่างมากมาย ในฐานะที่เป็นคนหนุ่มสาวรุ่นใหม่

ตอนที่	ชื่อที่	คำอธิบาย	วิธีการ ถ่ายทำ	แสง และไฟ	ภาพ	เนื้อหา/การสื่อ ความหมาย
						พวกเราไม่ เพียงแต่ต้อง เข้าใจวัฒนธรรม เท่านั้น แต่ยังต้อง ก้าวไปข้างหน้า และสืบทอดและ ส่งต่อวัฒนธรรม อันดีงามนี้ต่อไป
	34	ฉันสัมผัส วัฒนธรรม ชามา 7 ปี แล้ว คน รอบข้าง ได้รับอิทธิ พลจากฉัน และชอบ ดื่มชา	ภาพ ระยะ กลาง	ไฟ หน้า+ ไฟบน		ภาพแสดง กิจกรรมส่งเสริม วัฒนธรรมชาติที่ ดำเนินการโดย เหลียว ซื่อ เธอ แนะนำให้ผู้คน รู้จักกับประเภท สรรพคุณ ศิลปะ ชา และ วัฒนธรรมชา เธอเชื่อว่าการ เผยแพร่ วัฒนธรรมชาจีน นั้นต้องอาศัยคน หนุ่มสาว ซึ่งไม่ เพียงแต่ต้องสืบ ทอดรูปแบบของ ศิลปะชาเท่านั้น แต่ที่สำคัญกว่า นั้นคือจิตวิญญาณ

ตอนที่	ชื่อที่	คำอธิบาย	วิธีการถ่ายทำ	แสงและไฟ	ภาพ	เนื้อหา/การสื่อความหมาย
						ของวัฒนธรรมชา
	35	ตราบไตที่ทุกคนรู้สึกว่าคุณรักใคร่ๆ ก็จะทำให้ทุกคนมั่นใจว่าพวกเขาจะคิดว่าเป็นปรากฏการณ์ที่ดีมาก	ภาพระยะกลาง	ไฟหน้า + ไฟเสริมด้านหน้า		คนส่วนใหญ่มีความสนใจในวัฒนธรรมชา และผู้คนที่ชื่นชอบขั้นตอนการชงและชิมชาด้วย
	36	เครื่องดื่มผสมรูปแบบใหม่ที่แตกต่างจากการชงชาแบบดั้งเดิมให้คนหนุ่ม	ภาพระยะกลาง	แสงธรรมชาติ + ไฟเสริมไฟหน้า		Liao Si เชื่อว่าวัฒนธรรมชามีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ในความเห็นของเธอ การเกิดขึ้นของเครื่องดื่มชาใหม่ๆ นั้นเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้

ตอนที่	ชื่อที่	คำอธิบาย	วิธีการถ่ายทำ	แสงและไฟ	ภาพ	เนื้อหา/การสื่อความหมาย
		สาวได้สัมผัสถึงความลึกซึ้งของวัฒนธรรมชาวจีนมากขึ้น				แต่เราต้องไม่ลืมวัฒนธรรมชาวจีน
	37	ชาวมืดมีความเปิดกว้างการดื่มชาในแต่ละวันมีหลากหลายรูปแบบ	ภาพระยะใกล้	แสงธรรมชาติ		ภาพแสดงเทคนิคการเทชาลงในชาวมืด โครงสร้างของชาวมืดแบ่งออกเป็นฝาด้วยชา ถ้วยชา และจานรอง ซึ่งคล้ายกับแนวคิดห้องฟ้าพื้นดิน และชา
	38	ฉันจะจัดกิจกรรมชงชาให้กับเพื่อน ๆ และพวกเขาอาจมีความเข้าใจในเรื่องชามากขึ้น ฉันคิดว่านี่เป็นวิธีการ	ภาพพาโรนามา	แสงธรรมชาติ		ชาวจีนคุ้นเคยกับการปฏิบัติต่อแขกด้วยชาและมีมารยาทในการดื่มชา การสืบทอดวัฒนธรรมชาต้องอาศัยความพยายามของเราแต่ละคน ในขณะเดียวกันองค์กรทางสังคม

ตอนที่	ชื่อที่	คำอธิบาย	วิธีการ ถ่ายทำ	แสง และไฟ	ภาพ	เนื้อหา/การสื่อ ความหมาย
						วัฒนธรรมชา
	40	ชา เชื่อมโยง กับวิถีชีวิต ของชาว จีน และ ยังมี ความสัมพันธ์ กับกะบะก ลุ่มชาติ พันธุ์ต่าง ๆ ต่าง วัฒนธรรม ต่างความ เชื่อ แต่มี วัฒนธรรม ชาาร่วมกัน	ภาพ ระยะ กลาง	แสง แบบ ย้อน แสง		ชาคือการหลอม รวมของมนุษย์ และธรรมชาติ และยังเป็นการ หลอมรวมของวิถี ชีวิตอีกด้วย

ภาพที่ 3-18 การบันทึกวิดีโอตอนสัมภาษณ์ (Jinlong hu,2023)

หลังจากทำการเรียบเรียงเนื้อหาที่ได้จากการสัมภาษณ์ก็มีการกำหนดเนื้อหาในการถ่ายทำ โดยในขั้นตอนนี้ จะมีการเตรียมการเพื่อถ่ายทำภาพวิถีชีวิตของทุกคนและการนำเสนอพิธีชงชา โดยคนแรกคือ เหลี่ยวซือ เป็นอาจารย์อาวุโสด้านศิลปะการชงชา ดังนั้นจึงมีหลักสูตรการสอนวัฒนธรรมชาสำหรับนักเรียน ผู้วิจัยจึงปรับตารางเพื่อเตรียมพร้อมไปถ่ายทำในชั้นเรียนวัฒนธรรมชา ซึ่งภายใต้อิทธิพลของบรรยากาศเช่นนี้จึงทำให้ความรู้ความเข้าใจและความรู้สึกของวัฒนธรรมชาได้รับการ

ยกระดับมากขึ้น และยังทำให้ผู้คนจำนวนมากยินดีที่จะเสียสละเวลาและความพยายามในการเรียนรู้วัฒนธรรมชา

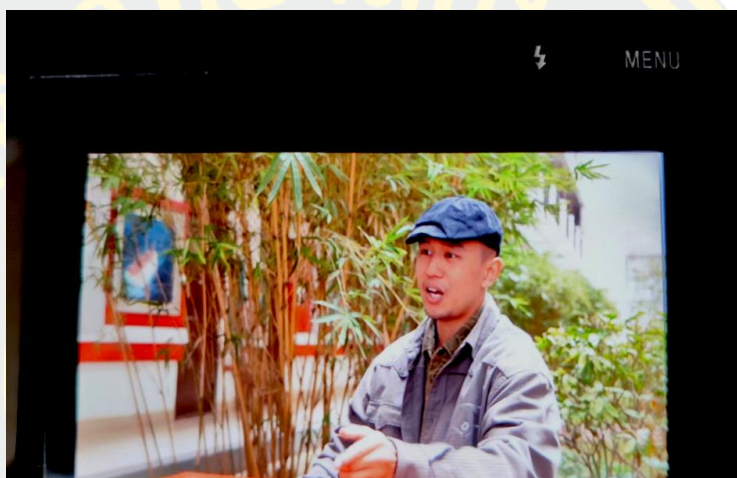
ภาพที่ 3-19 การบันทึกวิดีโอตอนสัมภาษณ์ (Jinlong hu, 2023)

ภาพที่ 3-20 การบันทึกวิดีโอตอนสัมภาษณ์ (Jinlong hu, 2023)

สำหรับการสัมภาษณ์อาจารย์หลิวเฉินและเซาเฟิงมีเวลาค่อนข้างมากและค่อนข้างยืดหยุ่น ดังนั้นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมชาที่ไม่ได้กล่าวถึงบางส่วนก็จะมีถ่ายใหม่เพิ่มเติมในภายหลังได้

ในด้านของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมฯ แม้ว่าทั้งสองท่านจะมีความเข้าใจและความคิดเห็นที่แตกต่างกัน แต่พวกเขาก็มีมุมมองเดียวกันคือความปรารถนาที่จะสืบทอดวัฒนธรรมฯ ซึ่งสำหรับคนหนุ่มสาวแล้ว การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม อิทธิพลจากคนรอบข้าง และอิทธิพลอย่างต่อเนื่องเท่านั้นที่ทำให้พวกเขาเข้าใจแก่นแท้ของวัฒนธรรมฯ ได้ดีขึ้น ซึ่งนี่คือสิ่งที่คนที่ชื่นชอบฯ ทุกคนหวังว่าจะสามารถกระตุ้นความคิดของผู้ชมเกี่ยวกับการสืบทอดและการพัฒนาของวัฒนธรรมฯ ได้

ภาพที่ 3-21 การบันทึกวิดีโอตอนสัมภาษณ์ (Jinlong hu, 2023)

ขั้นตอนหลังการผลิต

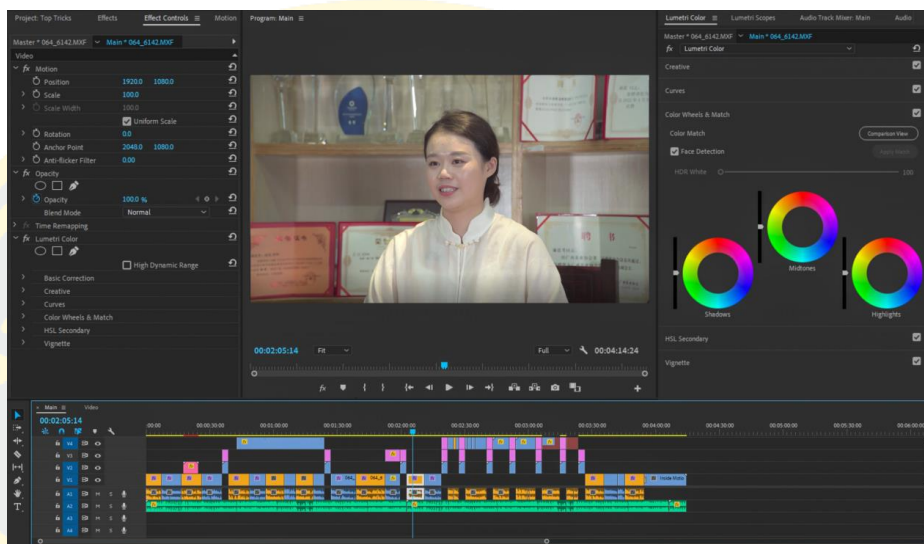
1. การตัดต่อ

การตัดต่อเป็นขั้นตอนสุดท้ายในการทำสารคดี เนื่องจากสารคดีเป็นการบันทึกเรื่องราวที่เป็นจริงและวิธีการเล่าเรื่องก็มีความสมจริง ดังนั้น แนวคิดในการตัดต่อของสารคดีจึงแตกต่างจากละครโทรทัศน์ทั่วไป แต่ถ้าเป็นเพียงแค่การบันทึกแต่ข้อเท็จจริงอย่างเดียวเท่านั้น ก็จะทำให้สารคดีดูน่าเบื่อ ขาดชีวิตชีวา และเพื่อทำให้ผู้ชมเข้าสู่บรรยากาศของเรื่องราวได้ดียิ่งขึ้น การตัดต่อก็ต้องสอดคล้องกับแนวทางและวิธีการบรรยาย เพื่อให้สารคดีมีความหมายและควรค่าแก่การรับชมมากขึ้น

การตัดต่อโดยทั่วไปมี 4 ขั้นตอน คือ 1.การสร้างโครงสร้างโดยรวม 2.การเขียนบทบรรยาย 3.เสียงและการสังเคราะห์เสียง 4.การปรับสีภาพ ขั้นตอนแรกคือการสร้างโครงสร้าง ซึ่งเป็นพื้นฐานของกระบวนการตัดต่อทั้งหมด โดยจัดโดยดูจาก footage ที่ถ่ายทั้งหมด ขั้นตอนที่สอง คือ การเขียนคำบรรยาย คำบรรยายเป็นวิธีการสำคัญในการเสริมข้อมูลภาพ ซึ่งส่วนนี้จะดำเนินการจริงหลังจากการตัดต่อคร่าว ๆ แล้ว ขั้นตอนที่สามคือ การพากย์เสียงและการสังเคราะห์เสียง ในขั้นตอนนี้ ต้องมีการ

เพิ่มผู้เสียงพากย์ เสียงพากย์ และเพลงประกอบ ขั้นตอนที่สำคัญคือการปรับสีภาพของสารคดี การตัดต่อสารคดีเริ่มต้นด้วยการสร้างโครงสร้างและสิ้นสุดด้วยการปรับสีภาพ ซึ่งการตัดต่อไม่ใช่แค่เทคนิคแต่ยังเป็นศิลปะประเภทหนึ่งอีกด้วย

ภาพที่ 3-22 ขั้นตอนการตัดต่อ (Jinlong hu, 2023)

2. เสียงและการปรับสี

การสังเคราะห์เสียงเรียกอีกอย่างว่า การพากย์เสียง แต่เสียงส่วนใหญ่เป็นเสียงที่บันทึกพร้อมกับเวลาที่ถ่ายทำจริง การใช้เสียงที่บันทึกในเวลาถ่ายทำจริง (synchronized sound) เพื่อให้เกิดอารมณ์ขณะพูดและบรรยากาศของสภาพแวดล้อมโดยรอบ ส่วนใหญ่จะใช้ในการสัมภาษณ์ตัวละคร ส่วนเสียงอื่น ๆ จำเป็นต้องบันทึกในภายหลังและจะทำในสตูดิโอ สารคดีบางเรื่องมีการเพิ่มคำบรรยายภาพ (ซับไตเติล) หลังจากพากย์เสียงแล้ว ซึ่งคำบรรยายภาพ (ซับไตเติล) ที่เพิ่มเข้ามานั้นมีไว้สำหรับบอกชื่อเรื่อง เปิดเรื่องและปิดเรื่อง บทสัมภาษณ์ตัวละคร ข้อมูลตัวละคร หรืออาจเป็นคำบรรยายที่มีประกอบการอธิบายเรื่อง โดยตำแหน่งของคำบรรยายภาพส่วนใหญ่จะอยู่ที่ด้านล่างตรงกลางของหน้าจอ และแบบอักษรแบบ KaiTi หรือ SimHei

สำหรับการเลือกดนตรีประกอบผู้วิจัยพยายามเพิ่มดนตรีสมัยใหม่เข้าไป ดนตรีที่มีจังหวะขึ้น ๆ ลง ๆ สามารถทำให้ภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ดูน่าสนใจยิ่งขึ้น โดนผู้วิจัยได้เลือกเพลงที่ชื่อว่า “Comprehension” ของศิลปินที่ชื่อว่าตังเจี๋ย เพลงนี้มีท่วงทำนองของเปียโนที่คมชัดซ้ำๆ ซึ่งทำให้ประสบการณ์ในการรับชมของผู้ชมรู้สึกยิ่งมากขึ้น

ตารางที่ 3-5 การวิเคราะห์ดนตรีประกอบ

การวิเคราะห์ดนตรีประกอบ	
 <p data-bbox="331 913 603 967">IVAN TORRENT HUMAN LEGACY</p> <p data-bbox="373 976 561 1008">(online), 2020</p>	<p data-bbox="900 452 1110 483">“human legacy”</p> <p data-bbox="647 501 1343 878">เพลง “Human Heritage” เป็นดนตรีอังกูรามที่สร้างสรรค์โดย Ivan Torrent นักแต่งเพลงชาวสเปน การตั้งชื่อที่ยิ่งใหญ่นี้ไม่เพียงแต่แสดงให้เห็นถึงอาคารมหัตถกรรมของโลกเท่านั้น แต่ยังรวมถึงวัฒนธรรมโลก ตลอดจนการสำรวจอารยธรรมของปราชญ์ทางประวัติศาสตร์ ซึ่งทั้งหมดนี้ได้ส่งเสริมการพัฒนาอันยิ่งใหญ่ของอารยธรรมมนุษย์ เจ้าของลิขสิทธิ์คือ TuneCore, Inc.</p> <p data-bbox="647 900 1362 1048">ความหมาย: ชลู่เป็นตัวแทนของตะวันออก กลองเป็นตัวแทนของพลัง เบสเป็นตัวแทนของซีฟเจอร์ และดนตรีอิเล็กทรอนิกส์เป็นตัวแทนของอนาคต</p> <p data-bbox="647 1070 1353 1272">วัฒนธรรมชาวจีนก็เป็นหนึ่งในอารยธรรมหัตถกรรมของโลก ดังนั้น การเพิ่มดนตรีอิเล็กทรอนิกส์สมัยใหม่เข้าไปในภาพยนตร์แสดงให้เห็นว่าเมื่อกาลเวลาเปลี่ยนแปลงรูปแบบของวัฒนธรรมชาก็ก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องเช่นกัน</p>
 <p data-bbox="331 1550 603 1626">Wild China</p> <p data-bbox="373 1787 561 1818">(online), 2021</p>	<p data-bbox="852 1303 1158 1335">“Great Wall Ensemble”</p> <p data-bbox="647 1375 1356 1532">เพลงนี้มาจากเพลงในสารคดี “Wild China” ที่แต่งโดย Barnaby Taylor เจ้าของลิขสิทธิ์คือ Warner Music Group</p> <p data-bbox="647 1554 1362 1702">ความหมาย: ดนตรีนี้มีสไตล์ที่ไพเราะผสมผสานสไตล์จีนอันหนักแน่นเข้ากับจังหวะสมัยใหม่ ทำให้ผู้ชมดื่มด่ำไปกับภาพยนตร์มากขึ้น</p> <p data-bbox="647 1724 1362 1980">เพลงนี้ใช้เครื่องดนตรีจีนซึ่งมีเสียงร้องที่โดดเด่น ความดัง และการผสมผสานระหว่างความแข็งและความนุ่มนวล ชิมปรากฏตัวครั้งแรกในคริสต์ศตวรรษที่ 3 แต่ก็เป็นเครื่องดนตรีทันสมัยที่ผู้รักดนตรีทั่วโลกชื่นชอบ ความหมายแฝงทางวัฒนธรรมสะท้อนถึงวัฒนธรรมชาวจีน และควรสืบทอดและส่งต่อ</p>

การวิเคราะห์ดนตรีประกอบ	
 <p>(online), 2005</p>	<p>“น้ำค้างต้นฤดูใบไม้ผลิ”</p> <p>เพลงนี้แต่งโดยผู้หลัก จี้อี้ เจ้าของลิขสิทธิ์คือ Yinshao Culture ความหมาย: เสียงขลุ่ยอันไพเราะในเพลงทำให้ผู้ชมได้สัมผัส ประสบการณ์ขั้นตอนการชงชา พวกเขาสามารถชื่นชมงานฝีมือ ของผู้ชงชาผ่านดนตรีเมื่อชงชา และสร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลาย และน่ารื่นรมย์</p>

สำหรับการปรับสีของภาพเป็นส่วนสุดท้ายของขั้นตอนทั้งหมด การปรับสีของสารคดีนั้นไม่ยุ่งยากเท่าที่ควรเมื่อเทียบกับสีในภาพยนตร์ เพราะสีในสารคดีส่วนใหญ่จะอิงจากสีในสภาพจริงเป็นหลัก โดยการปรับสีนั้นส่วนใหญ่จะเป็นการแก้ไขสี แก้ไขการเปิดรับแสง การจับคู่สีเป็นหลัก นอกจากนี้ การปรับสียังส่งผลให้บรรยากาศของเรื่องโดดเด่นขึ้นมา แต่ส่วนนี้ก็จะขึ้นอยู่กับอารมณ์ที่ช่างภาพต้องการแสดงออกด้วย สุดท้าย จากการทำตามขั้นตอนทั้งหมดให้ทำการส่งออกไฟล์ การสร้างสรรค์สารคดีก็ถือเป็นอันสำเร็จ

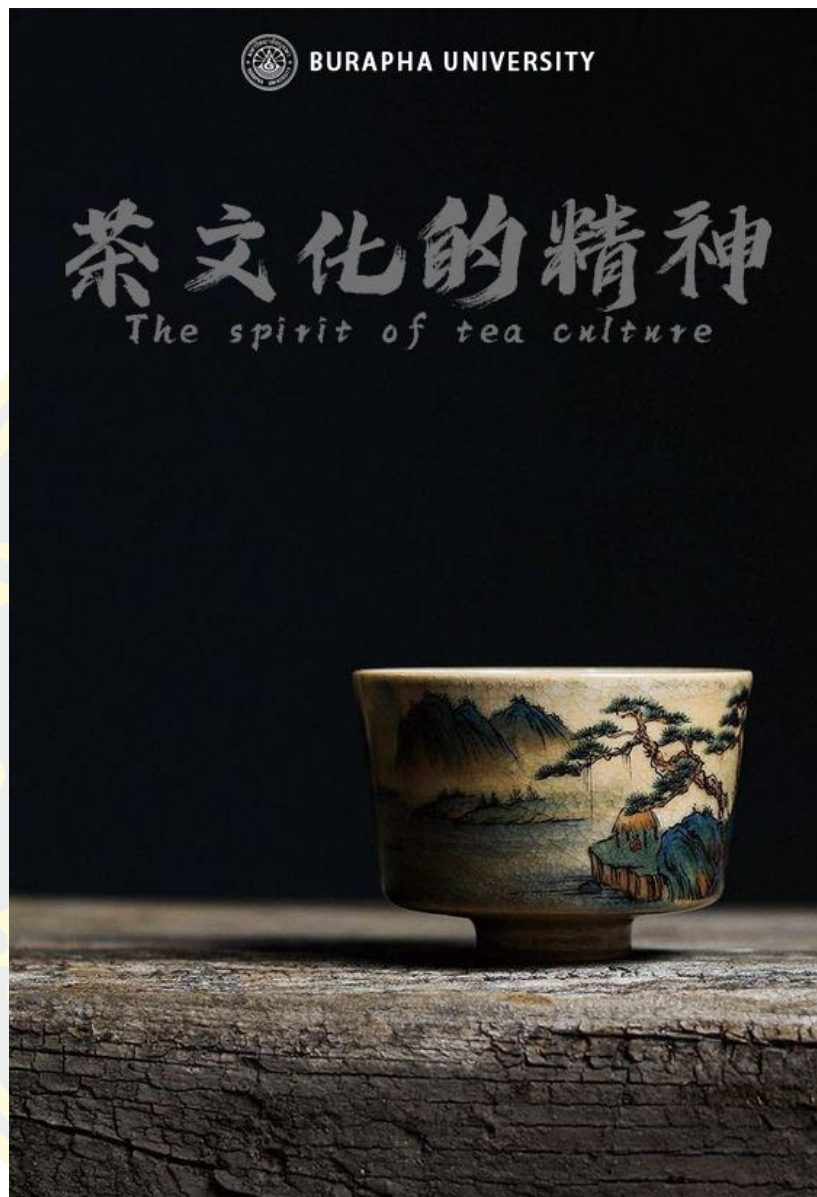
ภาพที่ 3-23 ขั้นตอนการปรับสี (Jinlong hu, 2023)

ผลงานสารคดี “จิตวิญญาณในวัฒนธรรมชา”

ภาพที่ 3-24 ผลงานสารคดี “จิตวิญญาณในวัฒนธรรมชา” (Jinlong hu, 2023)

ภาพที่ 3-25 โปสเตอร์ผลงานสารคดี “จิตวิญญาณในวัฒนธรรมชา”

บทที่ 4

การวิเคราะห์ผลงาน

การวิเคราะห์ผลงานภาพยนตร์สารคดี

หลังจากสร้างสรรค์ผลงานเสร็จเรียบร้อยแล้ว ได้มีการวิเคราะห์ผลงานอย่างเจาะลึกเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการสร้างสรรค์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4-1 การวิเคราะห์ผลงาน

การวิเคราะห์ผลงาน				
ภาพ	ความหมาย	ดนตรี	แสง	มุมกล้อง
	<p>“ท้องฟ้า” สามารถเข้าใจได้ว่าเป็นธรรมชาติและยังสามารถเข้าใจได้ว่าเป็นเวลาอีกด้วย ทุกสิ่งในโลกมีชีวิตและพัฒนาภายใต้กรอบของท้องฟ้า</p> <p>ภาพนี้แสดงถึงความหลากหลายของวัฒนธรรมชาในโลก วัฒนธรรมชา มีรูปแบบที่แตกต่างกันไปทั่วโลก</p>	<p>ใช้ดนตรีที่กว้างโล่งและเจียบสงบ เป็นสัญลักษณ์ของความยิ่งใหญ่ของโลก ซึ่งความเปิดกว้างของวัฒนธรรมชา ก็เป็นอย่างนี้เช่นกัน</p>	<p>แสงธรรมชาติ (แสงธรรมชาติสามารถถ่ายทอดบรรยากาศของฉากได้อย่างเหมาะสมเมื่อถ่ายภาพ)</p>	<p>ภาพพาโนรามาจากด้านล่างขึ้นบน (ส่วนบนของภาพคือท้องฟ้าและส่วนล่างคือต้นชา แปลว่าภาพยนตร์เรื่องนี้เป็นเรื่องราว</p>

การวิเคราะห์ผลงาน				
ภาพ	ความหมาย	ดนตรี	แสง	มุมกล้อง
				ของซา ระหว่าง ท้องฟ้า และ พื้นดิน)
	<p>“พื้นดิน” สามารถ เข้าใจได้ว่าเป็นสังคม หรือภูมิภาคต่าง ๆ ประเทศจีนมี ประชากรจำนวนมาก และมีภูมิทัศน์ทาง ธรรมชาติที่อุดม สมบูรณ์ ภูมิภาคต่าง ๆ ได้สร้างชาและ วัฒนธรรมที่แตกต่าง กัน</p> <p>ภาพเป็นแผนที่ ประเทศจีนโดยมี สัญลักษณ์ใบชาอยู่ ตรงกลาง เป็นการ แสดงให้เห็นว่าจีน เป็นแหล่งกำเนิดของ วัฒนธรรมชาและชา</p>	<p>เสียงการไหลของ น้ำอันแผ่วเบาถูก นำมาใช้แทนเพลง ประกอบ ซึ่งเป็น การอธิบายว่าใบ ชาสามารถ กลายเป็นน้ำชาให้ คนดื่มได้หลังจาก ผสมกับน้ำ</p>	<p>ใช้แสงไฟที่ ขอบเพื่อทำ ให้แผนที่ สว่างขึ้นและ เพื่อเน้นวัตถุ หลักของ ภาพ</p>	<p>การ วางแผน ที่ไว้ตรง กลาง กรอบจะ ดึงดูด ความ สนใจ ของผู้ชม และบอก เป็นนัย ถึงต้น กำเนิด ของชาใน ประเทศ จีน</p>
	<p>“ผู้คน” คือจุดเริ่มต้น และจุดสิ้นสุดของ อารยธรรมทาง วัฒนธรรมทั้งหมด</p>	<p>ใช้เสียงกลองที่เร็ว เป็นเสียงพื้นหลัง หลังจากฟังคำ บรรยายของหลิว</p>	<p>ไฟข้าง+หน้า และไฟหลัง (เน้น แหล่งกำเนิด</p>	<p>ภาพ ระยะ กลาง และไกล</p>

การวิเคราะห์ผลงาน				
ภาพ	ความหมาย	ดนตรี	แสง	มุมกล้อง
	<p>และยังเป็นสื่อกลางและผู้เผยแพร่ความสัมพันธ์ทั้งหมดอีกด้วย ฉากนี้แสดงให้เห็นว่าตัวเอกหลิวเฉินรินซาให้แขกและบอกเล่าความเข้าใจของเธอเกี่ยวกับวัฒนธรรมชาในความเห็นของเธอ การเผยแพร่วัฒนธรรมชาเป็นสิ่งที่ศิลปินชาทุกคนควรทำ</p>	<p>ฉินผู้ชมก็จะรู้สึกผ่อนคลายและเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมชา</p>	<p>แสงไปที่ตัวละครของเรื่องและเน้นความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ผ่านโครงร่างของตัวละครทั้งสอง)</p>	<p>ตัวเอกอยู่ตรงกลางและตัวละครทางซ้ายและขวาเป็นตัวแทนของผู้ชมเพื่อให้ได้ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมชา</p>
	<p>สารคดีเรื่องนี้เป็นสารคดีที่มีแนวคิดเรื่อง “ชา” ดังนั้นทั้งเรื่องจึงเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับ “ชา” ซึ่งมีความเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับท้องฟ้า พื้นดิน และผู้คน ชามีทั้งหมด 6 ประเภท</p>	<p>เสียงขลุ่ยรวมกับกู่เจิง ทำให้เสียงดูน่าหลงใหลดูเมื่ออธิบายประเภทของชา</p>	<p>ใช้แสงเงาเพื่อเน้นประเภทของชา และเพื่อเน้นวัตถุหลักของภาพ</p>	<p>แยกประเภทของชาด้วยการถ่ายภาพระยะใกล้เพื่อให้ผู้ชมเข้าใจและแยกแยะ</p>

การวิเคราะห์ผลงาน				
ภาพ	ความหมาย	ดนตรี	แสง	มุมกล้อง
	ซึ่งสามารถแบ่งตามสีของชาได้แก่ ชาเขียว ชาขาว ชาเหลือง ชาหลงจิ่ง ชาดำ และชาแดง			ได้ดียิ่งขึ้น
	เมื่อกล่าวถึงวัฒนธรรมชา ทุกคนมักจะนึกถึงวัฒนธรรมชาจีนเป็นอันดับแรกเสมอ ถ้วยน้ำชาในภาพนี้เห็นได้ชัดว่ามาจากประเทศตะวันตก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าวัฒนธรรมชากำลังได้รับความนิยมมากขึ้นเรื่อย ๆ และยิ่งพิสูจน์ได้ว่าจิตวิญญาณของวัฒนธรรมชาได้รับการสืบทอดมาจนถึงทุกวันนี้ ไม่ใช่แค่ถ้วยน้ำหนึ่งแก้วเท่านั้น แต่ยังเป็นรูปแบบหนึ่งของมรดกทางวัฒนธรรมที่คงอยู่นับพันปีอีก	เสียงน้ำชา (ให้ผู้ชมได้สัมผัสประสบการณ์ภาพและเสียงที่มาจากชาหนึ่งแก้ว)	ไฟหน้า+ไฟเสริม	ภาพระยะใกล้ให้ผู้ชมมุ่งความสนใจไปที่กระบวนการต้มชา

การวิเคราะห์ผลงาน				
ภาพ	ความหมาย	ดนตรี	แสง	มุมกล้อง
	ด้วย			
	<p>ชาวยังมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับศาสนาอีกด้วย วัฒนธรรมชาวจีนรวบรวมแก่นแท้ของลัทธิขงจื้อ พุทธศาสนา และลัทธิเต๋า และผสมผสานเข้ากับหลักการพื้นฐานของสำนักความคิดทั้งสามแห่ง การจัดวางวัตถุในภาพก็เน้นจุดนี้เช่นกัน วัฒนธรรมชา และ วัฒนธรรมทางศาสนาแยกจากกันไม่ได้</p>	<p>การผสมผสานระหว่างเสียงขลุ่ยและรูปภาพเป็นสัญลักษณ์ของการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมจีน วัฒนธรรมชา และวัฒนธรรมทางศาสนา</p>	<p>ไฟบน+ไฟเสริมหน้า</p>	<p>ภาพพระละไกล้ (การถ่ายภาพระยะใกล้ ผู้ชมจะเข้าใจความหมายอันลึกซึ้งของวัตถุในภาพได้)</p>
	<p>ชาวจีนคุ้นเคยกับการปฏิบัติต่อแขกด้วยชา และมีมารยาทในการดื่มชา การสืบทอดวัฒนธรรมชาต้องอาศัยความพยายามของเราแต่ละคน ใน</p>	<p>การผสมผสานระหว่างเปียโนและไวโอลินทำให้ภาพดูน่าสนใจมากยิ่งขึ้น</p>	<p>แสงธรรมชาติ</p>	<p>ภาพพาโนรามาเป็นการนำเข้าสู่ฉากที่แสดงถึงมารยาทการดื่ม</p>

การวิเคราะห์ผลงาน				
ภาพ	ความหมาย	ดนตรี	แสง	มุมมอง
	<p>ขณะเดียวกัน องค์กรทางสังคมควรจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมชาให้มากขึ้น เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับสรรพคุณและความหมายแฝงของชาสู่สาธารณชน</p>			<p>ชาได้ อย่าง ครอบคลุม มากขึ้น</p>
	<p>ภาพแสดงกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมชาที่ดำเนินการโดยเหลียว ซือ เธอแนะนำให้ผู้คนรู้จักกับประเภทสรรพคุณ ศิลปะชา และวัฒนธรรมชา เธอเชื่อว่าการเผยแพร่วัฒนธรรมชาจีนนั้นต้องอาศัยคนหนุ่มสาว ซึ่งไม่เพียงแต่ต้องสืบทอดรูปแบบของศิลปะชาเท่านั้น แต่ที่สำคัญกว่านั้นคือจิตวิญญาณของวัฒนธรรมชา</p>	<p>เสียงเปียโนเบา ๆ ที่ผสมผสานเข้ากับภาพ ทำให้ผู้ชมได้เรียนรู้มารยาทและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมชาด้วยอารมณ์ที่ผ่อนคลาย</p>	<p>ไฟหน้า+ไฟบน</p>	<p>ภาพระยะกลางเป็นการแสดงตัวละครหลัก ชุดน้ำชาและมารยาทในการชงชาแก่ผู้ชม</p>

การวิเคราะห์ผลงาน				
ภาพ	ความหมาย	ดนตรี	แสง	มุมกล้อง
	<p>วัฒนธรรมชาวมี่มีความเปิดกว้างอย่างมาก ไม่เพียง แต่เป็นวัฒนธรรมระหว่างผู้คนกับชาเท่านั้น แต่ยังมีเชื่อมโยงถึงอาหาร ตัวอักษร ประติมากรรม เพลง และการเต้นรำ ศาสนา วรรณกรรม มารยาท ประเพณี และด้านอื่น ๆ วัฒนธรรมชาใช้ชาเป็นสื่อกลางและเชื่อมโยงวัฒนธรรมต่างๆ เข้ากับชาอย่างเป็นธรรมชาติผ่านการชิมชา ซึ่งจะช่วยยกระดับชีวิตฝ่ายจิต วิญญาณของผู้คนให้สูงขึ้น และนี่คือจิตวิญญาณของวัฒนธรรมชา</p>	<p>มีการใช้เพลง “Human Legacy” เป็นเพลงประกอบ เพลงนี้สอดคล้องกับประวัติศาสตร์อันยาวนานของวัฒนธรรมชาและยังทำให้สดชื่นและผ่อนคลายอีกด้วย</p>	<p>แสงแบบย้อนแสง+ไฟเสริมหน้า</p>	<p>ภาพระยะใกล้แสงในภาพเปรียบเสมือนจิตวิญญาณที่ถ่ายทอดสู่ผู้ชมผ่านน้ำชา</p>

หลังจากวิเคราะห์แล้วสรุปได้ว่า ผลงานได้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดของการวิจัย จิตวิญญาณของวัฒนธรรมชาามีความเป็นนามธรรม โดยการแสดงออกของจิตวิญญาณเหล่านี้จะอยู่ในเทคนิคการชงชา มารยาทในการชิมชา และวัฒนธรรมที่แสดงด้วยชา ซึ่งผลงานนี้ได้แสดงถึงจิตวิญญาณของวัฒนธรรมชาผ่านแง่มุมเหล่านี้

การวิเคราะห์คุณค่าของวัฒนธรรมชา

1. คุณค่าทางวัตถุ

ชาที่มีประโยชน์ทางเศรษฐกิจในฐานะสินค้าโภคภัณฑ์ สำหรับชาวไร่ชาและอุตสาหกรรมชา การปลูกชา เก็บชา แปรรูปชา และจำหน่ายชาถือเป็นห่วงโซ่อุตสาหกรรมที่สมบูรณ์และเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญ ชาไม่ได้เป็นเพียงเครื่องดื่มเท่านั้น แต่ยังเป็นสินค้าอีกด้วย ราคาของชาได้รับผลกระทบจากปัจจัยต่างๆ เช่น อุปสงค์และอุปทานของตลาด แหล่งกำเนิด ความหลากหลาย และเทคโนโลยีการแปรรูป

ชาชงชาในฐานะที่เป็นศิลปะวัฒนธรรมชนิดหนึ่งจึงมีคุณค่าทางการสะสมและคุณค่าเชิงพาณิชย์ ศิลปะการชงชาเป็นอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและประสบการณ์ทางวัฒนธรรม ซึ่งนำมาซึ่งการส่งเสริมและการพัฒนาเศรษฐกิจในท้องถิ่น การออกแบบการผลิต และการจำหน่ายชุน้ำชาได้ก่อตัวเป็นห่วงโซ่อุตสาหกรรมที่สมบูรณ์ ชุน้ำชาถือเป็นศิลปะวัฒนธรรมชนิดหนึ่งที่น่านอกจากจะมีคุณค่าทางการใช้งานแล้ว ยังมีคุณค่าทางการสะสมและคุณค่าเชิงพาณิชย์อีกด้วย

ศิลปะการชงชาในฐานะที่เป็นอุตสาหกรรมเชิงวัฒนธรรมจึงมีความเกี่ยวข้องกับงานเลี้ยงน้ำชา พิธีชงชา ซึ่งศิลปะการชงชาก็ได้มีคุณค่าทางเศรษฐกิจในแง่ของการท่องเที่ยวและประสบการณ์ทางวัฒนธรรม อีกทั้งยังมีบทบาทในการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจในท้องถิ่นอีกด้วย ศิลปะการชงชาเป็นอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและประสบการณ์ทางวัฒนธรรม และนำมาซึ่งการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจในท้องถิ่น

2. คุณค่าทางจิตวิญญาณ

วัฒนธรรมชาามีคุณค่าหลายประการ เช่น ปรัชญา วรรณกรรม และศิลปะ

ความสงบภายในและการยกระดับจิตใจของตนเอง: วัฒนธรรมชานี้เน้นประสบการณ์และรสนิยมภายใน จำเป็นต้องใส่ใจในการชงชมนรสชาติ กลิ่น และรสสัมผัสของชา ในการประกอบพิธีชงชาจำเป็นต้องปล่อยวางความคิดฟุ้งซ่าน ชำระจิตใจให้บริสุทธิ์ และรวบรวมจิตวิญญาณให้หนึ่ง กระบวนการนี้สามารถช่วยให้ผู้คนบรรลุวัตถุประสงค์ของความสงบภายในและการยกระดับจิตใจของ

ตนเอง ในขณะเดียวกัน วัฒนธรรมการดื่มชายังเน้นถึงการปลูกฝังมารยาท ความเคารพ ความอ่อนน้อมถ่อมตนเพื่อให้ผู้คนมีระดับของศีลธรรมที่สูงขึ้น

มารยาทและความสัมพันธ์ระหว่างผู้คน: วัฒนธรรมชาให้ความสำคัญกับมารยาทและการสื่อสารกับผู้คน ในพิธีชงชา การเคารพซึ่งกันและกันและความกตัญญูซึ่งกันและกันระหว่างเจ้าภาพและแขกเป็นหลักการพื้นฐาน การชิมชาทำให้ผู้คนสร้างความสัมพันธ์ทางอารมณ์อย่างลึกซึ้งในการมีปฏิสัมพันธ์ และวัฒนธรรมชาก็ยังช่วยส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและส่งเสริมการแลกเปลี่ยนทางอารมณ์ระหว่างผู้คนที่ด้วย

เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและการสืบทอด: วัฒนธรรมชาเป็นส่วนสำคัญของวัฒนธรรมดั้งเดิมของจีน มีความเป็นตัวแทนทางเอกลักษณ์ประจำพื้นที่ การสืบทอดวัฒนธรรมชาไม่ได้เป็นเพียงการสืบทอดและการอนุรักษ์วัฒนธรรมทางประวัติศาสตร์เท่านั้น แต่ยังเป็นการแสดงออกและการถ่ายทอดเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมอีกด้วย ซึ่งจะทำให้ผู้คนเกิดความมั่นใจทางวัฒนธรรมที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

ศิลปะและสุนทรียภาพ: วัฒนธรรมชาเป็นรูปแบบหนึ่งของการแสดงออกทางศิลปะ มีคุณค่าทางสุนทรียะและความหมายแฝงทางวัฒนธรรมที่โดดเด่น ในกระบวนการชงและชิมชา ศิลปะการแสดงออกของปรมาจารย์ด้านชา การออกแบบสุนทรียภาพของชุดชา สีและกลิ่นหอม ของชาล้วนสามารถนำพาผู้คนให้เกิดความเพลิดเพลินไปกับศิลปะทั้งผ่านการมองเห็น การรับกลิ่น และการสัมผัสรสชาติด

การวิเคราะห์ความสำคัญของชาในวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชาวจีน

วัฒนธรรมมารยาท: วัฒนธรรมมารยาทในการดื่มชามีความสำคัญมากในวัฒนธรรมจีน ผู้คนถือว่าชาเป็นวิธีการต้อนรับ ชาวจีนเชื่อว่าการชงและชิมชาเป็นพิธีกรรมอย่างหนึ่ง เป็นการแสดงอารมณ์และความคิดผ่านศิลปะการชงชา วัฒนธรรมการดื่มชายังครอบคลุมถึงมารยาทในหลายๆ ด้าน เช่น วิธีรับชา วิธีมอบชา วิธีดื่มชา

วัฒนธรรมอาหาร: ชายังมีบทบาทสำคัญในวัฒนธรรมอาหารจีน ชาสามารถใช้เป็นเครื่องดื่มก่อนอาหาร เครื่องดื่มหลังอาหารเย็น และชาบางชนิดสามารถใช้เป็นเครื่องปรุงอาหาร นอกจากนี้ชายังสามารถใช้เป็นยาสมุนไพรได้ ซึ่งชาสมุนไพรบางชนิดมีคุณสมบัติในการรักษาโรคด้วย

วัฒนธรรมสุขภาพ: ชามีความสำคัญมากในแนวคิดเรื่องสุขภาพของชาวจีน คนจีนเชื่อว่าการดื่มชาดีต่อสุขภาพ ใบชาอุดมไปด้วยสารประกอบโพลีฟีนอล คาเฟอีน กรดอะมิโน และวิตามิน ซึ่งมีผลต่อสุขภาพต่างๆ ของร่างกาย ตัวอย่างเช่น ชาเขียวอุดมไปด้วยโพลีฟีนอลในชา ซึ่งมีฤทธิ์ต่อต้านอนุมูลอิสระ ด้านมะเร็ง ลดไขมันในเลือด และลดความดันโลหิต ชาดำมีธีอะนีน ซึ่งสามารถส่งเสริม

การบีบตัวของลำไส้และช่วยย่อยอาหาร ชาอู่หลง สามารถส่งเสริมการเผาผลาญและมีบทบาทในด้านความงาม

ชากับการเข้าสังคม: ในประเทศจีน ผู้คนมักจะแบ่งปันชาให้กับครอบครัวและเพื่อนฝูง และขั้นตอนการชิมชายังเป็นการแสดงความเคารพและความห่วงใยอีกด้วย ในโอกาสทางธุรกิจ การดื่มชายังเป็นส่วนสำคัญของการแลกเปลี่ยนสื่อสาร โดยปกติแล้ว ก่อนการเจรจาธุรกิจหรือลงนามในข้อตกลงทั้งสองฝ่ายจะมีการดื่มชาร่วมกันเพื่อแสดงมิตรภาพและความไว้วางใจ

ชาและวัฒนธรรม: วัฒนธรรมชาเป็นส่วนสำคัญของวัฒนธรรมดั้งเดิมของจีน และมีบทบาทสำคัญในการสืบทอดวัฒนธรรมจีน มารยาทดั้งเดิม สุนทรียศาสตร์ และปรัชญา นอกจากนี้ชาายังแสดงออกผ่านวรรณกรรมและศิลปะของจีนอีกด้วย เช่น เพลงชา บทกวีเกี่ยวกับชาและวัฒนธรรมชา สิ่งนี้ไม่เพียงแต่เพิ่มความหมายแฝงให้กับวรรณกรรมจีนเท่านั้น แต่ยังแสดงออกถึงความรักและอารมณ์ความรู้สึกที่ชาวจีนมีต่อชาอีกด้วย ซึ่งองค์ประกอบของวัฒนธรรมดั้งเดิมเหล่านี้ได้สะท้อนให้เห็นอย่างลึกซึ้งในการสืบทอดวัฒนธรรมชา

1. การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ชม

1.1 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

X หมายถึง ค่าเฉลี่ยของข้อมูลที่ได้จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่าง

SD หมายถึง ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง

หลังจากมีการติดต่อสารคดีเรื่อง “จิตวิญญาณในวัฒนธรรมชา” เสร็จสิ้น ได้มีการเตรียมการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 4 คนในสาขาที่เกี่ยวข้องประกอบด้วยผู้ชาย 2 ท่าน ผู้หญิง 2 ท่าน โดยจบการศึกษาระดับปริญญาโท 3 ท่านและปริญญาเอก 1 ท่าน โดยปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.50 – 5.00 หมายถึง มากที่สุด

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.50 – 4.49 หมายถึง มาก

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.50 – 3.49 หมายถึง ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.50 – 2.49 หมายถึง น้อย

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.00 – 1.49 หมายถึง น้อยที่สุด

ตารางที่ 4-2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ	หัวข้อการประเมิน	N=4		การแปลความหมาย
		$\bar{x}$	SD	
1	แนวคิดของเรื่องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการสร้างสรรค์	4.85	0.5	มากที่สุด
2	ความเหมาะสมของการคัดเลือกตัวดำเนินเรื่อง	4.25	0.72	มากที่สุด
3	ความลงตัวของคนตรีประกอบฉาก	4	0.84	มาก
4	การเรียงลำดับและความเหมาะสมของโครงสร้างสารคดี	4	0.6	มาก
5	การแต่งสีในขั้นตอนหลังสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการเผยแพร่	3.85	0.72	มาก
6	จังหวะการตัดต่อมีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง	3.85	0.53	มาก
7	สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม	4.25	0.58	มากที่สุด
8	แนวคิดความหมายแฝงสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการสร้างสรรค์และสอดคล้องกับยุคสมัย	4.25	0.55	มากที่สุด
9	ระยะเวลาของสารคดี	4	0.62	มาก
10	ความพึงพอใจโดยรวม	4.8	0.42	มากที่สุด

จากตารางสถิติ สรุปได้ว่า แนวคิดของเรื่องที่สร้างขึ้นโดยสารคดีเรื่อง “จิตวิญญาณในวัฒนธรรมชา” มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการสร้าง การเลือกตัวดำเนินเรื่องมีความเหมาะสม คนตรีประกอบฉากค่อนข้างมีความลงตัว แนวคิดความหมายแฝงสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการสร้างสรรค์ และความพึงพอใจโดยรวมค่อนข้างสูง โดยคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ระหว่าง 4.85 ถึง 3.85 ผลการวิจัยข้างต้นแสดงให้เห็นว่าการวิจัยและปฏิบัติการสร้างสรรค์นี้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย แต่ในส่วนของการตัดต่อและการปรับแต่งสีมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.85 คะแนน ซึ่งถือว่าไม่สูงนัก

เหตุผลก็คือสารคดีเรื่อง “จิตวิญญาณในวัฒนธรรมชา” ขาดความเป็นเรื่องราวซึ่งเพิ่มความยากในการตัดต่อในระดับหนึ่ง

หลังจากชมภาพยนตร์ ผู้วิจัยได้มีการแลกเปลี่ยนเชิงลึกกับผู้เชี่ยวชาญ 4 ท่าน ซึ่งผู้เชี่ยวชาญเหล่านี้ไม่เพียงแต่ได้ให้คำแนะนำในการปรับปรุงภาพยนตร์สารคดีเท่านั้น แต่ยังให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาและพัฒนาวัฒนธรรมชาต่อไปในอนาคต ดังนี้

1. สารคดีเรื่อง “จิตวิญญาณในวัฒนธรรมชา” สามารถเพิ่มการเล่าเรื่องให้กับโครงสร้างของสารคดีได้อย่างเหมาะสม โดยสารคดีเรื่องนี้นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับวัฒนธรรมชาผ่านการบอกเล่าของผู้สัมภาษณ์ทั้งหมด 3 คน แต่ในอนาคตก็สามารถนำผู้ชมเข้าสู่เนื้อเรื่องผ่านมุมมองของบุคคลที่สามได้ ซึ่งจะช่วยให้ดึงดูดความสนใจและความอยากรู้อยากเห็นของผู้ชมผ่านการสลับเส้นนำเรื่องราวและจังหวะการเล่าเรื่องที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา และทำให้ผู้ชมติดตามเรื่องราวต่อไปเรื่อย ๆ และสุดท้ายก็ค่อย ๆ ถายทอดจิตวิญญาณของวัฒนธรรมชาไปยังผู้ชมทุกคนเพื่อให้เกิดความรู้สึกร่วมทางวัฒนธรรม

2. การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมชาให้แพร่หลายและส่งเสริมวัฒนธรรมชาไม่ควรจำกัดอยู่เฉพาะในแวดวงอุตสาหกรรมชาและแวดวงวัฒนธรรม แต่ควรเผยแพร่ให้แพร่หลายผ่านสื่อต่างๆ เพื่อให้ผู้ที่ชื่นชอบชาและผู้บริโภคได้มีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมชามากขึ้น ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมการบริโภคชา

3. นักสร้างสรรค์สารคดีครั้งแรกมักสร้างภาพยนตร์สารคดีด้วยเหตุผลเพราะความสนใจเพียงผิวเผินเท่านั้น แต่สารคดีที่ดีเจาะลึกกว่าแค่เรื่องราวเพียงผิวเผิน เพราะฉะนั้นจึงจำเป็นต้องศึกษาเรื่องจิตวิญญาณมากกว่าที่จะสนใจแค่เพียงผิวเผิน

2. การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ชมทั่วไป

แบบสำรวจผู้ชมทั่วไป

1. คุณดูสารคดีเรื่องนี้จนจบหรือไม่

-ดูแค่ตอนหนึ่งตอนใดเท่านั้น

-ดูแค่สองตอนเท่านั้น

-ดูแค่สามตอนเท่านั้น

-ดูแค่สี่ตอนเท่านั้น

-ดูจบจบ

2. คุณชอบสารคดีตอนไหนมากที่สุด

-ตอนที่ 1: วัฒนธรรมชาของโลก

-ตอนที่ 2: ต้นกำเนิดของชา

-ตอนที่ 3: วัฒนธรรมชาจีน

-ตอนที่ 4: บทบาทของชา

-ตอนที่ 5: การสืบทอดชา

3. ปกติคุณชมสารคดีผ่านแพลตฟอร์มใด

-เว็บไซต์วีดิโอออนไลน์

-โทรทัศน์

-โรงหนัง

-อื่น ๆ

4. หลังจากรับชมสารคดีนี้แล้ว คุณคิดว่าได้ปรับปรุงความเข้าใจของคุณอย่างไรบ้าง

-เข้าใจวัฒนธรรมชาอย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น

-ยกระดับการรับรู้เรื่องชา

-เข้าใจเกี่ยวกับมารยาทในพิธีชงชาอย่างลึกซึ้งมากขึ้น

-ไม่ได้อะไร

5. คุณคิดว่ามุมมองในการถ่ายทำสารคดีวัฒนธรรมชาตรงกับความคาดหวังของคุณหรือไม่

-สอดคล้องกันมาก

-เฉย ๆ

-ไม่สอดคล้อง

6. คุณได้เรียนรู้อะไรเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และประเพณีของวัฒนธรรมชาจากสารคดี

เรื่องนี้

-ต้นกำเนิดของวัฒนธรรมชาจีน

-รูปแบบและการสืบทอดพิธีชงชา

-การผลิตและการใช้ชุน้ำชา

-การแลกเปลี่ยนระหว่างชาและวัฒนธรรม

-ความสำคัญของการสืบทอดวัฒนธรรมชา

-อื่น ๆ

7. คุณพอใจกับระยะเวลาและโครงสร้างของสารคดีหรือไม่

-พอใจมาก ระยะเวลาและโครงสร้างของแต่ละตอนมีความสมเหตุสมผลมาก

-เนื้อหาหนักเกินไป ควรรวมหลาย ๆ ส่วนเข้าด้วยกัน

-เนื้อหาน้อยเกินไป ระยะเวลาอาจยาวกว่านี้

-ควรรวมเนื้อหาของทั้ง 5 ตอนเข้าด้วยกันเป็นภาพยนตร์สารคดีหนึ่งเรื่อง

8. คุณพอใจกับการเปิดเผยสารคดีครั้งนี้หรือไม่

-พอใจมาก

-พอใจ

-ค่อนข้างพอใจ

-ไม่พอใจ

9. คุณคิดว่าประโยชน์ของภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้คืออะไร

-ทำให้ผู้ชมมีความเข้าใจที่ชัดเจนยิ่งขึ้นเกี่ยวกับวัฒนธรรมชา

-ส่งเสริมการแพร่กระจายของวัฒนธรรมชา

-กระตุ้นให้ทุกคนเห็นถึงความสำคัญของการสืบทอดวัฒนธรรมชา

-ยกระดับความเข้าใจดั้งเดิมของผู้คนเกี่ยวกับวัฒนธรรมชา

-อื่น ๆ

10. คุณคิดว่าอะไรคือความสำคัญและคุณค่าของวัฒนธรรมชาต่อสังคมสมัยใหม่

-วัฒนธรรมชาเป็นส่วนสำคัญของวัฒนธรรมดั้งเดิมและมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม

-วัฒนธรรมชาเป็นส่วนสำคัญของชีวิตที่มีสุขภาพที่ดี และมีคุณค่าในการดูแลสุขภาพ

-วัฒนธรรมชาเป็นส่วนสำคัญของการอยู่ร่วมกันอย่างกลมกลืนระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ และมีคุณค่าในการปกป้องสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่ยั่งยืน

-วัฒนธรรมชาเป็นส่วนสำคัญของวรรณคดีและศิลปะ มีคุณค่าในการเสริมสร้างชีวิตทางจิตวิญญาณของผู้คน

-ถูกทุกข้อ

ผู้วิจัยได้ทำการฉายภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ขึ้นที่มหาวิทยาลัยการค้าปักกิ่ง ในกรุงปักกิ่ง

ประเทศจีนจำนวน 2 ครั้ง ผู้รับชมสารคดีส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาปริญญาตรีในมหาวิทยาลัย และมีนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและอาจารย์มหาวิทยาลัยอยู่จำนวนหนึ่ง หลังการรับชมได้มีการเชิญให้ผู้ชมทำแบบสำรวจความพึงพอใจ โดยมีผู้เข้าร่วมทำแบบสอบถามทั้งหมด 61 ชุด โดยมีผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

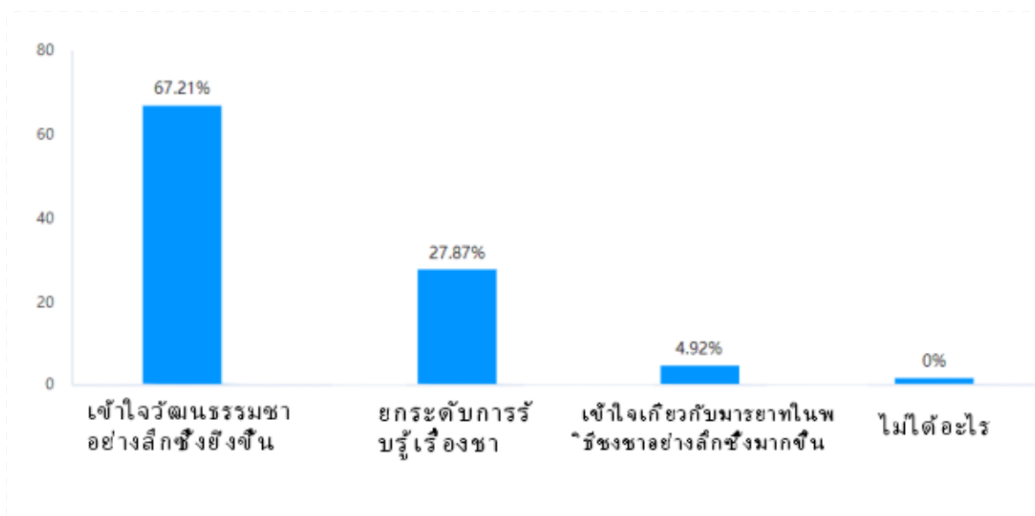
ภาพที่ 4-1 บรรยากาศการฉายสารคดีเรื่อง “จิตวิญญาณในวัฒนธรรมชา”

ผู้ชมส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับสารคดีผ่านแอปโซเชียลมีเดีย เช่น QQ และ WeChat และ 96.72% ดูสารคดีจนจบ และมี 67.21 % คิดว่าพวกเขาเข้าใจวัฒนธรรมชาอย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้นหลังจากได้รับชม และแทบไม่มีใครคิดว่าไม่มีการยกระดับความรู้หลังจากดูภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้

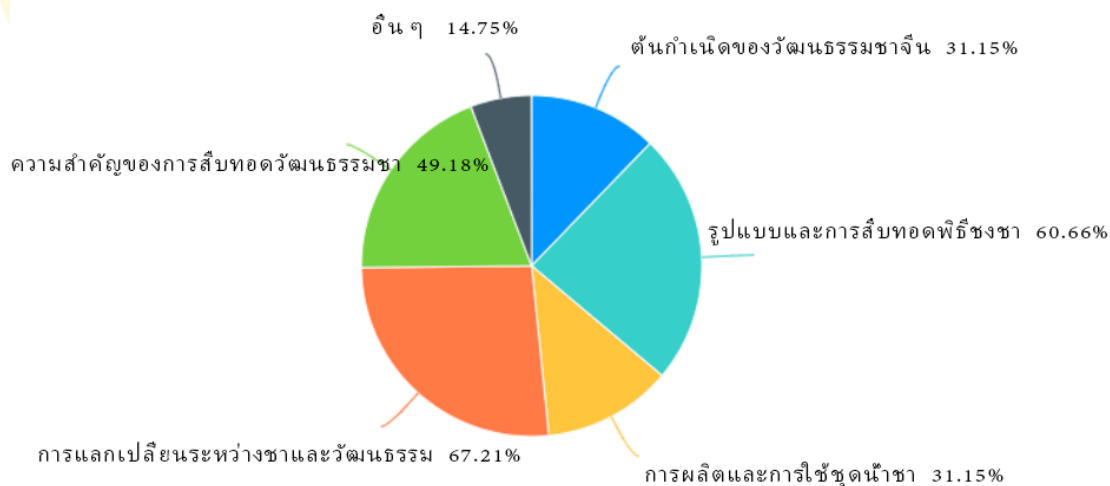
ภาพที่ 4-2

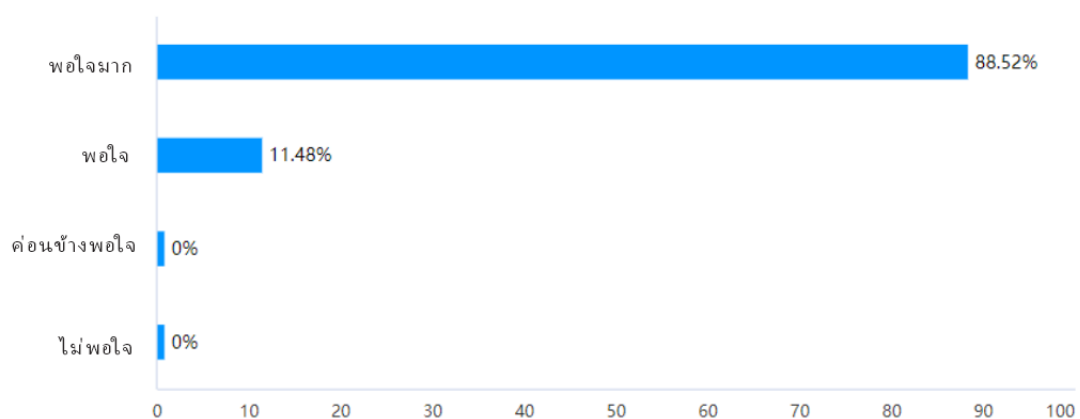

ภาพที่ 4-3

ผู้ชมส่วนใหญ่รู้สึกว่าการเนื้อหาของภาพยนตร์เรื่อง “จิตวิญญาณในวัฒนธรรมชา” นั้นเหมาะสมกับพฤติกรรมการรับชมของเยาวชนในปัจจุบันเป็นอย่างมาก หลังจากการสำรวจและวิเคราะห์ พบว่า ผู้ชมพอใจกับเรื่องการแลกเปลี่ยนระหว่างชากับวัฒนธรรม รูปแบบและการสืบทอดพิธีชงชามากที่สุด และมีผู้ชมถึง 88.52% พอใจมากกับสารคดีเรื่องนี้

ภาพที่ 4-4 ผลสรุปว่าผู้ชมได้เรียนรู้อะไรเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และประเพณีของวัฒนธรรมชาจากสารคดีเรื่องนี้

ภาพที่ 4-5 ผลสรุปความพึงพอใจของผู้ชมที่มีต่อการฉายสารคดี

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษานี้บรรลุผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลทางเอกสาร ได้เรียนรู้เกี่ยวกับพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ และคุณค่าทางวัฒนธรรมของวัฒนธรรมชาวจีน และจากการบอกเล่าของผู้ให้สัมภาษณ์ 3 ท่านได้เห็นถึงคุณค่าของชา คุณค่าของวัฒนธรรมชา และความสำคัญของการสืบสานและสืบทอดวัฒนธรรมชา ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้เนื้อหาเหล่านี้เพื่อแสดงถึงภูมิหลัง ต้นกำเนิด การพัฒนา การประยุกต์ และการสืบทอดวัฒนธรรมชาแก่ผู้ชม

2. จากการวิจัยเชิงทฤษฎีในสาขาต่างๆ ผู้วิจัยได้ผสมผสานการเล่าเรื่อง ความถูกต้อง และการเผยแพร่สารคดีเข้ากับวัฒนธรรมชา ทำการวิเคราะห์และการจัดลำดับให้สมเหตุสมผลเพื่อให้วัฒนธรรมชาที่มีความซับซ้อนและยิ่งใหญ่สามารถแสดงต่อผู้ชมได้อย่างชัดเจน และสร้างสรรค์ออกมาเป็นสารคดีเรื่อง “จิตวิญญาณในวัฒนธรรมชา” โดยแต่ละตอนของภาพยนตร์สารคดีก็มีลักษณะเฉพาะของตัวเอง ซึ่งทำให้สัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมของวัฒนธรรมชารุ่งเรืองยิ่งขึ้น

3. ทำการสรุปข้อบกพร่องของสารคดีเกี่ยวกับชาในปัจจุบัน ประการแรก ระยะเวลาของสารคดียาวเกินไป น้อยคนนักที่จะสามารถรับชมสารคดีได้ครบถ้วน เว้นแต่จะมีผู้ที่สนใจต้องการรับชมเป็นอย่างมาก ประเด็นที่สองคือมุมมองการเล่าเรื่องเป็นแบบเดี่ยวไม่หลากหลาย ซึ่งเป็นการยากที่จะทำให้ระยะห่างของผู้ชมกับสารคดีลดลง ประเด็นที่สามคือเนื้อหาของสารคดีในปัจจุบันส่วนใหญ่ค่อนข้างจะคล้ายคลึงกันและขาดความสดใหม่

4. ปัจจุบันโลกอยู่ในยุคของเทคโนโลยี และบทบาทของอินเทอร์เน็ตก็ขยายออกไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด การเข้าถึงอินเทอร์เน็ตของผู้คนก็สะดวกมากขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้การเรียนรู้คุณค่าทางวัฒนธรรมของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกผ่านอินเทอร์เน็ตก็ง่ายขึ้น และเพื่อเป็นการทำให้ผู้คนจำนวนมากขึ้นสามารถพูดคุยแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับเนื้อหาของวัฒนธรรมชาจีนได้มากขึ้น ผู้วิจัยจะอัปโหลดผลงานไปยัง YouTube หรือเว็บไซต์วิดีโอหลัก ๆ ในประเทศจีน ซึ่งผู้ชมสามารถฝากข้อความและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบวสารคดีเรื่องนี้ได้ ทำให้ผู้คนจำนวนมากสามารถเข้าใจและมีส่วนร่วมในพัฒนาการของวัฒนธรรมชาได้ ผู้คนมีบทบาทอย่างมากในการเผยแพร่และอนุรักษ์วัฒนธรรมและยังสามารถส่งต่อจิตวิญญาณของวัฒนธรรมชาได้อีกด้วย

5. สารคดีได้รวบรวมข้อมูลผ่านแบบสอบถามพบว่าเกือบ 90% ของผู้ชมพอใจกับเนื้อหาที่ปรากฏในสารคดีและบรรลุวัตถุประสงค์การวิจัยทั้ง 3 ประการ

การอภิปรายผลการศึกษาวิจัย

จากการศึกษา ผู้วิจัยพบว่าสารคดีที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมชาลั้วแต่มีการกล่าวถึงวัฒนธรรมต้นกำเนิดของชาวจีน วัฒนธรรมชาเป็นหนึ่งในวัฒนธรรมดั้งเดิมของประเทศจีนที่มีความโดดเด่น พฤติกรรมและวัฒนธรรมการดื่มชาของทั่วโลกล้วนได้รับอิทธิพลอย่างลึกซึ้งจากวัฒนธรรมชาจีน วัฒนธรรมชาจีนมีประวัติศาสตร์อันยาวนานและลึกซึ้ง ไม่เพียงแต่เชื่อมโยงไปถึงการเก็บชา การชงชา การชิมชา และโรงน้ำชาเท่านั้น แต่ยังเชื่อมโยงไปถึงระดับจิตวิญญาณที่มีการผสมผสานเข้ากับลัทธิขงจื้อ พุทธศาสนา ลัทธิเต๋าอีกด้วย ประเด็นเหล่านี้ได้ยกระดับวัฒนธรรมการดื่มชาขึ้นสู่ระดับสูงสุดทางปรัชญาของชีวิต ซึ่งเนื้อหาเหล่านี้ก็ได้ถูกกล่าวถึงไว้ในงานวิจัยเรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบการเล่าเรื่องในสารคดีวัฒนธรรมชาจีน” ของฉิน สวี และ งานวิจัยเรื่อง “ความคิดและเหตุผลเรื่องความกลมกลืนในวัฒนธรรมชาจีน” ของซุน เจีย ซึ่งสิ่งเหล่านี้ได้กลายเป็นวัฒนธรรมชาจีนที่มีเอกลักษณ์และกลายเป็นส่วนสำคัญของวัฒนธรรมดั้งเดิมของจีน

ในการสร้างสรรค์ผลงานผู้วิจัยได้สร้างสรรค์ผลงานภาพยนตร์สารคดีที่มีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับวัฒนธรรมชาออกมา 1 เรื่องซึ่งมีทั้งหมด 5 ตอน ตอนละประมาณ 10 นาที โดยเป็นนำเสนอเรื่องราวจากภาพกว้างแล้วค่อย ๆ เจาะลงประเด็นลึกตั้งแต่วัฒนธรรมชาโลก ต้นกำเนิดของชา วัฒนธรรมชาจีน บทบาทของชา การสืบทอดชา ซึ่งได้สอดคล้องกับทฤษฎีการเรื่องเล่าของภาพยนตร์สารคดีที่ต้องเริ่มด้วยการเริ่มเรื่อง (Exposition) การพัฒนาเหตุการณ์ (Rising Action) ภาวะวิกฤต (Climax) การยุติของเรื่องราวหรือจุดจบของเรื่อง (Ending/Denouncement) ซึ่งเป็นการนำเสนอให้ผู้ชมได้เข้าใจรับรู้ และครุ่นคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมได้อย่างแท้จริง

สารคดีเป็นสื่อกลางสำคัญในการส่งเสริมวัฒนธรรมชาจีนและสืบทอดจิตวิญญาณของวัฒนธรรมชา ผลการศึกษาในครั้งนี้ได้สอดคล้องกับแนวคิดเรื่องจิตวิญญาณของวัฒนธรรมชา และสามารถเป็นข้อมูลอ้างอิงสำหรับการศึกษาในสาขาที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมในอนาคต อีกทั้งสามารถยังเป็นแรงบันดาลใจและแนวคิดให้กับการนำเสนอวัฒนธรรมดั้งเดิมของจีนผ่านสื่อภาพยนตร์สารคดีได้อีกด้วย

ข้อเสนอแนะและการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ข้อเสนอแนะจากการใช้ประโยชน์ของสารคดีเรื่องนี้

เพื่อให้ผู้คนเข้าใจวัฒนธรรมชาได้ง่ายและตอบสนองความต้องการในการรับชมของผู้คนในยุคปัจจุบันได้มากยิ่งขึ้นสามารถนำภาพยนตร์สารคดีไปเผยแพร่ยังแพลตฟอร์มอินเทอร์เน็ตต่าง ๆ ในรูปแบบของวิดีโอสั้นได้ ซึ่งจะเป็นการช่วยให้ผู้ชมสามารถเข้าใจและรับรู้ถึงวัฒนธรรมชาได้อย่างง่ายและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องจากสารคดีเรื่องนี้นำเสนอเรื่องราววัฒนธรรมชาผ่านการบอกเล่าของผู้สัมภาษณ์ทั้งหมด 3 คน ในการวิจัยครั้งต่อไปสามารถนำผู้ชมเข้าสู่เนื้อเรื่องผ่านมุมมองของบุคคลที่สาม ซึ่งจะช่วยให้ผู้ชมมีความสนใจและความอยากรู้อยากเห็นของผู้ชมผ่านการสลับเส้นนำเรื่องราวและจังหวะการเล่าเรื่องที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา และทำให้ผู้ชมติดตามเรื่องราวต่อไปเรื่อย ๆ และสุดท้ายก็ค่อย ๆ ถ่ายทอดจิตวิญญาณของวัฒนธรรมชาไปยังผู้ชมทุกคนเพื่อให้เกิดความรู้สึกร่วมทางวัฒนธรรม

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการประยุกต์ใช้ความรู้จากวัฒนธรรมชาสู่การผลิตสารคดีสั้น

ในการประยุกต์ใช้ความรู้จากวัฒนธรรมชาสู่การผลิตสารคดีสั้นนั้นจำเป็นต้องมีการถอดความเป็นอัตลักษณ์และจิตวิญญาณของวัฒนธรรมชาออกมา จากนั้นควรใช้ภาษา รูปภาพ หรือคำบรรยายที่เรียบง่ายแล้วนำเสนอผ่านสื่อที่ผู้คนในยุคปัจจุบันสามารถเข้าถึงได้ง่าย สิ่งนี้จะช่วยให้สามารถบรรลุถึงวัตถุประสงค์ของการเผยแพร่และสืบทอดวัฒนธรรมชาได้ดียิ่งขึ้น

4. ข้อเสนอแนะจากกรรมการผู้เชี่ยวชาญ

จิตวิญญาณของวัฒนธรรมชาค่อนข้างลึกซึ้งและเข้าใจยาก และเป็นการยากที่จะใช้ภาพยนตร์เพื่ออธิบายความหมายของชา ผู้ชมต้องให้ความสนใจในขณะที่ชมภาพยนตร์ ดังนั้น หากต้องการสร้างภาพยนตร์ที่คล้ายกันในอนาคต ต้องคิดอย่างรอบคอบว่าจะทำให้ผู้ชมเข้าใจวัฒนธรรมได้ง่ายและชัดเจนยิ่งขึ้นได้อย่างไร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการเผยแพร่วัฒนธรรม

บรรณานุกรม

- Baidu. (2013). Tea-Horse Road. Retrieved from
https://baike.baidu.com/link?url=J6geK7qU2Hgds909tQgWQ4RzXpxwmx9F_om
- Baike. (2017). Tea in China. Retrieved from
<https://baike.baidu.com/item/22055586?fr=Aladdin>
- Baike. (2019). Pure : A Gift From Heaven. Retrieved from.
<https://baike.baidu.com/item/19418602?fr=Aladdin>
- Barnaby Taylor.(2008). Great wall ensemble.[Music].
<https://open.spotify.com/track/5pSXxNPLA6eVYql6tCLtIV>
- Cai, Z. (2008). On the Narrative Structure of TV Documentaries. *Journal of Zhejiang University of Media and Communication*, 3(6).
- Chen, S. (2019). *A comparative study on the narrative of Chinese tea culture Collection*. Beijing: Peking University Press.
- Committee of the Communist Party of China. (2001). *The Complete Works of Marx and Engels* (Volume 1) (1833-1843). Beijing: People's Publishing House
- Cui, X. (2015). *Research on the characteristics of micro-documentaries in the new media environment*. (Doctoral dissertation). Jilin: Northeast Normal University.
- Feng, B. (2022). *Research on domestic storytelling documentary*. (Master's thesis). Jiangsu: China University of Mining and Technology.
- Guan, S.(2004). *International Communication Studies—Communication Studies Collection*. Beijing: Peking University Press.
- He Long. (2015). *Research on Chinese tea culture documentary*. (Doctoral dissertation). Beijing: Minzu University of China.
- He, Y. (2015), *Research on storytelling of TV documentaries*. (Master's thesis). Shandong: Normal University.
- Ivan Torrent.(2012). human legacy. [Music]. Retrieved from
<https://music.163.com/#/song?id=27570917>
- Jean, M. (2012). *Film Aesthetics and Psychology*. Jiangsu: Jiangsu Literature and Art

Publishing House.

- Jiang, Y. (2010). On the artistic expression of sound elements in documentaries. *Modern Communication. Journal of Communication University of China.*
- Joseph, N. H. (1954). *Science and Civilization in China*. Shanghai: Shanghai Ancient Books Publishing House.
- Liu, J. (2017). tea world China. [Video]. JILU. Retrieved from http://jilu.china.com.cn/node_1000711.html
- Luo, J.(2015).Early Spring Dew. [Music]. Retrieved from <https://www.kugou.com/mixsong/279olbdf.html>
- Qiu, H. (2019). *Research on the Creation of Documentary Films about Traditional Culture*. (Doctoral dissertation). Zhejiang: Zhejiang University.
- Sheng, M. (2017). *Research on the external dissemination of Chinese tea culture and the development of tea export trade*. (Doctoral dissertation). Hunan: Hunan Agricultural University.
- Sinaone. (2006). *Six Types of Documentaries*. Retrieved from <https://baike.baidu.com/item/%E7%BA%AA%E5%BD%95%E7%89%87/3330502#7>
- Sun, J. (2016). *On the "harmony" thought of Chinese tea culture and its enlightenment*. (Doctoral dissertation). Shaanxi: Shaanxi University of Science and Technology.
- Sun, F. (2016). *Research on International Communication of Chinese Documentaries*. Shandong: Shandong Normal University.
- Sun, J. (2016). *Discussion on the ideal of Harmony in Chinese tea culture*. (Master's thesis). Shaanxi: Shaanxi University of Science and Technology.
- Tan, Z. (2014). *The historical origin and overseas dissemination of Chinese tea culture*. (Doctoral dissertation). Shandong: Shandong.Qingdao University of Technology.
- Tv.cctv. (2014). *Tea: Story of the Leaf*. Retrieved from <https://tv.cctv.com/2013/11/28/VIDA1385621291911386.shtml>
- Wang, C. (2014). *Tea, the story of a leaf* [Video].CCTV. Retrieved from <https://tv.cctv.com/2013/11/28/VIDA1385621291911386.shtml>
- Wang, X. Q. (2013). *Research on the narrative strategy of the TV documentary "A Bite of China"*. (Doctoral dissertation). Liaoning: Liaoning University.

Wang, Y. (2021). *Story-based Narrative Research of Tea Culture Documentary*. (Master's thesis). Henan: Henan University.

We,i T. X. (2013). *Analysis of the current situation of China's new media, mobile Internet soldiers come to the city*. Retrieved from <http://wtx.gaiay.cn/news/13d5a5140beb992ac-7f53.htm>

Yu, Y. (2005). The contemporary history and future trend of Chinese tea culture research. *Jiangxi Social Sciences*, 12(7).

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือราชการ

ผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

เลขที่ IRB4-209/2565

เอกสารรับรองผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
มหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้พิจารณาโครงการวิจัย

รหัสโครงการวิจัย : G-HU 198/2565
โครงการวิจัยเรื่อง : "จิตวิญญาณในวัฒนธรรมชา" สารคดีสั้นเพื่อการสืบทอดวัฒนธรรมชาของประเทศจีน
หัวหน้าโครงการวิจัย : MR.JINLONG HU
หน่วยงานที่สังกัด : นิสิตรระดับบัณฑิตศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า โครงการวิจัยดังกล่าวเป็นไปตามหลักการของจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ โดยที่ผู้วิจัยเคารพสิทธิและศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ ไม่มีการล่วงละเมิดสิทธิ สวัสดิภาพ และไม่ก่อให้เกิดอันตรายแก่ตัวอย่างการวิจัยและผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย

จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยในขอบข่ายของโครงการวิจัยที่เสนอได้ (ดูตามเอกสารตรวจสอบ)

1. แบบเสนอเพื่อขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์	ฉบับที่ 1	วันที่ 4	เดือน พฤศจิกายน	พ.ศ. 2565
2. เอกสารโครงการวิจัยฉบับภาษาไทย	ฉบับที่ 1	วันที่ 4	เดือน พฤศจิกายน	พ.ศ. 2565
3. เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย	ฉบับที่ 1	วันที่ 4	เดือน พฤศจิกายน	พ.ศ. 2565
4. เอกสารแสดงความยินยอมของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย	ฉบับที่ 1	วันที่ 4	เดือน พฤศจิกายน	พ.ศ. 2565
5. เอกสารแสดงรายละเอียดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	ฉบับที่ 1	วันที่ 4	เดือน พฤศจิกายน	พ.ศ. 2565
6. เอกสารอื่นๆ	ฉบับที่ -	วันที่ -	เดือน -	พ.ศ. -

วันที่รับรอง : วันที่ 4 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2565
วันที่หมดอายุ : วันที่ 4 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2566

 (ดร. พิมลพรรณ เลิศล้ำ)
 ประธานคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา
 สำหรับโครงการวิจัย ระดับบัณฑิตศึกษา และระดับปริญญาตรี
 ชุดที่ 4 (กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)

หนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ที่ อว ๘๐๓๓/๑๐๖๗

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
๑๖๙ ถนนหาดบางแสน ต.แสนสุข
อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือวิจัย

เรียน คณะบดีคณะสถาปัตยกรรม ศิลปะและการออกแบบ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าคุณทหารลาดกระบัง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คำโครงการวิทยานิพนธ์
๒. เครื่องมือวิจัย

ด้วย MR. JINLONG HU รหัสประจำตัวนิสิต ๖๓๙๒๐๐๖๕ นิสิตหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ คณะศิลปกรรมศาสตร์ ได้รับอนุมัติคำโครงการวิทยานิพนธ์ เรื่อง "จิตวิญญาณในวัฒนธรรมชา" สารคดีสั้นเพื่อการสืบทอดวัฒนธรรมชาของประเทศไทย โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาณุ สรวายสุวรรณ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ซึ่งอยู่ในขั้นตอนการเตรียมเครื่องมือการวิจัย นั้น ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา จึงขอเรียนเชิญบุคลากรในสังกัดของท่าน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิษวธร เพ็ญศิริธร ซึ่งเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญ เกี่ยวกับการวิจัยดังกล่าวอย่างดียิ่ง เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัย ดังเอกสารแนบ ทั้งนี้ สามารถติดต่อนิสิตดังรายนามข้างต้น ได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๒-๒๙๙๓๙๐๓๓ หรือที่ E-mail: 63920065@sgo.buu.ac.th

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นุจรี ไชยมงคล)
คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

สำเนาเรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิษวธร เพ็ญศิริธร

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
โทร ๐๓๙ ๓๐๒ ๗๐๐ ต่อ ๗๐๕, ๗๐๗
อีเมล grd.buu@sgo.buu.ac.th

ที่ อว ๘๑๓๗/๑๐๖๘

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
๑๖๙ ถ.ลงหาดบางแสน ต.แสนสุข
อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอเชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือวิจัย

เรียน คณะศึกษาศาสตร์และสังคม มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คำโครงการวิทยานิพนธ์
๒. เครื่องมือวิจัย

ด้วย MR. JINLONG HU รหัสประจำตัวนิสิต ๖๓๙๒๐๐๖๕ นิสิตหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ คณะศิลปกรรมศาสตร์ ได้รับอนุมัติคำโครงการวิทยานิพนธ์ เรื่อง "จิตวิญญาณในวัฒนธรรมชา" สารคดีสั้นเพื่อการสืบทอดวัฒนธรรมชาของประเทศไทย โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาณุ สรวัยสุวรรณ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ซึ่งอยู่ในขั้นตอนการเตรียมเครื่องมือการวิจัย นั้น

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา จึงขอเรียนเชิญบุคลากรในสังกัดของท่าน คือ ดร.วาทิตา เอื้อเจริญ สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์ ซึ่งเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญ เกี่ยวกับการวิจัยดังกล่าวอย่างยิ่ง เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัย ดังเอกสารแนบ ทั้งนี้ สามารถติดต่อนิสิตดังรายนามข้างต้น ได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๒-๒๕๑๙๐๙๓ หรือที่ E-mail: 63920065@go.buu.ac.th

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นุจรี ไชยมงคล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

สำเนาเรียน ดร.วาทิตา เอื้อเจริญ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
โทร ๐๓๘ ๑๐๒ ๗๐๐ ต่อ ๗๐๕, ๗๐๗
อีเมล grd.buu@go.buu.ac.th

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน มหาวิทยาลัยบูรพา บัณฑิตวิทยาลัย โทร. ๒๗๐๐ ต่อ ๗๐๓, ๗๐๕, ๗๐๗
ที่ อว ๘๑๓๗/๓๑๐๐ วันที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๕
เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภฤกษ์ คณิตวานันท์ (คณะศิลปกรรมศาสตร์)

ด้วย MR. JINLONG HU รหัสประจำตัวนิสิต ๖๓๙๒๐๐๖๕ นิสิตหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ คณะศิลปกรรมศาสตร์ ได้รับอนุมัติเค้าโครงวิทยานิพนธ์ เรื่อง "จิตวิญญาณในวัฒนธรรมชา" สารคดีสั้นเพื่อการสืบทอดวัฒนธรรมชาของประเทศจีน โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาณุ สรวัยสุวรรณ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ซึ่งอยู่ในขั้นตอนการเตรียมเครื่องมือการวิจัย นั้น

เนื่องจากท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการวิจัยดังกล่าวอย่างยิ่ง ในกรณีนี้บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยของนิสิต ดังเอกสารแนบ ทั้งนี้ สามารถติดต่อนิสิตตั้งรายนามข้างต้น ได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๒๒-๒๙๑๙๐๙๓ หรือที่ E-mail: 63920065@go.buu.ac.th

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(รองศาสตราจารย์ ดร.บุจรี ไชยมงคล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

หนังสือตอบรับการเข้าร่วมการนำเสนอผลงานวิจัยในการประชุมวิชาการ

ที่ ฮว obnct.odt/OSMO

สำนักศิลปะและวัฒนธรรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร ๔๐๐๐๐

๗/กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง การนำเสนอผลงานวิจัยในการประชุมวิชาการฯ และจัดพิมพ์ใน Proceedings

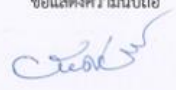
เรียน Mr. JINLONG HU

ตามที่ท่านได้จัดส่งบทความวิจัยและเข้านำเสนอต่อคณะกรรมการในคราวการประชุมวิชาการ
บรรยายพิเศษและนำเสนอผลงานวิจัยด้านศิลปะและวัฒนธรรม ระดับชาติครั้งที่ ๓ และระดับนานาชาติ ครั้งที่ ๒
วันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๖ ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ในรูปแบบการประชุมทางไกลผ่านระบบ Zoom
Meeting นั้น

บัดนี้ การดำเนินโครงการข้างต้นเสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว โดยคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิได้
พิจารณาให้บทความวิจัย เรื่อง "จิตวิญญาณในวัฒนธรรมชา" สาระคดีสั้นเพื่อการสืบทอดวัฒนธรรมชาของ
ประเทศจีน ซึ่งเป็นผลงานของท่านผ่านการประเมินและให้จัดพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการด้าน
ศิลปะและวัฒนธรรม (Proceedings) ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์วิวิธรา ศรีชัย)
รองผู้อำนวยการ รักษาการแทน
ผู้อำนวยการสำนักศิลปะและวัฒนธรรม
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สำนักศิลปะและวัฒนธรรม
โทร. ๐ ๗๕๒๖ ๐๒๕๐
โทรสาร ๐ ๗๕๓๓ ๖๔๕๖
E-mail : culture@sknu.ac.th

เกียรติบัตรการเข้าร่วมนำเสนอบทความวิจัย

หนังสือแจ้งผลการคัดเลือกการนำเสนอบทความวิจัยดีเด่น

ประกาศมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

เรื่อง ผลการคัดเลือกการนำเสนอบทความวิจัยดีเด่น ในการประชุมวิชาการ บรรยายพิเศษ และนำเสนอผลงานวิจัยด้านศิลปะและวัฒนธรรม ระดับชาติ ครั้งที่ ๓ และระดับนานาชาติ ครั้งที่ ๒

ตามที่สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ดำเนินโครงการประชุมวิชาการ บรรยายพิเศษ และนำเสนอผลงานวิจัยด้านศิลปะและวัฒนธรรมระดับชาติ ครั้งที่ ๓ และระดับนานาชาติ ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๖ ณ ห้องสื่อสารองค์กร ชั้น ๓ อาคารอำนวยการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา (รูปแบบการประชุมวิชาการทางไกลผ่านระบบ Zoom Meeting) และกำหนดให้มีการคัดเลือกการนำเสนอบทความวิจัยดีเด่นเพื่อรับโล่รางวัลเชิดชูเกียรติ นั้น

บัดนี้ การดำเนินโครงการและพิจารณาคัดเลือกการนำเสนอบทความวิจัยดีเด่นเสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว จึงประกาศผลการนำเสนอบทความวิจัยดีเด่นในการจัดโครงการประชุมวิชาการ บรรยายพิเศษ และนำเสนอผลงานวิจัยด้านศิลปะและวัฒนธรรม ระดับชาติ ครั้งที่ ๓ และระดับนานาชาติ ครั้งที่ ๒ จำนวน ๕ บทความ ดังนี้

๑. ชื่อบทความ เรื่อง Guidelines for The Management of the ๓๐๐-Year Museum, Songkhla Rajabhat University โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์กมลนาวัน อินหนูจิตร
๒. ชื่อบทความ เรื่อง กลวิธีการเล่าเรื่องความรักที่ปรากฏในละครชุด “คลับพรายเดย์ เดอะซีรีส์” โดย นางสาวพิมพ์ปณัฏ์ อารยาพันธ์
๓. ชื่อบทความ เรื่อง การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ “ปิ่นเต๋ไถ่” ชมสดพื้นเมืองภูเก็ต โดย นางสาวภาชิตา วันแสง
๔. ชื่อบทความ เรื่อง การสร้างสรรค์เพลงทับเพลงไทย สำหรับแซกโซโฟน ควอเตท “Tab Ton” music creation for saxophone quartet โดย นายเดชชัญ ทองคราฑู
๕. เรื่อง “จิตวิญญาณในวันวัฒนธรรมชา” สารคดีสั้นเพื่อการสืบทอดวัฒนธรรมชาของประเทศจีน โดย Mr. JINLONG HU

จึงประกาศมาเพื่อทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

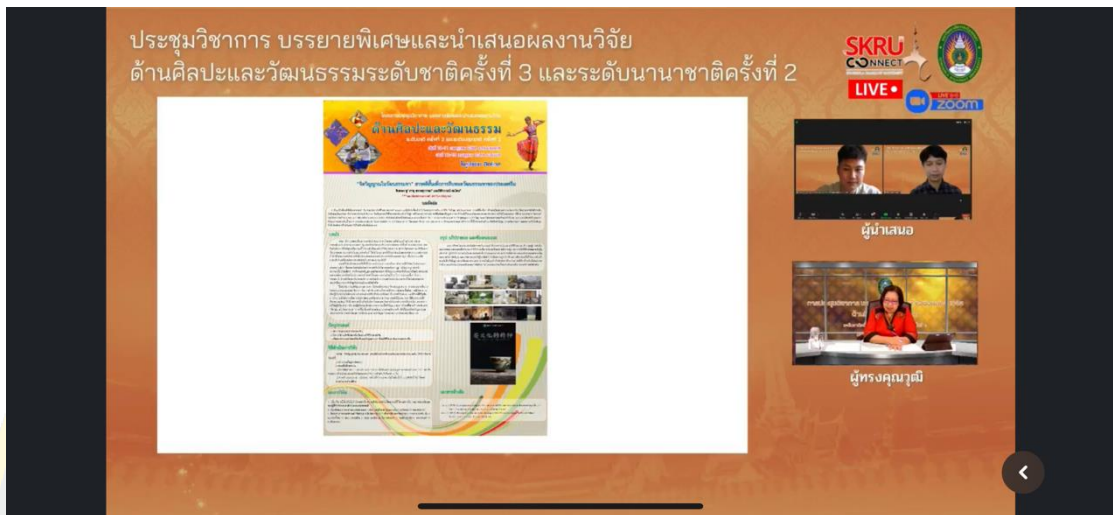
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บรรจง ทองสร้าง)
ผู้อำนวยการสำนักศิลปะและวัฒนธรรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ภาคผนวก ข
การเข้าร่วมประชุมวิชาการ

การนำเสนอผลการวิจัยภาคโปสเตอร์

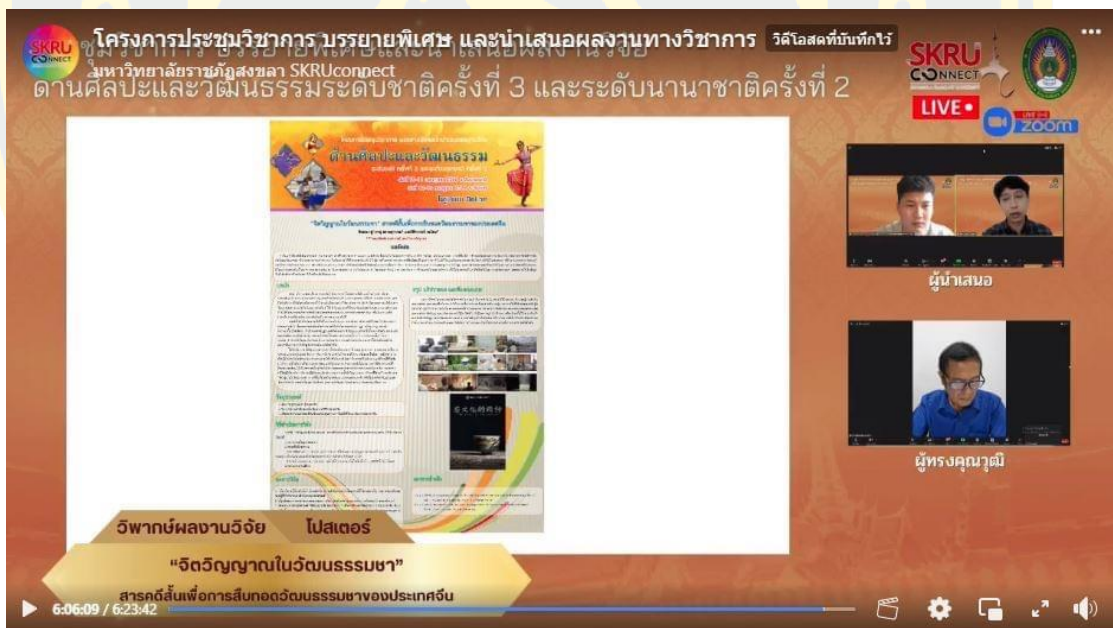
ประชุมวิชาการ บรรยายพิเศษและนำเสนอผลงานวิจัย
ด้านศิลปะและวัฒนธรรมระดับชาติครั้งที่ 3 และระดับนานาชาติครั้งที่ 2

The screenshot shows a Zoom meeting interface. The main window displays a presentation slide with a Thai title: "งานศิลปะและวัฒนธรรม" (Art and Culture). The slide contains text and images. On the right side, there are two video feeds. The top one is labeled "ผู้นำเสนอ" (Presenter) and shows two men. The bottom one is labeled "ผู้ทรงคุณวุฒิ" (Expert) and shows a woman. Logos for SKRU CONNECT, LIVE, and ZOOM are visible in the top right corner.

โครงการประชุมวิชาการ บรรยายพิเศษ และนำเสนอผลงานทางวิชาการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา SKRUconnect
ด้านศิลปะและวัฒนธรรมระดับชาติครั้งที่ 3 และระดับนานาชาติครั้งที่ 2

วิดีโอสดที่บันทึกไว้

This screenshot is similar to the one above but includes a yellow callout box at the bottom. The callout box contains the text: "วิพากษ์ผลงานวิจัย โปสเตอร์ 'จิตวิญญาณในวัฒนธรรมชา'" (Critique of research results, poster 'Spirit in culture'). Below the callout box, there is a timestamp: "6:06:09 / 6:23:42" and a note: "สารคดีสั้นเพื่อการสืบทอดวัฒนธรรมชาของประเทศไทย" (Short documentary for the inheritance of Thai tea culture). The rest of the interface, including the presentation slide and video feeds, is identical to the previous screenshot.

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	Mr. Jinlong Hu
วัน เดือน ปี เกิด	11 August 1997
สถานที่เกิด	Xinjiang, China
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	Beijing, China
ตำแหน่งและประวัติการทำงาน	Advertising workers
ประวัติการศึกษา	The Bachelor of Theatre and Film Arts Design Major, Department of Visual Arts, Qingdao Film Academy

